

Harald Utne

FoB2000

Sektordata

Statusrapport og tiltaksplan

Notater

Statusrapport og tiltaksplan for sektordata

Innhold

1. INNLEDNING	5
1.1. BAKGRUNN.....	5
1.2. ORGANISERING AV PERSONDELEN.....	5
1.3. INNDELING I SEKTORER.....	6
1.4. MÅLET MED RAPPORTEN	6
1.5. OM ARBEIDET MED RAPPORTEN.....	7
2. BEFOLKNING	8
2.1. INNLEDNING	8
2.1.1. Avgrensning av sektoren	8
2.1.2. Kort om sektorstatistikken	8
2.1.3. Historikk i forhold til FoB-er	8
2.1.4. Forholdet mellom FoB2000 og sektorstatistikken.....	8
2.2. DATAGRUNNLAG KILDEREGISTRE.....	9
2.2.1. Det sentrale folkeregister	9
2.2.2. Flyfrem	9
2.2.3. Andre registre.....	10
2.2.4. GAB.....	10
2.2.5. SSBs egne befolkningsregistre.....	10
2.3. STATISTIKKREGISTRET.....	10
2.3.1. Bebas skal erstatte BSS	10
2.3.2. Arbeidet med Bebas så langt.....	11
2.4. KJENNEMERKENE TIL FOB2000	11
2.4.1. De enkelte kjennemerkene	11
2.4.2. Produksjonstid.....	13
2.5. TILTAKSPLAN.....	13
2.5.1. Etablering av et nytt befolkningsstatistikksystem	13
2.5.2. Tiltak som er særlig FoB-relevante	14
2.5.4. Ressurser	14
3. ARBEIDSMARKED	15
3.1. INNLEDNING	15
3.1.1. Avgrensning av sektoren	15
3.1.2. Historikk i forhold til FoB-er	15
3.1.3. Om begreper i arbeidsmarkedsstatistikken	15
3.2. TYPER AV KILDEREGISTRE.....	16
3.2.1. Direkte opplysninger om arbeidsmarkedssituasjonen.....	16
3.2.2. Indirekte opplysninger om arbeidsmarkedssituasjonen	16
3.2.3. Opplysninger om arbeidsstedene	16
3.2.4. Andre registre med opplysninger om sysselsetting.....	16
3.2.5. Register som indikerer at personer ikke er sysselsatt.....	16
3.3. DE ENKELTE KILDEREGISTRENE.....	16
3.3.1. Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret.....	16
3.3.2. SOFA-søker-registeret.....	18
3.3.3. Lønns- og trekkoppgaverregisteret	18
3.3.4. Likningsregisteret og selvangivelsesregisteret	19
3.3.5. Enhetsregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret	20
3.3.6. Register over vernepliktige.....	21
3.3.7. Andre aktuelle registre	21

3.4. STATISTIKKREGISTER.....	21
3.4.1. Arbeidsmarkedsregisteret.....	21
3.4.2. Kort beskrivelse av koplingene.....	21
3.4.3. Klassifisering som sysselsatt.....	23
3.5. KJENNEMERKENE TIL FOB2000.....	23
3.5.1. Arbeidsmarkedstilknytning - kort og lang referanseperiode.....	23
3.5.2. Ett kjennemerke - flere datakilder.....	24
3.5.3. Kjennemerker som gjelder tellingsuka.....	24
3.5.4. Kjennemerker som gjelder tellingsåret.....	30
3.5.5. Referanseperioder.....	31
3.5.6. Produksjonstid.....	31
3.6. TILTAKSPLAN.....	32
3.6.1. Tiltak som gjelder kilderegistrene.....	32
3.6.2. Tiltak som gjelder registerkoplinger.....	34
3.6.3. Tiltak som gjelder kjennemerker i tellingsuka.....	35
3.6.4. Tiltak som gjelder kjennemerker i tellingsåret.....	37
3.6.5. Referanseperiode.....	39
4. UTDANNING.....	40
4.1. INNLEDNING.....	40
4.1.1. Avgrensning av sektoren.....	40
4.1.2. Utdanning i tidligere FoB-er og i løpende statistikk.....	40
4.1.3. Om rapporten.....	40
4.2. DATAGRUNNLAG TIL UTDANNINGSSTATISTIKKEN.....	40
4.2.1. Grunnskole.....	40
4.2.2. Videregående utdanning.....	40
4.2.3. Universitets-/høgskoleutdanning.....	41
4.3. REGISTERET OVER BEFOLKNINGENS HØYESTE UTDANNING(BHU).....	41
4.3.1. Beskrivelse.....	41
4.3.2. Kvalitetsproblemer i BHU.....	42
4.4. STANDARD FOR UTDANNINGSGRUPPERING.....	43
4.5 TILTAKSPLAN.....	43
4.5.1. Generelle tiltak.....	43
4.5.2. Prosjektet "Opplysninger om skolegang".....	44
4.5.3. Bruk av alternative kilder for utdanning tatt i utlandet.....	44
4.6. PROSJEKTET "OPPLYSNINGER OM SKOLEGANG".....	45
4.6.1. Bakgrunn og formål.....	45
4.6.2. Prosjektopplegg.....	45
4.6.3. Aktuelle tiltak og kostnadsoverslag.....	46
4.6.4. Framdriftsplan.....	47
4.6.5. Ressursrammer.....	49
5. TRYGD.....	50
5.1. INNLEDNING.....	50
5.1.1. Avgrensning i forhold til andre sektorer.....	50
5.1.2. Kort om trygdestatistikk i FoB2000.....	50
5.1.3. Historikk i forhold til FoB-er.....	50
5.2. KILDEREGISTRE OG STATISTISKE REGISTRE.....	50
5.2.1. Aktuelle registre.....	50
5.2.2. Referanseperioder.....	50
5.2.3. Kvalitet og endringer fram til FoB2000.....	50
5.2.4. Produksjonstid.....	51
5.3. KJENNEMERKER TIL FOB2000.....	51
5.3.1. Gruppering av personer med langtidsytelser.....	51
5.3.2. Kjennemerker som tas med fra trygdefilene.....	51
5.4. TILTAKSPLAN.....	52

6. INNTEKT	53
6.1. INNLEDNING	53
6.1.1. Avgrensning i forhold til andre sektorer	53
6.1.2. Bruk av inntektsstatistikk - to betraktningmåter	53
6.1.3. Historikk i forhold til FoB-er	53
6.2. KILDEREGISTRE.....	53
6.2.1. Likningsregisteret og selvangivelsesregisteret.....	53
6.3. STATISTIKKREGISTRE.....	54
6.3.1. Skattestatistikken og Selvangivelsesstatistikken	54
6.3.2. Inntektsregisteret.....	54
6.4. KJENNEMERKENE TIL FOB2000.....	55
6.4.1. Aktuelle kjennemerker.....	55
6.4.2. Datakilder og tilgjengelighet.....	55
6.4.3. Produksjonstid.....	56
6.4.4. Avvik fra tilsvarende kjennemerke i løpende statistikk.....	56
6.4.5. Kvalitet og innbyrdes konsistens	56
6.4.6. Populasjoner	57
6.5. TILTAKSPLAN.....	57
6.5.1. Tiltak som gjelder Inntektsregisteret	57
6.5.2. Tiltak som gjelder revisjon av inntektsregnskapet og nytt inntektsbegrep	57
6.5.3. Tiltak som gjelder arveavgiftsregisteret	57
6.5.4. Tiltak som gjelder kvalitets- og konsistenskontroll	58
7. REGIONALE INNDELINGER.....	59
7.1. INNLEDNING	59
7.1.1. Avgrensning av sektoren	59
7.1.2. Kjennemerker og inndelinger i FoB90.....	59
7.2. DATAGRUNNLAG- KILDEREGISTRE.....	60
7.2.1. GAB-registeret.....	60
7.2.2. DSF - Det sentrale folkeregister.....	62
7.3. STATUSRAPPORT - BESKRIVELSE AV PROBLEMMOMRÅDENE.....	62
7.3.1. Kopling mellom DSF og adresseregister i GAB.....	62
7.3.2. Kvalitet på sentrale kjennemerker i adresseregisteret i GAB.....	63
7.3.3. Grunnkretser	64
7.3.4. Tettstedsavgrensning.....	65
7.3.5. Stedfesting av bedrifter.....	66
7.3.6. Geografiske nivåer - regionale inndelinger	67
7.4. TILTAKSPLAN.....	68
7.4.1. Tiltak som gjelder koplingen DSF - GAB.....	68
7.4.2. Tiltak som gjelder sentrale kjennemerker i GAB.....	69
7.4.3. Tiltak som gjelder grunnkretser	70
7.4.4. Tiltak som gjelder tettstedsavgrensning	71
7.4.5. Tiltak som gjelder stedfesting av bedrifter	72
7.4.6. Tiltak som gjelder geografiske nivåer og regionale inndelinger.....	74
8. TILTAKSPLAN - OPPSUMMERING	75
8.1. RESSURSRAMMER.....	75
8.2. BEFOLKNING.....	75
8.3. ARBEIDSMARKED	76
8.3.1. Tiltak ved S260.....	76
8.3.2. Tiltak ved S410.....	77
8.3.3. Tiltak ved S420.....	77
8.4. UTDANNING.....	77
8.5. TRYGD.....	78
8.6. INNTEKT	78

8.7. REGIONALE INNDELINGER.....	78
8.7.1. Tiltak ved S320.....	78
8.7.2. Tiltak ved S220.....	78
8.7.3. Tiltak ved S410.....	79
8.7.4. Tiltak som gjelder regioninndeling	79
VEDLEGG 1. KRAV TIL BEBAS-SYSTEMET	80
VEDLEGG 2. OVERSIKT OVER ORGANISASJONSFORMER.....	84
VEDLEGG 3. FILBESKRIVELSE BHU	85

1. Innledning

1.1. Bakgrunn

FoB2000 er organisert i tre hoveddeler: Persondelen, Boligtellingen og Fellesdelen. Persondelen skal være registerbasert, mens Boligtellingen skal gjennomføres som en skjematelling. Fellesdelen omfatter aktiviteter som produktutvikling, brukerkontakt og informasjon.

Det er ikke noe nytt at SSB bruker registre som datagrunnlag i folketellinger. I FoB90 var data for befolkning, inntekt og utdanning i sin helhet registerbasert. Data for arbeidsmarked var basert på spørreskjema¹. Det ble benyttet fulltelling for kommuner med mindre enn 6000 innbyggere og utvalgstilling for de større kommunene. I FoB2000 skal Persondelen for første gang være registerbasert i sin helhet.

1.2. Organisering av Persondelen

Allerede tidlig i planleggingen ble det bestemt at de respektive fagseksjoner i SSB skulle ha ansvaret for data til FoB2000 innenfor sine områder. I budsjettet ble det avsatt midler til arbeid på fagseksjonene og andre samarbeidende seksjoner f.o.m. 1996. De samarbeidende seksjonene er:

Fagseksjoner

Seksjon for miljøstatistikk (S220)

Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk (S260)

Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk (S320)²

Seksjon for leveårsstatistikk (S350)

Seksjon for bedriftsregister (S410)

Seksjon for inntekts- og lønnsstatistikk (S420)

Andre samarbeidende seksjoner

Seksjon for statistiske metoder og standarder (S720)

Avdeling for samordning og utvikling, GIS-koordinatoren (S701)

Samarbeidet mellom Seksjon for folke- og boligtelling (S370) og de øvrige seksjonene har etter hvert kommet inn fastere former. Det er enighet om følgende arbeidsdeling:

- Kvalitetssikring og -beskrivelse for den enkelte sektor gjøres av fagseksjonene.
- Kvalitetsspørsmål drøftes på tvers av sektorene slik at vi kan komme fram til en felles oppfatning av hva som er nødvendig og tilstrekkelig kvalitet på FoB-data.
- Fagseksjonene, S720 og S370 utarbeider i fellesskap mest mulig ensartede kvalitetsmål spesielt beregnet på registerstatistikk.
- Fagseksjonene leverer sektordata som er innbyrdes konsistente.
- FoB-seksjonen kartlegger, i samarbeid med fagseksjonene, inkonsistenser på tvers av sektorer.

For å lette det praktiske samarbeidet mellom S370 og fagseksjonene, er det for hver sektor utpekt kontaktpersoner på fagseksjonene og fagansvarlige på S370. Mesteparten av samarbeidet foregår bilateralt, men gruppen av kontaktpersoner har også felles møter der faglige spørsmål på tvers av sektorene tas opp.

¹ Boligtellingen og dannelsen av husholdninger var også basert på spørreskjema

² Arbeidet innenfor sektor Befolkning har t.o.m. 1998 blitt utført ved S370, f.o.m. 1999 ved avdeling 301, staben.

1.3. Inndeling i sektorer

Vi har valgt å dele inne data som skal inngå i persondelen av FoB2000 i følgende seks sektorer :

Sektor	Ansvarlige seksjoner
1. Befolkning	S320
2. Arbeidsmarked	S260, S410, S420
3. Utdanning	S320
4. Trygd	S350
5. Inntekt	S420
6. Regional inndelinger	S320, S220, S410

Denne inndelingen er først og fremst begrunnet ut fra praktiske formål. I virkeligheten vil det alltid være en viss overlapping mellom sektorene og de data som inngår. En avgrensning av sektorene er derfor nødvendig. Innledningsvis skal vi gjøre rede for noen hovedtrekk i denne inndelingen, mens mer detaljerte beskrivelser er gitt under de enkelte sektorer der dette er relevant.

Sektoren Regional inndelinger skiller seg fra de øvrige ved at den er tverrgående. Data fra denne sektoren brukes i hele FoB2000, også i boligdelen. Det er nødvendig med en grenseoppgang i forhold til andre sektorer. Det å definere innholdet i kjennemerker som gjelder personers bosted, arbeidssted og bolig, hører inn under hhv. sektorene Befolkning og Arbeidsmarked og Boligtellingen. Stedfesting og tilordning av geografiske opplysninger om bosteder, arbeidssteder og boliger hører inn under sektoren Regionale inndelinger.

Trygdebeløp inngår i personers inntekt og vil derfor tas med under sektoren Inntekt. Andre trygdeopplysninger hentes fra sektoren Trygd. Data for inntekt og lønn som hovedsakelig brukes innenfor arbeidsmarkedsstatistikken, tas med under sektor Arbeidsmarked.

1.4. Målet med rapporten

Grunnlaget for statusrapporter og tiltaksplaner er kjennemerkeporteføljen for FoB2000. Denne rapporten bygger på innholdet i FoB2000 slik dette er beskrevet i høringsnotatet (Notat 98/30) samt de uttalelser som ble gitt i høringsrunden. Kjennemerkene vil først fastlegges endelig i februar 1999, og det kan bli aktuelt med visse justeringer. Det er imidlertid ingen grunn til å tro at disse blir særlig omfattende.

Statusrapportene inneholder en beskrivelse av datagrunnlaget innenfor hver sektor slik det er i dag, med vekten på FoB-relevante forhold. Det normale er at sektordata hentes fra statistikkregistre som finnes i fagseksjonene. Disse statistikkregistrene beskrives her kort (administrative kilder, uttaksprosedyrer, bearbeiding i SSB). Store, velkjente registersystemer som har vært i bruk i SSB lenge (f.eks. DSP/DSF), er ikke beskrevet i detalj. Vi har ellers lagt vekten på å beskrive:

- Kjennemerkenes relevans i forhold til FoB-ens definisjoner (om vi måler det vi skal måle)
- Kvaliteten på kjennemerkene (pålitelighet)
- Produksjonstid for kjennemerkene
- Innbyrdes konsistens mellom kjennemerkene
- Om dette er kjennemerker som brukes i løpende statistikk (kartlegge avvik mellom løpende statistikker og FoB).

Som konklusjoner kommer det fram i hvilken grad de ulike sektordata tilfredsstillter FoB-ens krav. Det er ikke trivielt, siden vi f.eks. ikke uten videre kan si hva som er tilstrekkelig kvalitet for FoB2000. Spørsmål om nødvendig og tilstrekkelig kvalitet må det arbeides mer med.

I tiltaksplanene tar vi for oss de kjennemerker som ikke tilfredsstillter FoB-ens krav. Det klargjøres hvilket arbeid som skal gjennomføres, og om dette forutsetter innsats fra registereiere eller andre utenfor SSB, den ansvarlige fagseksjon eller andre seksjoner i SSB. For å sikre at nødvendig arbeid blir utført tidnok til at resultatene kan nyttes i FoB2000, er det satt opp tidsplaner.

Tiltaksplanene har vært omtalt som "kontrakter" som skal danne grunnlaget for samarbeidet mellom S370 og fagseksjonene for resten av prosjektperioden. De formelle avtaler om det arbeid de enkelte seksjoner skal utføre og de ressurser som skal tildeles, inngås selvsagt gjennom virksomhetsplanene. Tiltaksplanene vil imidlertid danne et viktige grunnlag for den del av VP-prosessen som gjelder Persondelen av FoB2000.

De tidsplaner og ressursanslag som er angitt i tiltaksplanene, er basert på de seksjonsvise møtene med lederne for fagseksjonene i oktober 1998 og justeringer som ble gjort i VP99. Det må lages reviderte tiltaksplaner i forbindelse med VP-ene for 2000 og 2001.

Situasjonen for de ulike sektorene er på mange måter forskjellig. For noen sektorer dekkes FoB-ens behov av ett (eller et lite antall) registre. For andre sektorer skal mange registre trekkes inn og samkjøres. Vi har tilstrebet en standardisert beskrivelse for de enkelte sektorene, men dette har ikke fullt ut vært mulig. Det overordnede målet har vært å få satt søkelyset på de aktuelle problemer innenfor hver sektor og komme med forslag til løsninger.

1.5. Om arbeidet med rapporten

De enkelte sektorkapitlene (2 - 7) er skrevet i nært samarbeid mellom S370 og de berørte fagseksjoner. Prosjektlederen for Persondelen utarbeidet samme med kontaktpersonene ved fagseksjonene og de fagansvarlige ved S370, et utkast til rapport. Dette ble så gjennomgått av seksjonene og til slutt behandlet på møter mellom lederne for fagseksjonene og prosjektlederen for FoB2000.

Oppsummeringen i kapittel 8 er også basert på synspunkter som kom fram på disse møtene. Selve teksten i dette kapitlet er imidlertid ikke lagt fram for fagseksjonene, og formuleringene står derfor for S370s regning.

2. Befolkning

2.1. Innledning

2.1.1. Avgrensning av sektoren

Sektor Befolkning omfatter alle data fra folkeregistreringssystemet, og ev. utvalgte data fra UDIs registre, Medisinsk fødselsregister og andre liknende registre. Sektorene Befolkning og Regionale inndelinger overlapper hverandre, og arbeidsdelingen blir bestemt ut fra hva som er hensiktsmessig. Regionale kjennemerker er for øvrig, uansett opprinnelse, en integrert del av befolkningsstatistikken.

2.1.2. Kort om sektorstatistikken

Et særtrekk ved denne sektorstatistikken er at praktisk talt all annen personstatistikk er avhengig av befolkningsdata, mens befolkningsstatistikken på sin side ikke er avhengig av data fra annen personstatistikk i SSB. Unntaket fra dette er GAB-data.

2.1.3. Historikk i forhold til FoB-er

Demografiske opplysninger har naturlig nok vært sentralt i alle folketellinger.

FoB60 var den siste tellingen som ble basert helt og holdent på opplysningene samlet inn ved hjelp av skjema. Like før FoB70 var Det sentrale personregisteret (DSP) kommet i drift, og opplysninger om navn, adresse, sivilstand og fødselsdato var forhåndsutfylt på personskjemaet. Folk skulle rette feilaktige opplysninger, og disse opprettingene ble brukt til å forbedre DSP. I FoB80 ble folkeregisteropplysningene sett på som fasit, og ingen skjemaopplysninger overstyrte befolkningsdelens registerdata. I FoB90 var prinsippet det samme.

Siden 1970 har den løpende befolkningsstatistikken ikke brukt folketellingsdata. Bare informasjon om husholdninger, og dermed samboere, har etter 1970 kommet fra FoB. Motsatt har befolkningsdelen i FoB blitt desto mer avhengig av registerbaserte befolkningsdata.

FoB har hatt betydning for dekingen av grunnkretsdata og andre regionale forhold i den løpende statistikken, men dette behandles under sektor Regionale inndelinger.

2.1.4. Forholdet mellom FoB2000 og sektorstatistikken

De befolkningsdata som er aktuelle for levering til FoB2000 vil i stor grad kunne leveres fra befolkningsstatistikk uten særlig ekstraarbeid³. Dersom dette betraktes som en engangsl levering, ville det ikke være nødvendig at FoB-prosjektet engasjerte seg i bygging av infrastruktur for befolkningsdata.

Her har vi imidlertid lagt til grunn at utviklingsarbeidet i FoB2000 også skal være et grunnlag for årlig folketellingsstatistikk. Det blir dermed en oppgave for FoB-prosjektet å bidra til at det etableres et rasjonelt befolkningsstatistikksystem. Riktignok trenger FoB2000 bare bestandsdata, men i det nye systemet er hendelser og bestand to sider av samme sak.

En hovedoppgave for et nytt befolkningsstatistikksystem er selvsagt å dekke befolkningsstatistikkens egne databehov. I tillegg kommer behovene til en rekke brukere både i og utenfor SSB. FoB2000 er bare en av mange brukere, og utviklingsarbeidet må ta hensyn til dette.

³ Dette forutsetter at omleggingen til ny teknologisk plattform blir fullført, se 2.3.

2.2. Datagrunnlag: Kilderegistre

2.2.1. Det sentrale folkeregister

Det sentrale folkeregister (DSF) er uten sammenligning den viktigste kilden for sektor Befolkning. Alle andre registre er bare supplerende i forhold til DSF. Målt i antall personer det omfatter, er registeret større enn noe annet personregister i Norge.

Ansvarlig

Skattedirektoratet v/Sentralkontoret for folkeregistrering.

Omfatter

Alle fødselsnummer som er tildelt i Norge, og det gjelder altså personer som inngikk i FoB60 og/eller som har vært bosatt i Norge i tiden fra og med 1. oktober 1964. I tillegg til dette inneholder registeret alle D-nummer som er tildelt. Totalt omfang er på nærmere 7 millioner identifikasjonsnummer.

Viktigste kjennemerker

De kjennemerkene som er aktuelle å publisere i FoB2000 finnes stort sett i DSF (men til dels i ubearbeidet form). I tillegg kommer tekniske kjennemerker som også er helt sentrale for FoB.

Ajourhold

Registeret oppdateres løpende.

Oppdatering

Uttak av data til SSB skjer ved daglig overføring av transaksjonsmeldinger. Siste totaluttak (loadregister) er fra mars 1998. Et nytt loadregister er bestilt til 1.1.1999.

Kvalitetsproblemer

Dekningsgraden for de enkelte kjennemerker varierer. En del kjennemerker finnes bare for hendelser fra og med midten av 1990-tallet da det nåværende DSF ble etablert. Noen data fra tidligere år finnes imidlertid i SSB.

Endringer fram til FoB2000

DSF har vært tidlig ute med å løse år 2000-problemene, og vil komme i mål i tide. Vesentlige endringer i DSF før tidspunktet for folketellingen er ikke kjent, bortsett fra det som måtte følge av en ev. etablering av et boligregister (adresse på bolignivå).

2.2.2. Flyfrem

Flyfrem er arbeidstittel på den planlagte sammensmeltningen av Fremkon (utlendingsforvaltningens felles saksbehandlingsregister) og Flyktningregisteret (Flyreg).

Ansvarlig

for begge registrene er Utlendingsdirektoratet (UDI).

Omfatter

Omfanget vil grovt sett være saker/flyktninger fra midten av 1980-tallet.

Viktigste kjennemerker

er i dag søknadstype, vedtak og grunnlag (i Fremkon), og tilsvarende i Flyreg. Det er foreløpig ikke avklart hvilke kjennemerker det vil være i nye Flyfrem og hvilke verdier kjennemerkene skal ha (her vil SSB kunne influere på resultatet vha. statistikkloven). Målet er først og fremst at kjennemerkene skal kunne brukes for å gi mer detaljert inndeling etter 'innvandringsgrunn'.

Oppdatering

SSB mottar data fra Flyreg to ganger per år. Data fra Fremkon ble brukt under Innvandrerstatisikkprosjektet, men ikke seinere. Produksjonstid for data av tilfredsstillende kvalitet i Flyreg anslås i dag til 6-9 mnd.

Kvalitetsproblemene

i Fremkon og Flyreg gjelder i stor grad mangel på konsistens, både uoverensstemmelser registrene mellom og mangel på logisk sammenheng internt. Dette ventes å bli klart bedre i det nye Flyfrem. En annen type kvalitetsproblem skyldes at kjennemerker og verdier er nært knyttet opp mot et regelverk som endres relativt ofte. Dette skaper problemer med konsistens over tid.

Endringer fram til FoB2000

UDI anslår nå i november 1998 at Flyfrem vil være ferdig høsten år 2000. Dette vil være tidsnok for å få data fra dette registersystemet til FoB2000, men neppe tid nok til omfattende bearbeiding av dataene ut over det som gjøres i dag med Flyreg-dataene. Skulle Flyfrem bli forsinket, vil FoB2000 i alle fall kunne hente nødvendige data fra gamle Flyreg (og ev. Fremkon).

2.2.3. Andre registre

- **Medisinsk fødselsregister** gir for alle fødsler i Norge siden 1967 bl.a. opplysninger om mor er samboende eller ikke.
- **Adopsjonsregisteret** i Statens ungdoms og adopsjonskontor kan være et alternativ til innsamling av adopsjonsopplysninger på skjema som dataregistreres i SSB.

2.2.4. GAB

Data fra GAB er viktig for regionaliseringen av befolkningsstatistikken. Registeret er i denne rapporten beskrevet under sektor Regionale inndelinger.

2.2.5. SSBs egne befolkningsregistre

I en oversikt over kilderegistre inngår også de store datamengdene som S320 sitter på etter 30 år med registerstatistikk. Noen av disse dataene må SSB utnytte og integrere i det nye systemet for å gjenopprette dekkningen av de dataene som forsvant da DSF begynte på null ved opprettelsen i årene fram mot 1995. Det gjelder særlig historikkvariable. Det å få full oversikt over alle historiske data og få lagret dem på en mer hensiktsmessig måte, er et arbeid som er av klar betydning for kvaliteten på det nye befolkningsstatistikksystemet.

2.3. Statistikkregistret

2.3.1. Bebas skal erstatte BSS

Befolkningsstatistikken i SSB lages i dag med utgangspunkt i det befolkningsstatistikksystemet (BSS) som ble etablert i 1985. Et nytt system, Bebas, er under utvikling. Her følger en oppsummering av de faktorene som utgjør bakgrunnen for den situasjonen vi har i dag:

Ny hoveddatakilde

Overgangen til ny hoveddatakilde (Det sentrale folkeregister) skjedde i 1995. Generelt baserer det nye systemet seg på at SSB nå skal stå for en større del av bearbeidingen fra rådata fram til ferdige statistikkgrunnlag enn tidligere. Dette innebærer at det stilles større krav til administrering og håndtering av systemer og data i SSB.

Ny teknologi

Overgangen til ny teknologi SSB pågår, men mye gjenstår. Et av problemene er produksjon og utvikling må pågå samtidig.

Faglig overhaling

Det er 13 år siden det nåværende befolkningsstatistikksystemet ble innført, og tiden er inne for en faglig overhaling. Dette handler dels om å tilpasning til samfunnsendringer, dels om å utnytte oppsamlede erfaringer, reparere mangler og ta inn nye kjennemerker.

Blant de samfunnsendringene som har skjedd må i første rekke nevnes det økte innslaget av innvandrere i Norge, men også når det gjelder samlivsordninger og innenlands flytting, har utviklingen gjort noen problemstillinger mer aktuelle enn de var midt på 1980-tallet. Interessante problemstillinger blir i dag ikke belyst i den løpende statistikken fordi det ikke ble lagt til rette for det i 1985.

Integrering av produksjonen

Noe av behovet for nye data har blitt tilfredsstillt *utenfor* det gamle BSS, i form av fødelandsfil, flytthistoriefil, ordninger for påføring av grunnkretser, familiefil, barnefil osv. Dette er ikke rasjonelt, og det er viktig at mer av bearbeidingen foregår i det sentrale systemet.

2.3.2. Arbeidet med Bebas så langt

Grunnet begrensninger i ressurser og tid fram til teknologiskiftet, er ambisjonene at Bebas i første omgang skal utvikles til en kopi av det gamle BSS på ny plattform. Nye kjennemerker fra DSF vil bli tatt vare på og oppdatert, men bearbeidingen til statistikkdata må i hovedsak vente. Videreutviklingen vil komme etter at det er fastslått med sikkerhet at overgangen fra Stormaskinen til Unix har vært vellykket for den statistikken som produseres innenfor dagens statistikkssystem.

Det er blitt bygget opp et mottaksapparat for data fra DSF, og situasjonsfiler tas i dag ut fra mottaksbasen. Fortsatt gjenstår å integrere fødelandsfilen og andre historiske data.

Det nye befolkningsstatistikksystemet vil når det er ferdig, bestå av et sett Oracle-tabeller og system for uttak av filer. Tabellen "totalsituasjonen" (Befolkningsbasen) blir en viktig del av Bebas. I denne oppdateres situasjonen etter hvert som meldingene kommer inn. Her er vil også egenproduserte kjennemerker bli lagt til etter hvert..

I Bebas er det et mål at så mye som mulig av bearbeidingene skal skje i Oracle-basene, slik at uttaksfilene blir enklest mulig og at dataene blir mest mulig standardisert. Situasjonen nå er at noen deler av systemet fungerer på ny plattform, mens andre deler ikke gjør det.

Dokumentasjon er en høyt prioritert oppgave innen Bebas. Per dags dato arbeides det med prosedyrer for dokumentasjon både på IT- og fagsiden.

En nærmere gjennomgang av kravene til Bebas er gitt i vedlegg 1-1.

2.4. Kjennemerkene til FoB2000

Vi har her tatt utgangspunkt i den kjennemerkelisten som er utarbeidet til høringsnotatet om innholdet i FoB2000. I tillegg kommer kjennemerker av teknisk art, som f.eks. 'foreldres fødselsnummer'.

2.4.1. De enkelte kjennemerkene.

Her følger en beskrivelse av de enkelte kjennemerkene. Datakilden for alle kjennemerkene vil være Bebas. Kjennemerkene inngår i den løpende befolkningsstatistikken der intet annet er nevnt. Kvaliteten på kjennemerkene er nærmere omtalt der dette er relevant.

Kjønn, Fødselsdato, Alder, Sivilstand, Forrige sivilstand, Statsborgerskap.

Intet å bemerke.

Botid i Norge, Innvandringsalder, Antall personer i familien, Ektefelles landbakgrunn.

Kjennemerkene er rene avledninger.

Sivilstandsdato

Dekningsgraden er svært dårlig for personer gift før 1970-tallet, og mangelfull for personer gift i utlandet. Dette vil det bli gjort noe med ved å integrere SSBs egne befolkningsdata i Bebas.

Bostedskjennemerker (på folketellingstidspunktet)

Nærmere spesifisering av bostedsopplysninger på kommuner, kommunegrupperinger eller lavere nivåer (basert på numerisk adresse) gjøres under sektor Regionale inndelinger

Fødekommune

Dekningsgraden er svært god for personer født i Norge fra og med 1966, blandet for de litt eldre og svært dårlig for de aller eldste.

Fødeland

Data og viktige prinsipper fra fødelandsfilen vil bli integrert i Bebas. Utnyttelsen av fødestedsopplysningene som ble påbegynt under fødelandsfiloppdateringen i 1997, vil fortsette. Det innebærer at fødeland som f.eks. Sovjetunionen i større grad kan deles opp på de nåværende land. Avvik mellom fødested og fødeland vil bli fulgt opp overfor Sentralkontoret for folkeregistrering.

Dato for første opphold i Norge

Hentes fra fødelandsfilen for allerede bosatte.

Innvandringsgrunn

Innvandringsgrunn skiller på groveste nivået mellom på den ene siden personer som har innvandret på grunn av flukt (direkte eller indirekte som familiemedlemmer til flyktninger), og på den andre siden de som har arbeid, utdanning eller familie som hovedgrunn til innvandring. På finere nivåer skiller kjennemerker mellom ulike flyktningkategorier og ulike spesifiserte innvandringsgrunner. Det er data fra Utlendingsdirektoratet (UDI) som har vært viktigste kilde for kjennemerket 'innvandringsgrunn'. Kvalitet og dekningsgrad er usikker/mangelfull for innvandringer før slutten av 1980-tallet og for spesifiserte verdier, og nordiske statsborgere faller utenfor.

En forutsetningen for å oppdatere/videreutvikle kjennemerket 'innvandringsgrunn' på fint nivå, er at UDIs registre blir mer egnet til formålet enn de er i dag. På det groveste nivået (som skiller mellom flyktninger og andre) vil kjennemerket bli tatt med i FoB2000 uansett hvordan det går med registerutviklingen i UDI. Det er ikke aktuelt å bruke FoB-ressurser til en mer avansert løsning.

Innvandringskategori

Kjennemerket forutsetter i første rekke opplysninger om fødeland, foreldres fødeland, første registrerte statsborgerskap og adopsjonsopplysninger. 'Fødeland' er diskutert ovenfor. 'Foreldres fødeland' er en avledning basert på fødeland og foreldres fødselsnummer (også foreldres statsborgerskap når personnummer mangler), og dekningsgraden er avhengig av at det finnes opplysninger om hvem som er de aktuelle personers foreldre. Det er muligheter for å bedre dekningsgraden hvis innvandringsmeldingsskjemaet justeres. Dette må følges opp i forhold til Sentralkontoret.

Kategorien 'utenlandsadopterte' har en kvalitet som er god nok bare i visse sammenhenger.

Landbakgrunn

Viser det landet som personer med innvandringsbakgrunn har bakgrunn fra. Avledningen brukes i arbeidet med innvandringskategori.

Medlemskap i Den norske kirke

Tas med bare hvis kvaliteten og dekningsgraden i DSF er god nok før tellingstidspunktet. Saken følges nå opp av SSB fra trossamfunnsstatistikkens side. Det er nedsatt en samarbeidsgruppe med representanter fra bl.a. SSB og Kirkedepartementet.

Antall levendefødte barn

Er for innvandreres vedkommende påvirket av dekningen av forbindelser mellom barn over 18 år og foreldres fødselsnummer. Se 'Fødeland'.

Familiestatus

Kjennemerket har ikke blitt laget i norsk befolkningsstatistikk, men er med i de internasjonale anbefalingene. Det viser om personen er partner, enslig forelder eller barn (av ulike kategorier). Det må vurderes nærmere hvilke verdier dette kjennemerket skal få i norsk statistikk.

Familietype

Har verdier som 'ektepar med barn', 'ektepar uten barn', 'samboere med felles barn', 'mor med barn' m.v.

Husholdninger, samlivsstatus mv. som forutsetter input fra et boligregister, må diskuteres nærmere når det eventuelt blir vedtatt å sette i gang med et slikt register. Adressføring ned på bolignivå vil gi grunnlag for større endringer i dagens familiestatistikk og statistikk over samboere.

Skulle boligregister ikke bli vedtatt, vil husholdningsdata bli nøye knyttet til bolig tellingen. For øvrig er et utvalg i gang med å se på SSBs husholdnings- og familiedefinisjoner.

2.4.2. Produksjonstid

De aller fleste aktuelle data vil kunne leveres om lag 3 mnd etter referansetidspunktet. Siden mesteparten av dataene fra de øvrige sektorene først blir ferdige på et seinere tidspunkt, må det vurderes i hvilken grad et seinere uttakstidspunkt for data fra Bebas vil gi en stor nok kvalitetsgevinst til at det er verdt å drøye med uttaksdatoen.

2 5. Tiltaksplan

En tiltaksplan for sektor Befolkning kan sies så ha et overordnet mål: Å få etablert et nytt befolkningsstatistikksystem. Dette er S320s ansvar. Siden et befolkningsstatistikksystem er helt sentralt også for FoB2000, vil deler av prosjektet være FoB-finansiert.

For å nå dette målet er det nødvendig å gjennomføre en rekke tiltak eller aktiviteter. Disse er ikke spesifikke for FoB2000, men generelle i forhold til Bebas. Generelt er det heller ikke slik at FoB stiller større krav til kvalitet enn befolkningsstatistikken. Vi har i 2.5.2 listet opp de aktiviteter som er av størst betydning for FoB2000.

2.5.1. Etablering av et nytt befolkningsstatistikksystem

Det nye systemet vil ikke være komplett innen år 2000. Bebas lages imidlertid slik at det kan bygges ut stegvis med tiden. De viktigste aktivitetene fram mot år 2000 er:

a) Dokumentasjon

- Gamle stormaskinfilen
- Gangen i statistikkproduksjonen på ny plattform
- Nye datafiler
- Nye programmer (Oracle og SAS)
- Lagring
- Kunnskap om data og statistikkproduksjon

b) Lagring

- Lage system for lagring av meldinger, baser, statistikk- og analysefiler
- Overføring av gamle filer for lagring på ny plattform
- Lage system for lagring av Oracle- og SAS-programmer
- Lage system for lagring av SAS- og Excel-tabeller

c) Ferdigstilling, som kopi av BSS

- Oracle-basene, oppdatert fra 1.1.1999
- Uttaksprogrammene (SAS) for situasjon og hendelser
- Gjenstående tabellprogrammer

d) Testing av baseløsningene og statistikkproduksjonen på ny plattform

e) Gamle programmer:

- I noen tilfeller skrive om fra Easytrieve og eldre maskinspråk til SAS
- Eventuelt dokumentere programmene inntil videre

Videreutvikling av systemet vil i hovedsak skje fra år 2000 og utover. Arbeidet med Oracle-basene er gitt høyeste prioritet og er stipulert fullført tidlig i januar 1999. Da kan testingen av det nye systemet starte. Hendelsesstatistikken for året 1999 (produseres i 2000) er den første som skal produseres fullt og helt på ny plattform.

2.5.2. Tiltak som er særlig FoB-relevante

Generelt har FoB2000 ingen krav til Bebas som går lenger en befolkningsstatistikken egne krav. De kjennemerker som er viktige for FoB er viktige også for befolkningsstatistikken, og vil derfor bli prioritert uavhengig av FoB. En eventuell forsinkelse i Bebas-prosjektet skal ikke gå ut over FoB2000. De nødvendige data vil kunne fremskaffes selv om ikke alle sider ved befolkningsstatistikksystemet kommer på plass slik målet er i dag.

Her er listet opp noen tiltak som vi mener er spesielt viktig for FoB2000. Det er imidlertid ikke øremerket FoB-ressurser spesielt for disse tiltakene.

Mer bruk av faktisk bosted

Dette er et av de områder der FoB2000 gjennom bolig tellingen skal ha en egen datainnsamling. Dette vil kreve noe konsulentbistand fra sektor Befolkning.

Familie- og husholdningsstatistikk

Et utvalg i SSB skal gjennomgå familie- og husholdningsstatistikken, medregnet begrepsbruken. Det er nødvendig med en gjennomgang både av *familiestatus* som hittil ikke har blitt laget i befolkningsstatistikken og *familietype* der det er behov for en gjennomgang av verdiene.

Husholdningene skal dannes gjennom bolig tellingen, men det vil være behov for noe konsulentbistand fra sektor Befolkning.

Bostedsløse

Det skal undersøkes nærmere i hvilken grad verdien 'uten fast bosted' for kjennemerket 'spesifisert registreringsstatus' er egnet for å angi bostedsløse.

2.5.4. Ressurser

FoB2000 skal bidra med ressurser til utviklingen av Bebas. Den FoB-finansierte delen av arbeidet vil bli utført av A301.

3. Arbeidsmarked

3.1. Innledning

3.1.1. Avgrensning av sektoren

Sektor Arbeidsmarked henter en del data fra sektorene Inntekt og Trygd. Disse data er også omtalt under sine respektive sektorer. Arbeidet som gjelder stedfesting av bedrifter er her regnet til sektor Regionale inndelinger.

3.1.2. Historikk i forhold til FoB-er

I tidligere folketellinger har kjennemerker som gjelder personers arbeidsmarkedssituasjon blitt samlet inn ved hjelp av spørreskjema. I FoB90 ble riktignok registeropplysninger om sysselsetting koplet sammen med skjemaopplysningene til bruk i estimeringen for utvalgskommunene. I FoB2000 vil vi for første gang basere en telling på registeropplysninger også når det gjelder arbeidsmarkedskjennemerker.

3.1.3. Om begreper i arbeidsmarkedsstatistikken

I følge de internasjonale anbefalingene for folke- og boligtellinger skal befolkningen deles inn i en yrkesaktiv og en ikke-yrkesaktiv del. Populasjonen er normalt den "voksne" del av befolkningen. I Arbeidskraftundersøkelsene (AKU) og annen arbeidsmarkedsstatistikk er dette operasjonalisert som aldersgruppen 16 - 74 år. I folketellinger har populasjonen tradisjonelt vært 'personer 16 år og over'.

Det mest vanlig innenfor arbeidsmarkedsstatistikk er å benytte en kort referanseperiode ('actual activity'). Normalt er perioden en uke eller en dag. Befolkningen deles da i to grupper, i og utenfor arbeidsstyrken. Personer i arbeidsstyrken deles igjen i sysselsatte og arbeidsledige. Personer i hver av disse tre *arbeidsstyrkestatusene* (sysselsatte, arbeidsledige, utenfor arbeidsstyrken) karakteriseres så ved ulike kjennemerker. I arbeidsmarkedsstatistikken legges det normalt størst vekt på å beskrive situasjonen for sysselsatte og arbeidsledige, mens det for personer utenfor arbeidsstyrken oftest bare gis en grov oppdeling i grupper etter hovedaktivitet. I folketellinger er det tradisjonelt de sysselsatte som har vært viet mest oppmerksomhet, mens arbeidsledige ikke har hatt noen sentral plass.

I folketellinger er det også tradisjon å beskrive arbeidsmarkedssituasjonen ved hjelp av en lang referanseperiode, normalt et år ('usual activity'). Dette har dels vært gjort ved kjennemerket 'yrkesaktiv i året', dels ved inndelinger etter viktigste aktivitet eller inntektskilde.

For *sysselsatte* kan vi skille mellom kjennemerker som beskriver:

- Personen
dvs. bakgrunnsopplysninger om demografi, bosted, utdanning mm.
- Arbeidsforholdet (jobben)
dvs. yrkesstatus, yrke og arbeidstid og varighet av arbeidsforholdet.
- Arbeidsstedet
dvs. næring, organisasjonsform, arbeidsstedets beliggenhet mm

Også *arbeidsledige* beskrives ved hjelp av bakgrunnsopplysninger som kjønn, alder og bosted. I en FoB-sammenheng er det, i motsetning til f.eks. i AKU, ikke aktuelt å ta med særlig mange kjennemerker som gjelder selve arbeidsledigheten.

For personer *utenfor arbeidsstyrken* er det i arbeidsmarkedsstatistikk vanlig å bruke en inndeling etter hovedaktivitet som f.eks. student, uførepensjonist, alderspensjonist, hjemmearbeidende osv.

Under sektor Arbeidsmarked beskrives i hovedsak kjennemerker som gjelder arbeidsforhold og arbeidssteder. Personkjennemerkene blir beskrevet under sine respektive sektorer.

3.2. Typer av kilderegistre

Det er ikke mulig å bestemme personers arbeidsmarkedstilknytning ved hjelp av data fra et enkelt administrativt register, men det finnes flere registre som inneholder ulike typer av informasjon om sysselsetting og arbeidsledighet.

3.2.1. Direkte opplysninger om arbeidsmarkedssituasjonen

De mest sentrale registrene er de som har *direkte* opplysninger om arbeidsmarkedssituasjonen. Dette gjelder i første rekke:

- Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret (AA-reg): Arbeidstakere.
- SOFA-søker-registeret (SOFA-reg): Arbeidsledige og personer på arbeidsmarkedstiltak.

3.2.2. Indirekte opplysninger om arbeidsmarkedssituasjonen

Det finnes flere registre som *indirekte* sier noe om arbeidsmarkedssituasjonen. Dette gjelder særlig skattemyndighetenes registre over lønn og inntekt der de viktigste er:

- Lønns- og trekkoppgaverregisteret (LTO): Lønn per arbeidsforhold per år for lønnstakere.
- Likningsregisteret (LIKN-reg) og Selvangivelsesregisteret (SA-reg): Personinntekt som lønnstaker og som selvstendig samt næringsinntekt per år.

3.2.3. Opplysninger om arbeidsstedene

Opplysninger om arbeidssteder dvs. bedrifter og foretak finnes i

- Enhetsregisteret (ER) og SSBs Bedrifts- og foretaksregister (BoF): Næring, beliggenhet mm.

3.2.4. Andre registre med opplysninger om sysselsetting

I tillegg finnes en del andre aktuelle registre med opplysninger om sysselsetting. Disse kan deles inn i to grupper:

- Registre over mindre grupper som ikke er dekket av hovedregistrene, f.eks. registre over vernepliktige
- Registre som gir supplerende opplysninger om grupper som hovedregistrene dekker, f.eks. registre over ansatt i stat og kommuner.

3.2.5. Registre som indikerer at personer ikke er sysselsatt

Vi vil også utnytte registre som inneholder informasjon som indikerer at personer *ikke* er sysselsatte. Dette gjelder særlig trygderegistre og Utdanningsregisteret. Disse registrene vil når det gjelder statusrapporter og tiltaksplaner bli behandlet under sine respektive sektorer.

Data fra alle disse registrene koples sammen og bearbeides i et registersystem for arbeidsmarkeddata, se 3.4.

3.3. De enkelte kilderegistrene

Vi skal her gi en kort beskrivelse av de viktigste registrene som inngår.

3.3.1. Arbeidsgiver-/arbeidstakerregisteret

Ansvarlig for registeret

Rikstrygdeverket (RTV), trygdekontorene

Omfatter

Alle arbeidsforhold med minst 4 timers arbeidstid per uke og minst 6 dagers varighet.

Viktigste kjennemerker

- Start- og stoppdato
- Avtalt arbeidstid per uke, tre timeintervaller: 4-19, 20-29, 30+

- Bedriftsnummer

Ajourhold

Registeret oppdateres ved at arbeidsgiverne sender melding til trygdekontoret om arbeidsforhold som starter eller opphører. Meldingene skal sendes innen utløpet av uken etter at arbeidsforholdet har startet eller opphørt. Registeret skal dermed etter forskriftene være løpende ajour. Meldinger om endringer i arbeidstid og tilknytning til bedrift innenfor samme foretak er det bare plikt til å melde en gang per år (i forbindelse med årskontrollen⁴).

RTV er nå i ferd med å ta i bruk et system der arbeidsgiverne leverer meldinger til AA-reg elektronisk. Dette er foreløpig i en oppstartsfasen, men vil etter planene få et betydelig større omfang fram mot år 2000.

Uttak av data

SSB mottar ukentlige oppdateringer for alle meldte endringer for arbeidsforhold. Det kan dermed gjøres meget fleksible uttak der både referanseperiode og uttaksdato kan tilpasses formålet med uttaket. Det mest vanlige er uttak som refererer seg til en dato eller et helt år, men det er også mulig å gjøre uttak som gjelder en uke.

Kvalitetsproblemer

Forsinkede og manglende inn- og utmeldinger

Et av hovedproblemene har vært og er forsinkende og manglende meldinger til registeret. Forsinkelsene har ikke blitt særlig mindre de siste årene, men dette betyr mindre i FoB-sammenheng. Til FoB2000 vil vi først gjøre uttaket etter at årskontrollen 2001 er gjennomført, tidligst i mai 2001. Desto lengre vi venter, desto bedre blir datakvaliteten.

Manglende meldinger er et langt alvorligere problem. Disse kan bare avsløres ved kopling mot andre registre. Et sentralt spørsmål er hva vi kan forvente av forbedringer fram til FoB2000. I 1997 utarbeidet Arbeidsgruppen for AA-registeret (med representanter for Rikstrygdeverket, Skattedirektoratet og SSB) en rapport med forslag til administrative tiltak og sanksjoner som kan bedre kvaliteten i AA-registeret. Denne ble oversendt Finansdepartementet og Sosial- og helsedepartementet som var oppdragsgivere. RTV har som oppfølging av dette valgt å sette inn mer ressurser. Det enkelttiltaket som trolig vil gi størst effekt sett fra FoB2000 sin side, er utvidet bruk av elektroniske meldinger. Når et system for overføring av data først er etablert, vil det bli enkelt for arbeidsgiverne å levere meldinger. Dette vil minke sjansen for at meldinger blir «glemt». Dessuten vil trygdekontorene spare mye tid med dataregistrering. Denne tiden kan nyttes til kvalitetshevende tiltak. For å få effekt ut av de ressurser RTV vedtar å avsette, er ikke organiseringen av ansvaret for AA-registeret i RTV tilfredsstillende. For ansvarshavende enhet er AA-registeret en atypisk oppgave, og arbeide med dette registeret får dermed lav prioritet. Saksbehandlere skifter ofte og det er dermed vanskelig å få bygget opp den kompetansen som trengs. SSB sendte i oktober 1998 et brev der disse forholdene ble påpekt.

Feil bedriftstilknytning

Et annet hovedproblem har vært feil i bedriftstilknytning for en del arbeidstakere. Dette gjelder hovedsakelig for flerbedriftsforetak. I statistikken fører dette til feil i kjennemerker som gjelder arbeidsstedet (næring, beliggenhet mv.). Riktig fordeling av arbeidstakere på bedrift krever for det første at bedriftsoppdelingen i BoF er korrekt (se nedenfor). Videre må arbeidsgiver ved innmelding til arbeidstakerregisteret påføre korrekt bedriftsnummer samt korrigerer dette i årskontrollen når arbeidstakere skifter bedrift innen foretaket.

Etter den forskriften som gjelder for AA-reg er arbeidsgiver ikke pliktig til å rapportere på mer enn en bedrift for hver kommune så lenge bedriftene hører til samme næring. Det foreligger utkast til en ny

⁴ Årskontrollen er en årlig totalkontroll der arbeidsgiverne får tilsendt utskrift av registeret som skal korrigeres og suppleres. Utsending skjer i februar/mars. Det kommer inn mange rettinger i årskontrollen, og den betyr derfor mye for registerkvaliteten.

forskrift som er tilpasset bedriftsoppdelingen i ER/BoF, dvs at det blir plikt til å rapportere på de bedrifter som finnes i BoF (en bedrift for hver adresse). Den nye forskriften ventes vedtatt i løpet av 1998. Det pågår for tiden et omfattende arbeid med samordning av inndelingen i AA-reg og BoF. Arbeidet vil være sluttført i løpet av første halvår 1999.

Endringer fram til FoB2000

Yrke

I forbindelse med utviklingen av ny, sentral sykefraværstatistikk, vil Rikstrygdeverket ta inn yrke som en ny opplysning i AA-reg. Etableringen vil skje i forbindelse med årskontrollen år 2000. Alle arbeidsgivere vil da få tilsendt lister over sine arbeidstakere for påføring av yrke. Yrkesopplysningene skal så ajourholdes gjennom årskontrollene. For arbeidstakere som begynner i ny jobb, skal yrke oppgis på innmeldingsblanketten. Alle yrkesopplysninger fra arbeidsgiverne skal gis i klartekst og registreres i arbeidstakerregisteret på denne formen. Koding av yrke skal skje i SSB etter ny yrkesstandard, STYRK88 (norsk versjon av ISCO88).

Avtalt ukentlig arbeidstid

Per i dag finnes opplysninger om ukentlig avtalt arbeidstid i AA-reg med fordeling på tre timeintervaller (4-19t, 20-29t, 30t+). Tilsvarende som for yrke skal det f.o.m. år 2000 registreres eksakt timetall. Etableringen skjer i forbindelse med årskontrollen 2000 og endringer i et arbeidsforhold skal meldes i årskontrollene. For arbeidstakere som begynner i ny jobb, skal eksakt arbeidstid oppgis på innmeldingsblanketten.

3.3.2. SOFA-søker-registeret

Ansvarlig for registeret

Arbeidsdirektoratet, arbeidskontorene

Omfatter

Arbeidsledige meldt ved arbeidskontorene, personer på arbeidsmarkedstiltak.

Viktigste kjennemerker

- Hovedstatus: Arbeidsledig eller på tiltak ved utgangen av hver måned
- Ulike datofelt som gir mer eksakt informasjon om når ledighet eller tiltak starter og slutter
- Type tiltak
- Opplysninger om permittering

Ajourhold

Hovedregelen er at arbeidsledige aktivt må melde seg på arbeidskontoret hver 14. dag. (For personer som er igang med et tiltak kan det gå noe lenger mellom hver gang.) Oppdateringsrutinene er slik at registerkvaliteten er best ved utgangen av hver måned (normalt siste tirsdag i hver måned).

Uttak av data

SSB mottar data som gjelder situasjonen ved utgangen av hver måned. Disse mottas normalt ca 2 uker etter referansemånedens utløp. Månedensfilene settes også sammen til årsfiler som er ferdig i slutten av januar året etter referanseåret.

Kvalitetsproblemer

Datering for start og slutt på ledighets- og tiltaksperioder er ikke fullt ut tilfredsstillende. Status ved utgangen av måneden (siste tirsdag i måneden) har best kvalitet, mens status på andre datoer er mer usikker. Kvaliteten på sluttdatoer er generelt mer usikker enn på startdatoer.

3.3.3. Lønns- og trekkoppgaverregisteret

Ansvarlig for registeret

Skattedirektoratet

Omfatter

Alle trekkpliktige lønnsforhold, andre trekkpliktige ytelser (f.eks. pensjoner)

Viktigste kjennemerker

- Lønn eller annen ytelse per år (spesifisert på en rekke ulike koder for type ytelse)
- Arbeidsforholdets varighet (hele året/deler av året, dato fra - dato til eller antall dager i året)
- Organisasjonsnummer. I de fleste tilfeller nummer til juridisk enhet (foretak) eller til organisasjonsledd⁵. Nummer for bedrift bare i noen få tilfeller.

Ajourhold

Arbeidsgiver er pliktig til å sende en LTO-oppgave per arbeidsforhold per år til Skattedirektoratet. Disse skal leveres innen 20. januar året etter referanseåret.

Oppdatering

Det gjøres ordinært to uttak hvert år, medio mars og medio juni (ansvarlig i SSB er S420). Nøyaktig dato kan tilpasses noe etter vurdering fra Skattedirektoratet angående hvor stor andel av oppgavene som er kommet inn. På uttaket i juni vil de aller fleste oppgaver være kommet inn.

Kvalitetsproblemer

Dateringer

Dateringen av arbeidsforholdene er dårlig. Hovedproblemet er at mange arbeidsforhold markeres med varighet hele året uten at dette er korrekt. Det er også en viss usikkerhet knyttet til de oppgitte datoene.

Bruk av organisasjonsnummer

Generelt godtar skattemyndighetene rapportering på foretaksnivå. For statistikkformål er det ønskelig å knytte den ansatte til bedrift og ikke bare til foretak. Dette er likevel ikke et kvalitetsproblem i den forstand at data har dårligere kvalitet enn det som det regelverket tilsier. I en del tilfeller, særlig for statlige arbeidsgivere, benyttes organisasjonsnummer for lønnsutbetalende enhet og ikke den enhet der personen faktisk er ansatt. Dette aksepteres av skattemyndighetene, men er et problem i forhold til statistikkens behov.

3.3.4. Likningsregisteret og selvangivelsesregisteret

Likningsregisteret (LIKN-reg) og selvangivelsesregisteret (SA-reg) er omtalt i 6.2.1. Her er bare omtalt momenter som er relevant for bruken av disse registrene innenfor sektor Arbeidsmarked.

Viktigste kjennemerker for sektor Arbeidsmarked

- Personinntekt som lønnskater (LIKN)
- Personinntekt som selvstendig næringsdrivende etter type (primærnæringer, andre næringer) (LIKN)
- Næringsinntekt etter type av næringsinntekt (jordbruk, skogbruk, fiske, annen næring) (SA)
- Underskudd i næring etter type (SA)

Alle beløp gjelder per person og ikke per arbeidsforhold som i LTO.

Kvalitetsproblemer som gjelder sektor Arbeidsmarked

Manglende dateringer

All informasjon gjelder kalenderåret. Dette tilfredsstiller de administrative behov, og er dermed ikke et kvalitetsproblem i egentlig forstand. Når data for inntekt skal brukes som indikator på sysselsetting, er det et problem at det ikke finnes datering innenfor året.

Lang produksjonstid

Når data skal brukes i Arbeidsmarkedsregisteret er det et problem at de først er ferdig om lag ¾ år etter de øvrige data som inngår. Et alternativ er å bruke data for året før referanseåret, men dette gir også kvalitetsproblemer.

⁵ Organisasjonsledd angir ett eller flere nivåer mellom foretak og bedrift. Brukes for statlige og kommunale arbeidsgivere.

3.3.5. Enhetsregisteret og Bedrifts- og foretaksregisteret

Enhetsregisteret (ER) og Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF) er her omtalt sammen. Strategier, mål, omfang, innhold, oppdatering mv. er nærmere omtalt i to notater. "Strategi for arbeidet med Bedrifts- og foretaksregisteret av 18. mars 1998, samt Datafangst BoF i 1998 - NU97 av 6. mars 1998.

Ansvarlig for registrene

Brønnøysundregistrene (ER) og SSB (BoF) Ansvarlig i SSB er S410.

Omfatter

Bedriftsregisteret omfatter i prinsippet de fleste juridiske enheter som inngår i ER. Imidlertid er det enkelte enheter som ikke inngår i SSB sin statistiske publikasjon. Dette framgår av vedlegg 3.1 AEH 7.7.98 "Oversikt over organisasjonsformer". Til vanlig settes det likhetstegn mellom juridisk enhet og foretak. I tillegg skal BoF omfatte enheter som ikke uten videre har en registreringsplikt i ER, bl.a. selvstendige i frie yrker.

Viktigste kjennemerker

- Næring
- Organisasjonsform
- Institusjonell sektor
- Bedriftenes beliggenhet (per i dag oppgitt som adresse i fritekst samt kommunekode)⁶
- Personnummer for eier(e) i personlig eide foretak

Ajourhold

Ajourholdet skjer gjennom postal kontakt med enhetene minst en gang årlig. Dette skjer enten via SSB eller andre tilknyttede registre. I tillegg har enhetene en lovpålagt plikt til å melde endringer fortløpende til ER. Videre arbeides det med et overvåkingssystem for bedriftenes aktivitetsnivå, og foretakenes status der hovedformålet er å utnytte tilgjengelig informasjon i ulike administrative datasystemer. Rent teknisk oppdateres BoF daglig basert på endringer lagt inn i ER.

Oppdatering

Hver 14. dag etableres det et såkalt situasjonsuttak fra BoF. Uttakene gir et bilde av bestanden med tilhørende kjennemerker på det aktuelle uttakstidspunkt.

Kvalitetsproblemer

Omfang

I praksis er registeret nå svakt bare på utenriks sjøfart og grupper av selvstendig næringsdrivende uten leid hjelp og med omsetning utenfor merverdilovens virkeområde.

Kjennemerker

Fra og med 1997-årgangen vil BoF være heldekkende på sentrale kjennemerker som næring, omsetning og sysselsetting. Kvalitetsmessig er det størst problem med næringsplasseringen (rett kode) og oppdatering av næring (melding om endring). Det er også usikkerhet knyttet til hvor godt vi klarer å fange opp overdragelser i forhold til opphør/start av bedrifter.

Oppdeling av flerbedriftsforetak

Se 3.3.1.

Selvstendige

Det jobbes for tiden med en gjennomgang av selvstendige næringsdrivende. Med Selvangivelsesregisteret som datagrunnlag, dannes en bruttopopulasjon av personer med næringsinntekt. Disse enhetene blir koplet mot Enhetsregisteret og Merverdiavgiftsmanntallet. Mange enheter finnes allerede i ER fordi de er med i andre tilknyttede registre. Enkelte delpopulasjoner må analyseres nærmere for å vurdere opplasting i Enhetsregisteret. Dette analysearbeidet skal skje i samarbeid mellom S410 og berørte fagseksjoner. Det er SSB som vil utløse registreringsplikt på disse enhetene i ER. Innlegging i ER vil i all hovedsak være fullført i løpet av 1998.

⁶ Nærmere stedfesting av bedrifter (numerisk adresse, grunnkrets) er behandlet under sektor Regionale inndelinger.

3.3.6. Registre over vernepliktige

Vernepliktige dekkes ikke av registrene nevnt ovenfor. Det finnes egne registre over vernepliktige i Forsvaret og sivilarbeidere.

Ansvarlig for registrene

Vernepliktsverket (vernepliktige i Forsvaret) og Siviltjenesteadministrasjonen (sivilarbeidere). **Omfatter**

Alle vernepliktige i Forsvaret og sivilarbeidere.

Viktigste kjennemerker

- Datoer for inntak og dimisjon.
- Tjenestested (bare klartekstfelt for sivilarbeidere)

Oppdatering

For sivilarbeidere har SSB en avtale om kvartalsvis levering. Leveringene har vært noe uregelmessige. SSB har per i dag ingen avtale om levering av data for vernepliktige i Forsvaret. Det er sendt forespørsler om data, men Vernepliktsverket oppgir ikke å ha ressurser til å følge dette opp.

3 3.7. Andre aktuelle registre

Registre over ansatte i stat og kommune

Disse registrene er aktuelle som supplerende datakilder for noen kjennemerker, særlig yrke og arbeidstid. De aktuelle registrene er:

- Statens sentrale tjenestemannsregister
- Sentralt tjenestemannsregister for skoleverket
- PAI-registeret (kommunalt ansatte)

Sykefraværsregister

registeret er under oppbygging i RTV. Det er aktuelt som en supplerende kilde for å identifisere sysselsatte og for beregning av arbeidstid.

3.4. Statistikkregister

3.4.1. Arbeidsmarkedsregisteret

Data fra registrene nevnt i 3.3 koples sammen på arbeidsforholdsnivå og personnivå. Resultatet av dette er et *statistisk* register som vi i arbeidet med FoB2000 har valgt å kalle Arbeidsmarkedsregisteret. Dette er ikke et nytt registersystem til FoB2000, men en versjon av tidligere registersystemer ved S260 med ulike betegnelser: Registerbasert sysselsettingsfil, Personregnskapet og System for Persondata. I FoB-sammenheng har vi bruk for er navn som klart viser at dette er et register for arbeidsmarkedsdata.

Hovedmålet med koplingene er å framskaffe et datagrunnlag for å kunne klassifisere alle voksne personer som enten sysselsatt, arbeidsledig eller utenfor arbeidsstyrken.

3.4.2. Kort beskrivelse av koplingene

Den bearbeidingen som skjer fra kilderegistre (administrative data) til statistikkregister er relativt omfattende og inneholder mange elementer. Vi skal her gi en kort beskrivelse av de viktigste delene av prosessen.

Koplinger mot ER/BoF

Arbeidsforhold fra AA-reg. LTO og LIKN-reg/SA-reg koples mot ER/BoF for påføring av opplysninger om bedrifter og foretak. For AA-reg er koplingsnøkkelen bedriftsnummer og for LTO er det er primært foretaksnummer.

For LIKN-reg/SA-reg er koplingen mer komplisert, da disse registrene ikke inneholder foretaksnummer eller bedriftsnummer, men bare opplysninger på personnivå. I ER (rollebasen) finnes

imidlertid personnummer for eiere av personlig eide foretak. Selvstendigeforhold fra LIKN/SA koples derfor mot rollebasen for påføring av foretaksopplysninger⁷.

En del grupper av selvstendige finnes per i dag ikke i ER. For disse koples det til opplysninger om høyeste fullførte utdanning for bruk til næringskodning. Denne metoden kan bare brukes for et lite antall selvstendige som f.eks. leger, tannleger og advokater. For øvrige selvstendige finnes i dag bare den oppdeling i 'jordbruk,' 'skogbruk', 'fiske' og 'andre næringer' som finnes i SA-reg. Når ER blir heldekkende, vil alle selvstendigeforhold kunne påføres foretaksopplysninger direkte fra dette registeret.

Kopling AA-reg mot LTO

Koplingen skjer på arbeidsforholdsnivå (personnummer x foretaksnummer). I noen tilfeller koples også lønnsforhold fra de to registrene sammen uten at de har samme foretaksnummer. Dette er arbeidsforhold der AA-reg og LTO-reg bruker ulike foretaksnummer for det som i realiteten er samme arbeidsforhold, og det gjelder i hovedsak statlige arbeidsgivere. Rutinen kalles ID-prosedyren.

Etter koplingen har vi tre datafiler:

Koplede forhold med data både fra AA-reg og LTO

- Bedrifts- og foretaksopplysninger hentes fra AA-reg (på bedriftsnivå)
- Start- og sluttdatoer hentes fra AA-reg (best kvalitet)
- Opplysninger om lønn hentes fra LTO

Ukoplede forhold fra AA-reg

Mangler opplysninger om lønn

Ukoplede lønns forhold fra LTO

- I all hovedsak tilknytning til foretak ev. organisasjonsledd (ikke bedrift)
- Start- og sluttdatoer hentes fra LTO (dårlig kvalitet)
- Ingen opplysninger om ukentlig arbeidstid

Som en fellesbetegnelse for alle de tre typer arbeidsforhold brukes *lønnstakerforhold*.

For personer med flere lønnstakerforhold på samme tid klassifiseres ett som det viktigste. Generelt gis koplede lønnstakerforhold høyest prioritet. Ellers benyttes opplysningene om ukentlig arbeidstid samt lønn.

Koplinger mot SOFA-søkerreg

Kategoriene sysselsatt og arbeidsledige skal være gjensidig utelukkende. Personer på visse typer av arbeidsmarkedstiltak (kvalifiseringstiltak) skal heller ikke samtidig regnes som sysselsatte. I de tilfeller hvor personer har både et arbeidsforhold og et ledighetsforhold (inkl. deltakelse på kvalifiseringstiltak) samtidig, justeres datoene for arbeidsforholdet /eller ledighetsforholdet. Reglene for justeringer av lønnstakerforhold er nokså kompliserte, men et viktig element er om lønnstakerforholdet eller ledighetsforholdet startet først. For selvstendigeforhold blir opplysningene fra SOFA-søker alltid gitt prioritet.

⁷ I de koplingene som hittil har vært gjort ved S260, er det ikke ER, men Eiermannallet i Momsregisteret som har vært brukt. Etter hvert som BoF blir heldekkende for selvstendige, vil foretaksopplysninger hentes fra ER/BoF.

Klassifisering av viktigste arbeidsforhold

Opplysningene om lønnstakerforhold og selvstendigeforhold sammenholdes og det velges et viktigste *arbeidsforhold* (lønnstakerforhold eller selvstendigeforhold) for hver person. Det benyttes opplysninger om lønn og personinntekt/næringsinntekt.

3.4.3. Klassifisering som sysselsatt

Alle personer i populasjonen vil etter koplingene ovenfor på et gitt tidspunkt stå registrert med enten ett viktigste lønnstakerforhold, ett selvstendigeforhold, både ett viktigste lønnstakerforhold og ett selvstendigeforhold, ett ledighetsforhold eller ingen forhold. Gruppen med registrerte arbeidsforhold som enten selvstendige, lønnstaker, eller begge deler er "kandidater" til å bli klassifisert som sysselsatte. Prosedyren for klassifisering er komplisert, og vi gir her en oversikt over hovedtrekkene. Prosedyren består av tre trinn.

Trinn 1.

Personer som har sitt viktigste lønnstakerforhold på referansetidspunktet registrert både i AA-reg og LTO (koplede forhold), klassifiseres som sysselsatte (lønnstakere).

Trinn 2.

Personer med et selvstendigeforhold på referansetidspunktet vil som hovedregel bli klassifisert som sysselsatte (selvstendige). Her er det lagt inn den betingelsen at det antallet vi klassifiserer som selvstendige, skal tilsvare antallet Arbeidskraftundersøkelsen (AKU) gir. Antall personer med et selvstendigeforhold som sitt viktigste er høyere enn selvstendige i AKU. De personer som i løpet av året har lønnsinntekt over en viss grense, blir tatt ut, for eventuelt å bli omklassifisert til lønnstakere i trinn 3. Lønngrensen settes slik at totalt antall selvstendige blir det samme som i AKU.

Trinn 3.

Personer som etter trinn 1 og trinn 2 ikke er klassifisert som sysselsatt, har viktigste lønnstakerforholdet registrert i enten AA-reg eller LTO (ukoplede forhold). Disse er nå "kandidater" til å få status som sysselsatt (lønnstaker) i siste trinn. Det som avgjør utfallet er om størrelsen på samlet lønn fra alle lønnstakerforhold i løpet av året, er over en beregnet lønngrense. Denne lønngrensen er satt slik at totalt antall lønnstakere blir det samme som totalt antall lønnstakere i følge AKU⁸.

Personer som etter denne prosedyren ikke er blitt klassifiserte som sysselsatte, får status som arbeidsledige dersom de har et ledighetsforhold på referansetidspunktet. De øvrige klassifiseres som 'utenfor arbeidsstyrken'.

3.5. Kjennemerkene til FoB2000

Vi skal i dette avsnittet gi en nærmere beskrivelse av de enkelte kjennemerker som er aktuelle i arbeidsmarkedsdelen av FoB2000. Vi har tatt utgangspunkt i de kjennemerkene som inngår i høringsnotatet om innhold i FoB2000. Dette er kjennemerker som har vært med i tidligere tellinger, da særlig i FoB80 og FoB90, samt de som inngår i de internasjonale anbefalingene. Ut over dette har vi også tatt med i vurderingen noen kjennemerker som finnes i de løpende statistikkene.

3.5.1. Arbeidsmarkedstilknytning - kort og lang referanseperiode

I den løpende arbeidsmarkedsstatistikken er det kort referanseperiode (vanligvis en uke) som er mest brukt. I folke- og boligtellinger har det vært tradisjon for å bruke lang referanseperiode (tellingsåret), som har vært knyttet sammen med opplysninger om viktigste kilde til livsopphold. Fra og med FoB70 har det også vært samlet inn data for kort referanseperiode (tellingsuka).

⁸ I den versjonen av prosedyren som nå foreligger, er også vernepliktige og familiearbeidere inkludert i denne totalen. Disse gruppene finnes det ikke registeropplysninger for. Dette kan bli endret i seinere versjoner av prosedyren.

Situasjonen i tellingsuka

Det grunnleggende kjennemerket for kort referanseperiode er *arbeidsstyrkestatus* som deler populasjonen inn i tre grupper:

- Sysselsatte (i FoB90 og før kalt Yrkesaktive i uka)
- Arbeidsledige
- Personer utenfor arbeidsstyrken

Sysselsatte defineres som personer som utfører minst en times inntektsgivende arbeid i løpet av uka eller er midlertidig fraværende fra slikt arbeid.

Situasjonen i tellingsåret

Yrkesaktive i året ble i FoB80 og FoB90 definert som personer som var sysselsatt i inntektsgivende arbeid i 100 timer eller mer i løpet av referanseåret. Som referanseår har vært brukt det løpende år som avsluttes med tellingsuken.

Sysselsettingsklassifisering basert på registerdata

SSB er nå i ferd med å slutføre arbeidet med en registerbasert sysselsettingsklassifisering som skal ligge nærmest mulig opp til de internasjonale anbefalingene (se 3.4.3). I dette arbeidet har vi naturlig nok prioritert sysselsetting i en kort referanseperiode som er det som brukes i den løpende arbeidsmarkedsstatistikken. For å kunne å klassifisere sysselsatte i en lang referanseperiode, er det i tillegg nødvendig lage et opplegg for å beregne arbeidstimer per år.

Kjennemerker i året og i uka

I FoB80 og FoB90 var det bare personer som oppga å være sysselsatte i tellingsåret som fikk spørsmål om sysselsetting i tellingsuka. Kjennemerker som yrke og næring ble da knyttet til det arbeidsforholdet som var det viktigste i året. I en registertelling kan kjennemerker som gjelder kort og lang referanseperiode behandles hver for seg. Sysselsetting i uka kan dermed bestemmes uavhengig av om personen har vært sysselsatt minst 100 timer i året. Viktigste jobb i tellingsuka kan dessuten være en annen enn viktigste jobb i hele året. For kjennemerker som knytter seg til viktigste arbeidsforhold kan det da lages «dobbel» sett data der dette er relevant.

3.5.2. Ett kjennemerke - flere datakilder

Det sentrale i arbeidsmarkeddelen av FoB2000 vil være å identifisere hvilke personer som er sysselsatte og deretter beskrive de sysselsatte nærmere ved hjelp av ulike kjennemerker. Som nevnt ovenfor finnes det ikke noe enkelt register som gir oss informasjon om alle sysselsatte. Sysselsetting er et *avledet kjennemerke* basert på informasjon fra ulike registre og støtteinformasjon fra AKU.

De fleste som blir klassifisert som sysselsatte vil være lønnstakere som er registrert i AA-reg. Men vi vil også klassifisere en del personer som lønnstakere ut fra LTO selv om de ikke er med i AA-reg. Data for selvstendige vil komme fra LIKN-reg eller SA-reg. Noen mindre grupper vil bli klassifisert som sysselsatte ut fra opplysninger i andre registre, f.eks. vernepliktige.

Alle registre inneholder ikke samme type informasjon, og datakilden for sysselsetting vil dermed kunne påvirke kvaliteten på de øvrige kjennemerkene. Dette er det tatt hensyn til i beskrivelsen nedenfor.

3.5.3. Kjennemerker som gjelder tellingsuka

1. Arbeidsstyrkestatus

Beskrivelse

Dette er det grunnleggende kjennemerket for en kort referanseperiode og gir en tredeling av populasjonen: Sysselsatte, arbeidsledige og personer utenfor arbeidsstyrken. Kjennemerkene 2 - 10 nedenfor gjelder gruppen sysselsatte. Det finnes også tilgjengelig registerkjennemerker som beskriver de arbeidslediges situasjon (f.eks. ledighetens varighet). Personer utenfor arbeidsstyrken vil bli

beskrevet ved hjelp av kjennemerker fra andre sektorer enn arbeidsmarkedet (se kjennemerke 11 nedenfor).

Datakilder

Alle hovedregistrene brukes. For sysselsatte, se 3.5.2. Arbeidsledige har SOFA-reg som kilde. Personer utenfor arbeidsstyrken er de som i følge registrene ikke er hverken sysselsatte eller arbeidsledige.

Status i løpende statistikk

Det lages i dag ikke offisiell registerstatistikk for arbeidsstyrkestatus. Informasjonen som kjennemerket er bygget på inngår imidlertid i en rekke sammenhenger innenfor den registerbaserte arbeidsmarkedsstatistikken. Det publiseres registerbasert statistikk både for arbeidstakere etter AA-reg og arbeidsledige etter SOFA-reg. Arbeidstakerstatistikken er planlagt integrert i en ny sysselsettingsstatistikk basert på samme datagrunnlag som Arbeidsmarkedsregisteret. Statistikk for ledige publiseres i dag uten justering mot arbeidsforhold.

Relevans

I følge de internasjonale anbefalingene skal sysselsatte defineres som personer med minst en times inntektsgivende arbeid i referanseuka eller personer som er fraværende fra slikt arbeid.

Reglene for registrering i AA-reg ligger nær opp til denne definisjonen. Et unntak er at nedre timegrense er fire timer og ikke en time. Generelt kan dette føre til at en del personer som arbeider lite ikke blir klassifisert som sysselsatte i registerstatistikken, men i følge AKU er det ikke mange som har ukentlig arbeidstid på mindre enn 4 timer. En del tilfeldige arbeidsforhold vil likevel ikke være registreringspliktige i AA-reg.

For sysselsatte i følge LTO har vi egentlig bare opplysninger om at personene har mottatt ytelser som hører inn under koder for lønn. Dette vil i de fleste tilfeller bety at personene har utført inntektsgivende arbeid, men ikke alltid. Arbeidet som lønnen er en godtgjørelse for, kan også være utført utenom referanseperioden, f.eks, feriepenger som utbetales året etter arbeidsforholdets slutt. For selvstendige har vi kun opplysninger om næringsinntekt og personinntekt i næring og sammenhengen mellom utført arbeid og inntektens størrelse kan være svak.

I følge de internasjonale anbefalingene skal personer klassifiseres som arbeidsledige dersom de er uten inntektsgivende arbeid, aktivt søker arbeid og er tilgjengelige for arbeid. Reglene for registrering i SOFA-reg ligger nær opp til denne definisjonen. Et unntak er at SOFA-reg bare omfatter de som søker arbeid gjennom arbeidskontorene og ikke de som søker arbeid på andre måter.

Kvalitet

Ved å kombinere flere registre får vi langt på vei korrigert for feil i enkeltregistrene. Det største problemet er manglende dateringer i LTO og LIKN-reg/SA-reg. For gruppene som har disse registrene som kilde, kan det være usikkert om de faktisk er sysselsatte i referanseuka eller ikke.

2. Yrkesstatus

Beskrivelse

Kjennemerket angir om sysselsatte personer er ansatte, selvstendige eller familiearbeidere. For personer som er både lønnstakere og selvstendige lages egne klassifiseringsregler (se 3.4.3). Det finnes ingen datakilde som identifiserer familiearbeidere.

Datakilder

Som for arbeidsstyrkestatus.

Status i løpende statistikk

Det produseres i dag løpende statistikk for arbeidstakere etter AA-reg samt statistikk for sysselsatte i alt (uten oppdeling i lønnstakere og selvstendige).

Relevans og kvalitet

Det er ikke mulig å identifisere familiearbeidere som en egen kategori. Det viser seg imidlertid at ca. 21200 personer eller 90 prosent av de som i AKU oppgir å være familiearbeidere er med i Arbeidsmarkedsregisteret som lønnstakere eller selvstendige. Det er god kvalitet på inndeling i lønnstakere og selvstendige. Arbeid pågår for å forsøke å skille ut familiearbeidere som egen gruppe ved å se på familierelasjoner. Kvaliteten her er foreløpig usikker.

De internasjonale anbefalingene har en underoppdeling av lønnstakere etter om de er fast ansatte eller ikke. Dette har vi per i dag ingen registerkilde for. Det anbefales videre å dele inn selvstendige i arbeidsgivere og andre selvstendige. Per i dag finnes ikke en slik oppdeling, men det er mulig den i framtiden kan hentes fra ER/BoF.

3. Avtalt ukentlig arbeidstid

Beskrivelse

Kjennemerket angir hva som er de sysselsattes avtalte (eller vanlig) arbeidstid. I FoB90 ble avtalt arbeidstid oppgitt i seks grupper (timeintervaller): 1-9, 10-19, 20-29, 30-34, 35-39, 40+.

Datakilder

Lønnstakere i flg. AA-reg: Tre grupper (timeintervaller): 4-19, 20-29, 30+. Det skal f.o.m. år 2000 registreres eksakt timetall.

Lønnstakere i flg. LTO: Ingen direkte opplysninger. Må beregnes ut fra lønn per år og varighet (når dette er oppgitt) samt opplysninger om andre aktiviteter og inntektskilder, f.eks. utdanning og trygd. Selvstendige: Ingen direkte opplysninger. Må beregnes ut fra inntekt og opplysninger om andre aktiviteter og inntektskilder.

Status i løpende statistikk

For lønnstakere i AA-reg publiseres registerstatistikk med fordeling etter avtalt arbeidstid (tre intervaller). For de andre gruppene finnes kjennemerket ikke.

Relevans og kvalitet

I følge den internasjonale anbefalingen er det «time usually worked» som skal måles. Dette er den gjennomsnittlige arbeidstid for en uke (inklusive overtid etc og eksklusive fravær). Dette er ikke helt det samme som avtalt arbeidstid der utgangspunktet er personens normalarbeidstid. Siden det dreier seg om et gjennomsnitt, vil avtalt arbeidstid likevel være et relevant mål. Det er videre anbefalt at både arbeidstid i viktigste arbeidsforhold og total arbeidstid måles.

For lønnstaker i AA-reg følger data de internasjonale definisjonene best, med unntaket at nedre grense er 4 timer. Kvaliteten på opplysningene er også tilfredsstillende. Det er per i dag ikke mulig å si noe om opplysningene om eksakt arbeidstid i AA-reg vil ha tilstrekkelig kvalitet når data til FoB2000 skal tas ut. For de andre gruppene vil vi bare kunne få en inndeling i få timeintervaller (heltid/deltid el. lign.). Kvaliteten må undersøkes nærmere.

Generelt vil kvaliteten for total arbeidstid være mer usikker enn for hovedarbeidsforholdet, da opplysningene om biarbeidsforhold er mer usikre.

4. Utførte timer

Dette kjennemerket angir faktisk utførte arbeidstimer i referanseuka. Sammenliknet med avtalt arbeidstid kommer overtid og annen mertid i tillegg, mens fravær trekkes fra. I de internasjonale anbefalingene er det gjennomsnittlig utført arbeidstid som skal måles (se kjennemerke 3), mens faktisk utført arbeid i referanseuka ikke inngår. I FoB90 ble det spurt om faktisk utførte timer i referanseuka. Det finnes ikke registeropplysninger for utførte timeverk. Det finnes registerdata for visse typer fravær, hovedsakelig sykefravær⁹, men ikke for ferie, avspasering, fravær som skyldes skift- eller turnusordninger og annet fravær. Det finnes heller ikke registerdata for overtid og annet arbeid ut over normalarbeidstiden. Det er dermed ikke grunnlag for beregning av utførte timer i uka, og dette kjennemerket vil derfor ikke kunne inngå i en registertelling.

5. Yrke

Beskrivelse

Kjennemerket karakteriserer den enkeltes jobb i bedriften i motsetning til næring som karakteriseres bedriftens "produksjon". Yrke vil bli kodet etter ny yrkesstandard, STYRK88 (norsk versjon av ISCO88).

⁹ En registerbasert sykefraværstatistikk er under oppbygging i samarbeid mellom SSB og Rikstrygdeverket.

Datakilder

Slik situasjonen er i dag, dekker registre med yrkesopplysninger bare en mindre del av de sysselsatte. I budsjettet for FoB2000 finnes ikke midler til en egen datainnsamling for yrke. I forbindelse med utviklingen av ny, sentral sykefraværstatistikk, vil Rikstrygdeverket registrere yrke i AA-registeret. For andre grupper finnes ingen heldekkende kilde til yrkesopplysninger. For lønnstakere fra LTO er det et mulig alternativ å se nærmere på de yrkesopplysninger som samles inn i lønnsstatistikken. For noen grupper av selvstendige kan det være aktuelt å anslå yrke ut fra næring og utdanning.

Status i løpende statistikk

Yrke inngår i dag ikke i den registerbaserte arbeidsmarkedsstatistikken.

Relevans og kvalitet

Etablering av et opplegg for yrke i AA-registeret er planlagt gjennomført i forbindelse med årskontrollen i AA-registeret i år 2000. Det er per i dag ikke mulig å si om yrkesopplysningene vil ha en tilstrekkelig kvalitet når data til FoB2000 skal tas ut. For grupper som er sysselsatt i flg. andre kilder enn AA-reg, vil kvaliteten på yrkesopplysningene være mer usikker.

Kjennemerker som gjelder arbeidsstedet

Beskrivelse

Kjennemerker som næring, organisasjonsform, bedriftsstørrelse og arbeidsstedets lokalisering karakteriserer det arbeidsstedet (foretaket og bedriften) den sysselsatte tilhører. For personer med flere jobber, knyttes kjennemerkene til viktigste arbeidsforhold.

Datakilder

Lønnstakere i flg. AA-reg: Opplysning om bedriftstilknytning finnes. Data for arbeidsstedet hentes ved kopling mot BoF/ER:

Lønnstakere i flg. LTO: De aller fleste har kun foretakstilknytning. Data for foretakets hentes ved kopling mot BoF/ER.

Selvstendige: LIKN-reg og SA-reg gir ikke opplysninger om tilknytning til bedrift eller foretak, kun en inndeling i noen hovedgrupper (jordbruk, skogbruk, fiske, andre næringer). For mange selvstendige fås foretakstilknytning ved kopling mot ER/BoF.

Relevans

Kjennemerkene næring og arbeidsstedets lokalisering skal etter definisjonen knyttes til bedriften. Bedriftstilknytning finnes bare for lønnstakere i AA-reg. For de andre gruppene sysselsatte får vi kun opplysninger om foretakets næring og beliggenhet. Dette er ikke alltid det samme som bedriftens næring og beliggenhet (gjelder flerbedriftsforetak).

Kvalitet

Kvaliteten avhenger både av at personer er knyttet til riktig bedrift/foretak og at opplysningene om bedrifter og foretak i BoF/ER er korrekte. Et viktig poeng er at bedriftsoppdelingen i BoF er korrekt. Det gjenstår noe arbeid på dette området. Det er også en del kvalitetsproblemer som gjelder knytningen person/bedrift. S260 gjennomfører en årlig revisjon av arbeidstakerregisteret. Opprettingene her gjøres imidlertid på bedriftsnivå og disse kan ikke alltid legges tilbake på personnivå.

6. Næring

Beskrivelse

Næring kodes etter Standard for næringsgruppering, SN94 (NACE, rev. 1).

Datakilder

Se ovenfor. For enkelte (mindre) grupper får vi ikke næringskode fra ER/BoF. Det kan da være en mulighet å kode næring ut fra annen informasjon f.eks. ut fra utdanning for enkelte grupper selvstendige (liberale yrker), ut fra opplysninger om type lønn for lønnstakere i LTO (f.eks. dagmammaer) og ut fra egne registre, f.eks. for vernepliktige.

Status i løpende statistikk

Det publiseres arbeidstakerstatistikk fra AA-reg med fordeling etter næring. Det gjøres her opprettinger basert på revisjon. Det produseres også foreløpige tall for sysselsatte med næringsfordeling.

Relevans og kvalitet

Se ovenfor.

7. Arbeidsstedets beliggenhet/oppmøtested

Beskrivelse

Angivelse av hvor bedriften er lokalisert, dvs. hvor de ansatte har sitt arbeidssted. Per i dag finnes opplysninger om beliggenhetskommune, men det pågår et arbeid for mer nøyaktig stedfesting til eksakt (numerisk) adresse og dermed grunnkrets. I FoB90 var det *oppmøtested* på arbeid som det ble spurt om, og dette vil for en del sysselsatte ikke være det samme som bedriftens lokalisering.

Opplysninger om oppmøtested får vi ikke i en registertelling.

Datakilder

Se ovenfor. For ansatte i Forsvaret og vernepliktige finnes ikke opplysninger om arbeidsstedets beliggenhet. For enkelte grupper av selvstendige (f. eks. gårdbrukere) og lønnstakere i følge LTO (f.eks. dagmammaer) kan arbeidsstedets beliggenhet settes lik bostedets når opplysninger mangler.

Status i løpende statistikk

Det publiseres arbeidstakerstatistikk fra AA-reg med fordeling etter arbeidsstedskommune. Det gjøres her opprettinger basert på revisjon. Det produseres også foreløpige tall for sysselsatte med samme fordeling.

Relevans og kvalitet

Se ovenfor. Vi får altså ikke det tradisjonelle FoB-kjennemerket oppmøtested. I følge de internasjonale anbefalingene er skal det regnes som fast oppmøtested når arbeidet har en viss varighet (som en uke). Det skal videre oppgis hvem som arbeider hjemme og personer uten fast arbeidssted. I en registertelling må disse gruppene identifiseres ut fra yrke/næring.

For lønnstakere iflg LTO som bare har foretakstilknytning, vil det i en del tilfeller være mulig å anslå bedriftstilknytning ut fra bostedets beliggenhet (velge den bedriften i foretaket som ligger nærmest bostedet).

Det stiller betydelig større kvalitetskrav til registerdata når bedriftene skal stedfestes til nøyaktig adresse og ikke bare til kommune.

8. Organisasjonsform/institusjonell sektor

Beskrivelse

Disse kjennmerkene angir hvordan foretak er organisert og hvilken sektor de tilhører. (I sin enkleste form gir dette en inndeling i privat, statlig og kommunal sektor).

Datakilder

Se ovenfor

Status i løpende statistikk

Det publiseres i dag ikke registerstatistikk etter disse kjennmerkene.

Relevans

Kjennmerkene organisasjonsform og institusjonell sektor gir muligheter for å identifisere “offentlig” og “privat” virksomhet samt undergrupper av disse. Her finnes imidlertid ulike definisjoner som offentlig sektor, offentlig forvaltning osv.

Kvalitet

Se ovenfor. Siden disse kjennmerkene gjelder foretaket, unngås kvalitetsproblemer som skyldes feilaktig eller mangelfull bedriftstilknytning innenfor foretaket

9. Bedriftens størrelse

Beskrivelse

Kjennmerket angir bedriftens størrelse målt i antall sysselsatte.

Datakilder

Kan enten hentes direkte fra ER/BoF eller ved opptelling i Arbeidsmarkedsregisteret av sysselsatte som tilhører samme bedrift.

Status i løpende statistikk

Det publiseres i dag ikke registerstatistikk etter dette kjennemerket.

Relevans og kvalitet

En inndeling i noen grove grupper forventes å få god kvalitet.

10. Arbeidsreiser og pendling

Beskrivelse

I FoB90 finnes tre kjennemerker som gjelder arbeidsreiser: 'Reisetid på arbeid', 'reisefrekvens i uka' (antall reiser til arbeidsstedet) og 'reisemåte' (transportmiddel). Det som finnes i registre er bostedets beliggenhet og arbeidsstedets beliggenhet. Ved å kombinere disse kan vi identifisere pendling mellom kommuner. Med mer nøyaktig stedfesting av bedrifter kan vi også identifisere pendling mellom mindre geografiske områder (f.eks. bydeler eller grunnkretser).

Datakilder

Bostedsopplysninger hentes fra DSP. Det er ikke avklart om faktisk bosted for ugifte studenter vil bli registrert. Arbeidsstedsopplysninger: Se arbeidsstedets beliggenhet.

Status i løpende statistikk

Det publiseres i dag ikke løpende pendlingsstatistikk, men for arbeidstakere i AA-reg lages tabeller med fordeling etter arbeidsstedskommune og bostedskommune på bestilling.

Relevans

Ingen av kjennemerkene for arbeidsreiser som var med i FoB90 vil kunne dekkes fullt ut i en registertelling. Det nærmeste vi kommer er pendlere definert som personer med ulikt arbeidssted og bosted. Arbeidsstedets lokalisering er ikke det samme som oppmøtested i FoB90. Særlig for noen grupper er denne sammenhengen dårlig f.eks personer i utenriks sjøfart, mobile arbeidstakere og ansatte i bygge- og anleggsbransjen.

Med nøyaktig stedfesting av bosted og arbeidssted vil det være mulig å gjøre grove beregninger av reiseavstand og dermed reisetid. Dette er imidlertid langt fra det samme som faktisk reisetid slik dette ble spurt om i FoB90.

Når det gjelder reisefrekvens og reisemåte er det ikke mulig å få disse opplysningene fra registre.

Kvalitet

Når det gjelder arbeidsstedet er det viktig at personer er tilknyttet riktig bedrift, se ovenfor. Feil her vil slå relativt sett sterkere ut for kjennemerket «Pendling» enn for kjennemerket «Arbeidssted»¹⁰. Om vi ikke får opplysninger om faktisk bosted, vil dette gi store "feil" i pendlingstall for studenter som er registrert bosatt på f.eks. foreldrenes adresse og arbeider på studiestedet. Denne typen "feil" fantes også i FoB90.

Kvaliteten for eventuelle beregninger av reisetid er svært usikker.

11. Klassifisering av personer utenfor arbeidsstyrken

Beskrivelse

Personer utenfor arbeidsstyrken grupperes i følge de internasjonale anbefalingene i fire hovedkategorier: 'Studenter', 'pensjonister og personer som lever av kapitalinntekter', 'hjemmearbeidende' og 'andre. Det anbefales noen underoppdelinger, f.eks. etter type av trygd/pensjon.

Datakilder

Her må det nyttes data fra andre sektorer enn arbeidsmarked, inntekt, trygd og utdanning. Det finnes ingen egen datakilde for å skille ut gruppen 'hjemmевærende.

¹⁰ I statistikk med fordeling av sysselsatte etter f.eks. arbeidsstedskommune, vil feil i kjennemerket «Arbeidssted» til en viss grad kunne oppheve hverandre. I en pendlingsstatistikk vil personer med feil arbeidssted i stor grad bli feilklassifisert som pendlere (eller ikkependlere)

Status i løpende statistikk

Det publiseres i dag ikke registerstatistikk av denne typen

Relevans og kvalitet

Kvalitetsproblemer når det gjelder å skille ut 'hjemmearbeidende' fra 'andre'.

3.5.4. Kjennemerker som gjelder tellingsåret

For mange av de aktuelle kjennemerkene er datasituasjonen som for tellingsuka, men for noen kjennemerker er det forskjeller. Disse er kommentert nedenfor.

Status i løpende statistikk

Det publiseres i dag ikke registerbasert arbeidsmarkedsstatistikk med året som referanseperiode.

1. Klassifisering etter aktivitetsstatus

Beskrivelse

Arbeidsstyrkestatus er som nevnt normalt bare brukt i forbindelse med kort referanseperiode. I den internasjonale anbefalingen defineres for lang referanseperiode et kjennemerke aktivitetsstatus ("usual activity status") med to hovedgrupper: 'Yrkesaktive' og 'ikke (yrkes)aktive'. De yrkesaktive deles igjen i 'sysselsatte' ("Usually employed") og 'arbeidsledige' ("Usually unemployed"). Hver person klassifiseres etter hvilken arbeidsstyrkestatus personen har vært lengst i i løpet av året.

Annet

Se tilsvarende kjennemerke for tellingsuka.

2. Arbeidstid i året

Beskrivelse

Kjennemerket angir antall timer i inntektsgivende arbeid i løpet av året. I FoB90 ble det bare oppgitt antall måneder i heltid og deltid. Dette kjennemerket er grunnlaget for klassifisering av sysselsatte personer i året.

Datakilder

Det finnes ikke direkte registeropplysninger for arbeidstid i året. Verdier for dette kjennemerket må beregnes ut fra opplysninger om arbeidstid per uke (finnes bare for lønnstakere iflg AA-reg), varighet (finnes ikke for selvstendige), lønn og inntekt per år samt opplysninger om andre aktiviteter og inntektskilder (utdanning, arbeidsledighet, trygd mv.).

Relevans

Kjennemerket vil ligge nærmest opp til avtalt arbeidstid. I FoB90 var spørsmålet hvor mange måneder man hadde i heltid eller deltid. Det er ikke presisert om dette gjelder utførte timer, men spørsmålet vil trolig tolkes i den retning

Kvalitet

Beregningene vil ha best kvalitet for lønnstakere i flg AA-reg. For de øvrige gruppene vil det kun være mulig å gi anslag etter en grov inndeling. Kvaliteten på finere inndeling i timeintervaller vil være usikker.

3. Sysselsatte i året

I FoB90 ble sysselsatte (yrkesaktive) i året definert som personer som hadde minst 100 timers inntektsgivende arbeid. Kvaliteten vil dermed avhenge av beregningene for arbeidstid i året, se ovenfor. Merk at dette kjennemerket ikke er det samme som verdien 'sysselsatt' for kjennemerket 'aktivitetsstatus'.

4. Yrkesstatus

Dette er samme kjennemerke som for uka, men gjelder viktigste status i året. Datasituasjonen er den samme som for uka.

Kjennemerker som gjelder viktigste arbeidsforhold

Kjennemerkene

5. Yrke

6. Næring

7. Organisasjonsform/institusjonell sektor

8. Arbeidsstedets beliggenhet

9. Bedriftens størrelse

er knyttet til viktigste arbeidsforhold, dvs. det arbeidsforholdet der de utførte mest arbeid i referanseåret. Kjennemerkene bestemmes på samme måte som beskrevet ovenfor for tellingsuka, men viktigste arbeidsforhold i uka og i året kan bli forskjellig.

Arbeidsreiser og pendling

Disse kjennemerkene gjelder kort referanseperiode.

10. Sosioøkonomisk gruppering

Fordi ny yrkesstandard nå blir tatt i bruk i Norge, må også standarden for sosioøkonomisk gruppering som bygger på yrkesstandarden revideres. Dette arbeidet er under planlegging i SSB. En ny standard vil etter alt å dømme også bli basert på yrke.

Om vi ikke får fullstendige yrkesopplysninger i FoB2000, er det aktuelt å lage en alternativ gruppering uten yrke, se også kjennemerket 'aktivitetsstatus'.

3.5.5. Referanseperioder

I de siste tellingene har tellingstidspunktet vært i begynnelsen av november. Dette har betydd at tellingsuka har vært første uka i november (i FoB90: 27. oktober - 2. november 1990). Tellingsåret har vært siste løpende år før tellingstidspunktet (i FoB90: 3. november 1989 - 2. november 1990).

I en registertelling vil det for tellingsåret gi best kvalitet å bruke kalenderåret fordi flere av registrene har dette som referanseperiode.

Valg av tellingsuke er ikke like opplagt. Her må vi ta hensyn til så vel datakvaliteten i de ulike registrene som sammenliknbarhet med tidligere tellinger og med løpende statistikk. For befolkningskjennemerker og trygdekjennemerker, vil utgangen av året være beste tellingstidspunkt. For utdanning vil 1.10 gi den beste kvaliteten.

For arbeidsmarkedskjennemerkene vil situasjonen ved utgangen av året (jul og nyttår) ikke være særlig representativ. En slikt tellingstidspunkt vil også kunne gi visse kvalitetsproblemer, særlig for data fra AA-registeret. Dette henger sammen med at mange begynner og slutter i arbeid rundt årsskiftet, og at mindre unøyaktigheter i dateringene dermed kan bli en mer betydelig feilkilde enn med tellingstidspunkt f.eks. i begynnelsen av november.

Et alternativ vil være å benytte ett referansetidspunkt for selve populasjonen (f.eks. siste uka i året) og andre referansetidspunkter for andre kjennemerker (f.eks. en uke i november for kjennemerkene som gjelder arbeidsmarkedet). Dette vil gi best kvalitet for de enkelte kjennemerker isolert sett, men det vil kunne skape konsistensproblemer når vi stiller sammen data fra flere ulike sektorer, f.eks. arbeidssted og bosted (pendling).

3.5.6. Produksjonstid

Korteste produksjonstid av hovedregistrene har SOFA-reg der årsfiler for 2000 vil være ferdige i slutten av januar 2001.

I AA-reg blir alle endringer datert og det kan derfor gjøres uttak av årsfil etter behov. På grunn av forsinkelsene i meldingsgangen vil kvaliteten på data bli bedre jo seinere uttaket gjøres. Mange manglende inn- og utmeldinger kommer inn i årskontrollen, og de øvrige opplysningene er arbeidsgiverne kun pliktige til å oppdatere i årskontrollen (noen gjør likevel dette løpende). Av

kvalitetshensyn vil det være nødvendig å vente med uttaket til resultatene av årskontrollen er lagt inn i registeret. Erfaringsmessig betyr dette at uttak av årsfil for 2000 tidligst kan gjøres i mai 2001.

Også for LTO vil det være nødvendig å vente noe for å få med et tilstrekkelig antall meldinger. Mest sannsynlig uttakstidspunkt er juni 2001.

Data fra ER/BoF stilles til disposisjon to ganger hver måned ved de såkalte situasjonsuttakene. Uttakene gir status for enhetene ved hvert uttak. Siden næring er en sentral variabel i FoB-en og denne oppdateres i hovedsak gjennom SSB sine statistikkundersøkelser, vil de fleste endringer som gjelder år 2000 først være fanget opp og lagt inn i BoF i løpet av år 2001.

Data fra SA-reg og LIKN-reg for 2000 vil først være tilgjengelig helt mot slutten av 2001 eller mer enn et halvt år etter at de øvrige data er klare. I den registerbaserte statistikken som produseres i dag brukes data fra LIKN-reg for året før referanseåret. Dette vil også være en aktuell problemstilling i FoB2000.

3.6. Tiltaksplan

I denne tiltaksplanen er det tatt med alle typer tiltak som er nødvendig for at Arbeidsmarkedsregisteret til FoB2000 skal få en tilfredsstillende kvalitet. En del av disse tiltakene er en del av fagseksjonenes ordinære og ikke spesielle FoB-tiltak. Andre tiltak er spesielt rettet inn mot behovene i FoB2000.

3.6.1. Tiltak som gjelder kilderegistrene

1. AA-registeret

Beskrivelse

- Arbeidsgruppen for AA-registeret har i en rapport foreslått en rekke kvalitetsforbedrende tiltak. Disse må følges opp i forhold til RTV. Et viktig element er etablering av et system for levering av elektroniske meldinger.
- Videre må det arbeides for å få vedtatt ny forskrift som sikrer det juridiske grunnlaget for rapportering av arbeidstakere på de bedrifter som finnes i BoF, dvs en bedrift for hver adresse, ikke en for hver kommune.

Ansvarlig

Seksjonene 260 og 410, primært gjennom oppfølgingen i Arbeidsgruppen for AA-registeret med representanter for RTV, SKD og SSB.

Nødvendig med innsats fra registreier

Ja. RTV og Sosial- og helsedepartementet

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Ikke FoB-finansiert.

Tidsplan

Kvalitetsforbedrende tiltak er løpende arbeid. RTV opplyser at ny forskrift vil komme snart (men den har blitt utsatt en rekke ganger).

2. LTO-registeret

Beskrivelse

- Ved innrapportering må det nyttes det organisasjonsnummer som svarer til det foretak (ev bedrift eller organisasjonsledd) som lønnskakeren tilhører, ikke lønnsutbetalerens organisasjonsnummer. Dette gjelder særlig statlige arbeidsgivere.
- Sett fra SSBs side er det ønskelig at det rapporteres på bedriftsnivå, og at kvaliteten på dateringene blir bedre, men dette er tiltak som skattemyndighetene selv ikke har noen nytte av. For arbeidsforhold med kopling mot AA-reg kan disse data hentes derfra

Ansvarlig

Seksjon 420.

Nødvendig med innsats fra registreier

Ja. Skattedirektoratet ev. også Arbeids- og administrasjonsdepartementet når det gjelder statlige arbeidsgivere.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Ikke FoB-finansiert.

Tidsplan

Løpende arbeid.

3. Data for selvstendige

Beskrivelse

Data fra LIKN-reg og SA-reg for år 2000 foreligger først i begynnelsen av 2002. Det vil ikke være mulig å korte ned på produksjonstiden Bruk av data for 1999 ev. med framskriving basert på andre datakilder, må utredes.

Ansvarlig

Seksjon 260

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert

Tidsplan

Høsten 1998 og fram til år 2000.

4. ER og BoF

Beskrivelse

- Grunnleggende er et heldekkende BoF. For FoB2000 er det enheter med ansatte som er viktige.
- For å få en tilfredsstillende kvalitet på bedriftsinndelingen for flerbedriftsforetak, arbeides det for tiden med en gjennomgang og samordning av inndelingen av bedrifter mellom ER (fra det tidligere arbeidsgiverregisteret) og BoF.
- Det arbeides med å få alle relevante selvstendige registrert i ER, slik at BoF blir heldekkende for alle grupper av selvstendige. Fødselsnr. for de selvstendige vil finnes i ER sin rollebase.

Ansvarlig

Seksjon 410.

Nødvendig med innsats fra registreier

SSB er selv registreier og ansvarlig for arbeidet (utføres i samarbeid med Brønnøysundregistrene).

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid som er delvis FoB-finansiert.

Tidsplan

Samordning av bedrifter: Arbeidet pågår i 1998, avsluttes i løpet av første halvår 1999.

Selvstendige: Hovedinnlegging fullføres i 1998, deretter årlig ajourhold.

5. Registre over vernepliktige

Beskrivelse

- Få i stand en avtale med Forsvaret om levering av registerdata for vernepliktige.
- Sikre regelmessige leveringer av data for sivilarbeidere

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registreier

Ja. Forsvarets overkommando, ev. Forsvarsdepartementet og Siviltjenesteadministrasjonen

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Ikke FoB-finansiert.

Tidsplan

Få konkret avtale i havn våren 1999, og utlevert data i løpet av 1999.

3.6.2. Tiltak som gjelder registerkoplinger

6. Kopling AA-reg mot LTO

Beskrivelse

Kvalitetssikring av rutineene. Omlegging til UNIX. Dokumentasjon av rutineene.

Ansvarlig

Seksjon 420.

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Ikke FoB-finansiert.

Tidsplan

Arbeidet er påbegynt i 1998. Ferdig 1999.

7. Kopling AA-reg mot SOFA-reg

Beskrivelse

Revidere rutineene for justering av overlappende perioder for arbeidstakerforhold og ledighetsforhold.

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Ikke FoB-finansiert.

Tidsplan

Høsten 1998 - våren 1999.

8. Kopling registre over vernepliktige mot andre sysselsettingsfiler

Beskrivelse

Samordning av forhold som vernepliktige med andre arbeidsforhold

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Ikke FoB-finansiert.

Tidsplan

Høsten 1999.

9. Vurdere bruk av andre registre

Beskrivelse

Vurdere om data fra andre registre skal inngå :

- Sykefraværsregister
- Registre over ansatte i stat og kommuner
- Opplysninger om personer på arbeidsmarkedstiltak og delvis sysselsatte fra SOFA-reg
- Andre registre: Register for mottatte fødselspenger og Legeregisteret fra RTV fra 1/1 år 2000.

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert.

Tidsplan

1999 for de tre første punktene, og 1999/2000 for siste punktet.

3.6.3. Tiltak som gjelder kjennemerker i tellingsuka

10. Klassifisering etter arbeidsstyrke- og yrkesstatus

Beskrivelse

Endelig valg av metode for klassifisering av sysselsatte, som igjen splittes opp i lønnstakere, selvstendige og familiearbeidere, arbeidsledige og personer utenfor arbeidsstyrken.

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid, og delfinansiert av FoB.

Tidsplan

1998, men justering i årene 1999/2000 ut fra nye registre som er kommet til og ny kunnskap vi har fått om registrene.

11. Avtalt ukentlig arbeidstid i AA-reg

Beskrivelse

Følge opp arbeidet i RTV med opplegg for registrering av eksakt ukentlig arbeidstid.

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registreier

Ja, RTV.

Type tiltak, ressurser

Ikke behov for FoB-finansiering.

Tidsplan

Planlegging fra juni 1998. Utredningsarbeidet i SSB avsluttes i 1998.

12. Avtalt ukentlig arbeidstid, beregninger

Beskrivelse

Beregningsopplegg for sysselsatte som ikke kommer fra AA-reg

Ansvarlig

Seksjon 260

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei.

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert.

Tidsplan

Fra november 1998 til juni 1999.

13. Yrke i AA-reg

Beskrivelse

- Følge opp arbeidet i RTV med opplegg for registrering yrke
- Koding av yrke i SSB

Ansvarlig

Seksjon 260 og seksjon 450 (yrkeskoding).

Nødvendig med innsats fra registreier

Ja, RTV.

Type tiltak, ressurser

Ikke behov for FoB-finansiering.

Tidsplan

Planlegging fra 1998. Utredningsarbeidet i SSB ferdig i 1998.

14. Yrke for sysselsatte utenom AA-reg.

Beskrivelse

Opplegg for å finne registeropplysninger ev. beregningsopplegg for sysselsatte som ikke kommer fra AA-reg

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei.

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert.

Tidsplan

Høsten 1999 til sommeren 2000.

15. Revisjon av kjennemerker som gjelder arbeidsstedet, lønnstakere i AA-reg.

Beskrivelse

Tilpasning av dagens revisjonsrutine ved S260 til bruk på individfiler. I FoB2000 må alle rettinger som gjøres legges på personnivå, ev ved imputering. Dagens revisjonsopplegg gjelder bedriftsnivå.

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Behov for FoB-finansiering til tilpasning av revisjonsrutine.

Tidsplan

1999.

16. Kjennemerker som gjelder arbeidsstedet, lønnstakere i LTO.

Beskrivelse

Opplegg for fordeling på bedrift for sysselsatte i flerbedriftsforetak.

Ansvarlig

Seksjon 260.

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei.

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert

Tidsplan

1999 og 2000.

17. Kjennemerker som gjelder arbeidsstedet, selvstendige.

Beskrivelse

- Knytning til foretak for selvstendige som i dag mangler dette, utnytte familierelasjoner
- Imputering ut fra andre opplysninger (utdanning, bostedsadresse)

Ansvarlig

Seksjon 260

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei.

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert.

Tidsplan

1999 og 2000.

18. Organisasjonsform/institusjonell sektor

Beskrivelse

Utrede hva som skal publiseres for disse kjennmerkene.

Kontrollere kvalitet på kjennmerkene.

Ansvarlig

Seksjon 260, innspill fra seksjonene 250 (ansvarlig for 'institusjonell sektor'), 210, 420 og 410 (kvalitet).

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid, ikke FoB-finansiert

Tidsplan

Start mai 1998, fortsetter i 1999.

19. Pendling

Beskrivelse

- Identifisere grupper som skal spesialbehandles ut fra opplysninger om arbeidssted
- Vurdere eget opplegg for studenter

Ansvarlig

Seksjon 260 og seksjon 370

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei

Type tiltak, ressurser

Mulig behov for FoB-midler.

Tidsplan

Fra 1999 og utover.

20. Beregning av reisetid på arbeid

Beskrivelse

S260 har ingen planer om å lage opplegg for beregning av reisetid basert på detaljerte opplysninger om arbeidssted og bosted. I første omgang vil S370/S701 gjøre en utredning av om dette er noe vi skal satse på.

Ansvarlig

Seksjon 370/701.

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert (ikke aktuelt i løpende arbeidsmarkedsstatistikk).

Tidsplan

1999

3.6.4. Tiltak som gjelder kjennemerker i tellingsåret

De fleste tiltak listet under 3.6.3 gjelder også sysselsatte i året. I tillegg kommer noen tiltak som gjelder situasjonen i tellingsåret spesielt.

21. Arbeidstid i året

Beskrivelse

Opplegg for beregning av arbeidstid i året for de ulike gruppene av sysselsatte.

Ansvarlig

Seksjon 260

Nødvendig med innsats fra registreier

Nei

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiering (noe arbeid her finansieres av sykefraværprosjektet).

Tidsplan

1998-1999

22. Hovedklassifiseringer i året

Beskrivelse

- Opplegg for klassifisering av sysselsatt i året basert på arbeidstid i året
- Opplegg for valg av viktigste arbeidsforhold i året basert på arbeidstid i ulike arbeidsforhold

Ansvarlig

Seksjon 260

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering, ikke aktuelt i løpende statistikk.

Tidsplan

Høsten 1999.

23. Sosio-økonomisk gruppering

Beskrivelse

Utarbeiding og implementering av ny standard. Det finnes i dag ingen internasjonal standard. Eurostat har planer om å gjøre noe.

Ansvarlig

Seksjon 260, seksjon 310?

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei

Type tiltak, ressurser

Ingen tiltak er prioritert i 1998, og heller ikke i VP99. S260 ser helst at S310 foretar eventuelle tiltak dersom man skal ha en standard etter de samme prisnipper som den eksisterende. Hvis Eurostat legger opp til enklere versjon (som den Danmark har valgt), vil det være naturlig at S260 fremdeles har ansvaret. Per januar 1999 ser det ut til å gå i retning av at S310 vil overta ansvaret.

Tidsplan

Må klarlegges nærmere

24. Klassifisering etter aktivitetsstatus

Beskrivelse

Opplegg for klassifisering etter aktivitetsstatus for hele befolkningen. Hovedvekten i dette tiltaket ligger på personer som ikke er (yrkes)aktive, dvs som ikke har sysselsatt eller arbeidsledig som sin viktigste status.

Ansvarlig

Seksjon 370

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering, ikke aktuelt i løpende statistikk

Tidsplan

1998-1999

3.6.5. Referanseperiode

25. Valg av kort referanseperiode

Beskrivelse

- Utrede bruk av uke eller dag som kort referanseperiode
- Konsekvenser av valg av referansetidspunkt for arbeidsmarkedskjennemerkene

Ansvarlig

Seksjon 370 og 260

Nødvendig med innsats fra registereier

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering.

Tidsplan

Høsten 1998

4. Utdanning

4.1. Innledning

4.1.1. Avgrensning av sektoren

Sektor utdanning i FoB2000 omfatter høyeste fullført utdanning og igangværende utdanning. Det er ingen avgrensingsproblemer i forhold til andre sektorer.

4.1.2. Utdanning i tidligere FoB-er og i løpende statistikk

Statistikk over befolkningens høyeste utdanning (BHU) er tidligere utarbeidet i forbindelse med folketellingene i 1950, 1960, 1970 og 1980. Det ble dessuten utarbeidet en BHU-status i 1975. BHU-opplysninger ble hentet inn på skjema for siste gang til FoB70. På bakgrunn av folketellingsdata, ble BHU oppdatert til 1.11.1980 ved hjelp av årgangsfilene over utdanning fullført i Norge. Unntaket fra denne registerbaserte tellingen for utdanningskjennemerkene gjaldt eksamener avlagt i utlandet mellom 1970 og 1980. Disse ble innhentet på skjema ved FoB80. Det har ikke vært mulig å utarbeide BHU-status for 1981-1984. Dette skyldes tekniske problemer knyttet til omleggingen av Det sentrale personregisteret. SSB har derimot utarbeidet BHU-status hvert år siden 1985. Utdanning fullført i utlandet av personer født i utlandet og som innvandret for første gang mellom 1980 og 1990, er blitt kartlagt i en egen spørreskjemaundersøkelse og brukt til å oppdatere befolkningens utdanningsnivå. Undersøkelsen ble delvis finansiert av FoB90.

4.1.3. Om rapporten

Statusrapporten starter med en kort gjennomgang av datagrunnlaget til utdanningsstatistikken. Deretter ser vi nærmere på registeret over befolkningens høyeste utdanning (BHU), som er det mest sentrale registeret FoB2000 vil hente utdanningsopplysninger fra. Prosjektet "Opplysninger om skolegang" som har som mål å skaffe til veie de viktigste utdanningsopplysningene som per i dag ikke finnes i BHU, er behandlet i et eget avsnitt.

4.2. Datagrunnlag til utdanningsstatistikken

Sektoren Utdanning er registerbasert, men det finnes ikke på samme måter som for andre sektorer et datagrunnlag i form av ett eller flere administrative registre. Administrative data fra ulike systemer leveres til SSB, som samler disse i et felles registersystem, BHU. Dette er et statistisk og ikke et administrativt register.

4.2.1. Grunnskole

Når det gjelder grunnskolestatistikk er det bare avsluttet utdanning som blir registrert på individnivå. På dette statistikkområdet fungerer rutineene tilfredsstillende.

4.2.2. Videregående utdanning

På dette området har vi statistikk både over igangværende utdanning og avsluttet utdanning.

Beskrivelse

Mye data leveres gjennom fylkenes LINDA-system. LINDA står for 'lokale inntaksdata'. Fylkene kjører rapporter fra LINDA-systemet på grunnlag av data de har fått fra hver av skolene. Fylkene sender uttak fra rapportene til SSB. Data fra LINDA-inntak er tilfredsstillende, mens det ennå er en del startproblemer med LINDA-fagopplæring.

FylkesKOSTRA-utdanning er også i gang for pilotfylket, og det er etablert rutiner for mottak av data på ny plattform.

I tillegg får vi også inn data fra noen skoler som SSB definerer som videregående skoler, på skjema eller diskett. Dette gjelder bl.a. skoler i Forsvaret, folkehøyskoler, private skoler etc. Bare utdanninger med en varighet på minst 300 timer blir tatt med. Når det gjelder AMO-kurs får vi også inn data for de som har tatt kurs på under 300 undervisningstimer.

Kvalitet

Det er noe varierende kvalitet på data fra LINDA-fagopplæring (lærlinger og fag- og svenneprøver) og nye typer data fra LINDA-inntak. LINDA-fagopplæring er et relativt nytt system, og det kan ta litt tid før vi får bedre og mer fullstendige data. På S320, i IPOS¹¹ og rundt om i fylkene investeres det mye tid og ressurser for å gjøre LINDA-fagopplæring til et bedre register. Både når det gjelder LINDA-inntak og LINDA-fagopplæring jobbes det blant annet med å utforme felles definisjoner som skal legges til grunn for statistikken.

Gjennom FylkesKOSTRA-utdanning er det meningen at SSB skal få ryddet opp i uklarerheter rundt LINDA-systemet, og det vil bli lagt stor vekt på å få til høy kvalitet på alle data vi mottar gjennom dette systemet. LINDA-fagopplæring og LINDA-inntak skal videreutvikles og slås sammen til LINDA-opplæring. S320 skal gjennom sitt engasjement i FylkesKOSTRA-utdanning være med i denne prosessen.

4.2.3. Universitets-/høgskoleutdanning

Også på dette området har vi statistikk både over igangværende utdanning og avsluttet utdanning.

Beskrivelse

Mange høyskoler leverer gjennom M-STAS, men det er også mange høyskoler som fremdeles leverer på skjema. Det er utarbeidet eget prosjektskriv for omlegging av statistikk for høgskole- og universitetsstatistikk. Det vil bli gått bort i fra bearbeiding av data på skjema/lister. Alle må etter hvert levere elektronisk.

Kvalitet

Det er problemer med mottak av data fra FS (felles studentsystem). Studenter som studerer til hovedfag i realfag og ikke henter ut cand. mag. vitnemålet sitt, blir stående registrert med for lavt nivå helt til de tar ut hovedfagsvitnemålet sitt. Det er en trend mot at studenter tar små deleksamener fram mot ferdig studium. Statistikken over universiteter og høgskoler er ikke tilpasset dette, og vi mister på denne måten en del detaljer hvis ikke statistikken tilpasses virkeligheten bedre. Når omleggingen er vel i havn vil vi slutte å registrere oppnådde enheter som grunnfag, mellomfag eller storfag ved de "åpne studiene" på universitetene og går i stedet over til å registrere vektallsproduksjon. Heltids- og deltidskjennemerket har vært et problem i de dataene vi har fått gjennom FS.

4.3. Registeret over befolkningens høyeste utdanning (BHU)

4.3.1. Beskrivelse

Den viktigste kilden til utdanningsopplysninger i FoB 2000 vil være registeret over befolkningens høyeste utdanning.

Omfang

BHU-status omfatter personer registrert bosatt i Norge per 1.10. år t, som per 31.12. år t er 16 år og over. I tillegg registreres 15-åringer som har fullført grunnskolen eller som er i gang med en utdanning utover grunskolenivå.

¹¹ IPOS AS er ansvarlig for datadriften av LINDA-systemet. Forkortelsen står for: Integriert programvare opplæring skole.

Oppdatering

Hvert år oppdateres dette registeret med nye høyeste fullførte utdanninger og igangværende utdanning.

Viktige kjennemerker

Se også filbeskrivelsen i vedlegg 4-1.

Personens høyeste fullførte utdanning

gir informasjon om utdanningens art, klasstrinn, ISCED-kode, fullføringstidspunkt, og fra 1989 også registrert fullføringsland.

Personens igangværende utdanning

gir informasjon om utdanningens art, hvilket klasstrinn utdanningen er på, om utdanningen er på heltid eller deltid, skolekommune, og påbegynningstidspunkt.

Kvalitet

Kvaliteten på de dataene vi har må anses for å være meget god. Kvalitetsproblemet består i mangel på visse typer data, se 4.3.2.

Produksjonstiden

for disse kjennemerkene er per i dag et år.

Referansetidspunkt

Å bruke en annen dato enn 1.10 vil innebære uforholdsmessig mye merarbeid og merkostnader. Hvis tellingstidspunkt for FoB2000 blir i november, vil det være bare en måneds avvik fra den innarbeidede tellingsdato for den løpende utdanningsstatistikken. Mye taler for at det ikke vil være stort avvik mellom data fra oktober og november samme årgang, derfor vil vi gå inn for å bruke 1.10 som tellingstidspunkt for utdanningsdata i FoB2000.

4.3.2. Kvalitetsproblemer i BHU

Registeret over befolkningens høyeste utdanning har en del mangler, og noen av de viktigste av disse bør rettes opp innen tellingstidspunktet for FoB2000.

Komplettering av BHU

Innvandrere

Den viktigste mangelen gjelder utdanningsopplysninger for personer som har kommet flyttende til Norge i 1990 og seinere, og som ikke har gått på skole i Norge etter at de kom hit. Dette innebærer at vi mangler utdanningsopplysninger for en stor andel av de som har innvandret til Norge. Etter 1990 er det ikke gjennomført en ny undersøkelse for å få tak i utdanningsopplysninger fra folk som innvandrer til Norge. En nye undersøkelse skal gjennomføres i forbindelse med FoB2000 for å bøte nettopp på dette problemet. Den blir presentert i 4.6.

Nordmenn som studerer i utlandet

BHU inneholder utdanningsopplysninger om de som har fått støtte fra Statens lånekasse for utdanning fra og med 86/87. Registeret mangler derimot opplysninger fra de som ikke mottar støtte fra Statens lånekasse for utdanning mens de studerer utenfor Norge. Statens lånekasse for utdanning har tidligere anslått at 95% av nordmenn som studerer i utlandet mottar stipend eller lån fra dem. Et svakt, men ikke for omfattende punkt er dermed de som har noe utdanning i BHU, men som har fullført utdanning i utlandet uten støtte fra Statens lånekasse for utdanning.

Antall avslag på støtte til utdanning i utlandet er synkende. I 1997 var det 261 personer som fikk avslag på sin søknad om støtte til utdanning i utlandet, det tilsvarer 2% av alle som fikk støtte fra

Statens lånekasse for utdanning samme år¹². Fra 1990 til og med 1997 har Lånekassen gitt avslag på ca. 3000 søknader om støtte til utdanning i utlandet. Det er grunn til å tro at mange av personene som søkte ikke gjennomførte utdanning i utlandet på grunn av avslaget. I tillegg må vi regne med at det er et visst antall personer som lar være å søke støtte hos Statens lånekasse for utdanning fordi de er sikre på avslag. Det er ikke planlagt å gjøre noe med denne gruppen i nærmeste framtid.

Bare den "høyeste" utdanningen?

Det er ikke mulig ved hjelp av BHU å finne ut hvor mange som har en gitt utdanning, f.eks. som sykepleier, i Norge. For hver person er det bare den utdanningen som er på høyeste nivå og klassetrinn som blir stående i registeret. Hvis en person har to utdanninger på samme nivå blir den nyeste utdanningen stående. Det vil si at sykepleiere som tar administrativ etterutdanning som er på minst samme nivå som sykepleierutdanningen, blir stående med bare administrativ utdanning i BHU. Det blir i dag stadig vanligere å ta flere utdanninger. Hvis det ikke blir mulig å registrere alternative utdanningsforløp på en person i BHU, vil registeret etter hvert gi et stadig dårligere bilde av utdanningskompetansen som finnes i Norge. For å unngå dette vil det være nødvendig å utvikle registeret til en utdanningsdatabase hvor alle utdanningsforløp for en person blir samlet. Det er laget eget prosjektskriv for en omlegging av BHU¹³. Gjennomføringen av dette ligger langt fram i tid, da denne omlegging først vil finne sted etter at alle deler av utdanningsstatistikken er ferdig med omleggingen. For FoB2000 vil derfor bare høyeste utdanning være tilgjengelig.

Utdanningsopplysningene stammer fra ulike kilder

Dette behøver ikke innebære noen store problemer, men det kan være nyttig å vite hvor opplysningene kommer fra. Det kan av og til være behov for å skille mellom opplysninger som en person har kommet med selv i et spørreskjema og opplysninger hentet fra ulike administrative registre eller opplysninger hentet fra den løpende utdanningsstatistikken. For å kunne skille mellom dette, må det legges inn kjennemerker som sier noe om hvor opplysningene kommer fra og hvordan de er hentet inn.

4.4. Standard for utdanningsgruppering

Den norske utdanningsstandard (NUS) er ikke revidert siden 1989, og det er i april 1998 ansatt en person til å revidere standarden for utdanningsgruppering. Arbeidet har startet, og det vil trolig ta to år før vi har en ferdig revidert standard. Det har oppstått mangler i forbindelse med overgangene mellom reformer i skolevesenet. Revidering av NUS-standard er derfor sterkt tiltrengt.

4.5 Tiltaksplan

Ansvarlig for alle tiltak er S320. Det vil ikke være nødvendig med innsats fra oppgavegivere/registeriere der dette ikke er spesielt nevnt.

4.5.1. Generelle tiltak

Revidering av NUS-standard

Beskrivelse

Siden utdanningsdata til FoB2000 først er ferdige i oktober 2001, vil vi kunne bruke ny NUS-standard. Det forutsettes at S320 til den løpende utdanningsstatistikken vil utarbeide informasjon om eventuelle brudd i tidsserien som oppstår ved overgang til ny standard. Dette vil da kunne brukes i sammenlikning mellom FoB2000 og tidligere tellinger.

Type tiltak, ressurser

Ikke FoB-finansiert

¹² Kilde: Statens lånekasse for utdanning; foreløpige tall, status pr. 1. mars 1998.

¹³ Det finnes også egne prosjektskriv for omleggingen av statistikken på videregående opplæring og omleggingen for høyskole- og universitetsstatistikken.

Tidsplan

April 1998 til april 2000.

Følge opp LINDA, FS og M-STAS

Beskrivelse

Disse tiltakene skal sikre og effektivisere datainngangen til BHU, samt heve kvaliteten. Samarbeidet med instansene som leverer statistikk til utdanningsstatistikken intensiveres og forbedres. I LINDA-systemet får SSB gjennom S320 spille en sentral rolle i utforming av blant annet bedre og ikke minst felles definisjoner som skal brukes av alle som er involvert i statistikkproduksjonen i videregående opplæring. S320 er også tungt inne i prosjektgruppene til LINDA-opplæring, og er slik med på omleggingen av de to LINDA-systemene.

Tiltaket oppfattes ikke som kritisk i forhold til FoB2000.

Nødvendig med innsats fra oppgavegivere

Ja

Type tiltak, ressurser

Ordinært arbeid ved S320 i den løpende utdanningsstatistikken, samt utviklingsarbeid og arbeid i fylkes-KOSTRA.

Tidsplan

Løpende arbeid.

Omlegging til ny plattform

Beskrivelse

Omleggingen til ny plattform gjelder all statistikk i SSB. Tidsplanen er usikker. Dette er et svært kritisk punkt for utdanning, da hoveddelen av all utdanningsstatistikk ennå er på stormaskin.

Type tiltak, ressurser

Uavklart med ressurser, ikke FoB-finansiert. Hvis stormaskin ikke kan benyttes etter 31.12.1999, må all utdanningsstatistikk over på ny plattform og det må lages nye programmer før inngangen til år 2000.

Tidsplan

Må avklares nærmere

4.5.2. Prosjektet "Opplysninger om skolegang"

Se 4.6. Dette er det viktigste tiltaket for å komplettere BHU.

4.5.3. Bruk av alternative kilder for utdanning tatt i utlandet

Beskrivelse

Tiltaket gjelder bruk av andre kilder enn skjemaundersøkelsen for å komplettere innholdet i BHU. Formålet er å få inn data i tiden etter spørreskjemaundersøkelsen, men også for å redusere antallet respondenter i selve undersøkelsen. Alternative kilder må identifiseres og det må foretas en kvalitetsvurdering.

Aktuelle datakilder og samarbeidspartnere som blir undersøkt nærmere er :

For å redusere antall respondenter i spørreskjemaundersøkelsen:

PAI, SST og STS (Registre for ansatte i stat og kommuner)

Også i etterkant av spørreskjemaundersøkelsen bør disse registrene følges opp.

For å redusere andelen uoppgitt i BHU etter selve spørreskjemaundersøkelsen, men før tellingstidspunkt i FoB2000:

- Språktest i av innvandrere (Gjennom Universitet i Bergen og Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste).
- Samarbeid med Arbeidsdirektoratet for å endre registreringsrutinene for utdanning ved arbeidskontorene.

- NAIC ved Universitetet i Oslo (godkjenningssinstanser for utdanning fullført utenfor Norge).
- FLYFREM
- Andre interessante kilder til utdanning fullført i utlandet, f.eks. NTNU (base med ingeniører), bedrifter).

Det blir nødvendig å tilføye kjennemerke som angir datakilde, se 4.3.2.

Nødvendig med innsats fra oppgavegivere

Det er viktig å få i gang en dialog med de ansvarlige for kildene, slik at eventuell videreutvikling og tilpasning av kildene til vårt formål kan være mulig.

Type tiltak, ressurser

For å vurdere kildene og å komme i gang med et samarbeid med de ansvarlige for de aktuelle kildene, må det beregnes ca. 600 timeverk (3-4 mnd). Det vil også bli behov for IT-arbeid til å oppdatere BHU med data fra PAI, SST og STS hvis disse blir vurdert som gode nok. Det samme gjelder tilføyning av kjennemerke som angir datakilde.

På dette tiltaket nyttes 0,5 årsverk av de i alt 2,5 årsverk som FoB2000 avsetter på sektor Utdanning.

Tidsplan

Mars 1998 fram til utsending av spørreskjemaer høsten 1999, samt noe oppfølging i etterkant av undersøkelsen.

4.6. Prosjektet “Opplysninger om skolegang”

4.6.1. Bakgrunn og formål

“Opplysninger om skolegang” er et prosjekt ved S320 som i 1998-2000 vil bli gjennomført for å skaffe til veie utdanningsopplysninger for å tette til dels store hull i BHU. Dette dreier seg i all hovedsak om utdanning som utenlandsfødte personer har fullført i utlandet. Undersøkelsen bygger videre på prosjektet “Utdanning fullført i utlandet” fra 1990 som innhentet utdanningsopplysninger ved hjelp av en postal spørreundersøkelse. Men vi vil denne gang også forsøke å hente inn utdanningsopplysninger fra en del personer med norsk bakgrunn som av en eller annen grunn står registrert med uoppgett utdanning i BHU. I FoB2000 er det satt av midler til to årsverk til dette prosjektet. Formålet er å kunne tilby FoB2000 et mer komplett BHU-register. Utdanningsnivået for utenlandsfødte er også veldig etterspurt av offentlige myndigheter og av ulike forskermiljøer. Til denne undersøkelsen er det knyttet betydelige kostnader, men ved å forbedre et sentralt og etterspurt register som BHU er, vil gevinsten for all personstatistikk være stor.

4.6.2. Prosjektoplegg

Ulike brukere, både eksterne og interne, har ulike behov for et mer komplett BHU. I avgrensningen av hvem som skal bli med i denne undersøkelsen, er det tatt hensyn til dette. Massen avgrenses slik:

- Personer født i utlandet,
- som innvandret for 1. gang etter 1990, og
- som var 16 år eller mer ved innvandringstidspunktet, og
- som er bosatt i Norge på tidspunkt for utsending av spørreskjema i 1999.

I tillegg tar vi med:

- Personer som ikke har noen utdanningsopplysninger i BHU-filen, og
- som er mellom 18 og 90 år¹⁴, og
- som er bosatt i Norge på tidspunkt for utsending av spørreskjema i 1999.

Anslagsvis vil massen bestå av 102 000 personer.

¹⁴ Aldersbegrensningen nedover er på grunn av at ved tidspunkt for utsending av spørreskjema vil BHU være oppdatert kun fram til 1997

Fram mot utsendingstidspunktet vil S320 arbeide for å begrense denne massen. Dette vil blant annet skje ved intern korrigering. For eksempel vil vi føre på utdanningsopplysninger fra det gamle til det nye fødselsnummeret hos de som har skiftet fødselsnummer. Det vil også bli forsøkt å finne muligheter for å skille ut eventuelle tidligere institusjonsbarn i denne massen, slik at de skal slippe å få tilsendt skjema.

Tidspunktet for utsending av spørreskjemaene blir *høsten 1999*. Det skal i forkant av utsendelsen av spørreskjema gjennomføres tiltak med sikte på å etablere og videreføre samarbeid med ulike institusjoner om en rutine for løpende innsamling av utdanningsopplysninger av flyktninger, asylsøkere og innvandrere som kommer til Norge (se 4.5.3).

Når det gjelder selve spørreskjemaundersøkelsen vil S450 i samarbeid med prosjektleder Elisabeth Dalheim ha ansvaret for innsamlingen av data, det vil si utsending, mottak, purring og optisk lesing av spørreskjema.

4.6.3. Aktuelle tiltak og kostnadsoverslag

Utsendingstidspunkt

Det beste utsendingstidspunkt for FoB2000 er høsten 1999. Da vil færrest mulig bli stående med uoppgitt utdanning ved tellingstidspunkt i november 2000. Det vil videre bli tid til å gå nærmere gjennom BHU, samt å gjøre det nødvendige forarbeid med å se på alternative kilder som kan brukes til å oppdatere BHU.

Fokusgrupper

Det har tidligere vist seg at det kan være vanskelig å få innvandrere til å være med i spørreundersøkelser. I fokusgrupper vil utkast til spørreskjema, introduksjonsbrev og veiledning bli diskutert og vurdert av ulike grupper med innvandrere. I tillegg vil motivasjon til å svare på denne undersøkelsen være et viktig tema. S340 vil stå for planlegging, utarbeiding av intervjuguide, gjennomføring og rapportering av resultatene i samarbeid med Elisabeth Dalheim. Hvis det blir gjennomført 5 gruppesamtaler får vi med de viktigste språkgruppene og en egen kvinnegruppe. Kostnadene er beregnet etter SSB-pris, dvs. uten overhead. Planleggingskostnadene er konstante (kr 43 000,-), mens de øvrige kostnadene til gjennomføring/rekruttering, rapportering, porto/telefon, incitament/bespisning varierer med antall deltakere i gruppene.

Kostnadsoverslag for 5 grupper: kr 109 500,-

Incitament

Hvis det kommer fram gjennom arbeidet med fokusgruppene og pilotundersøkelsen at en eventuell premie for å bli med øker svarprosenten, vil det være aktuelt med en premie. Premien kan for eksempel være et gavekort på *kr. 10 000,-* som loddes ut blant de som sender inn utfylt spørreskjema.

Kostnadsoverslag

Kostnadsoverslagene er foreløpig usikre. Dette henger hovedsakelig sammen med at vi ikke kan slå fast nøyaktig antall som skal være med i undersøkelsen før befolkningssituasjonsfilen blir koplet med BHU høsten 1999. Men hvis vi klarer å finne alternative kilder som har god nok kvalitet til å oppdatere BHU, vil antallet respondenter i spesialundersøkelsen bli redusert og dermed også kostnadene.

Det har vært aller størst interesse for å sikre finansiering av respondentene med utenlandsk bakgrunn. Pr. oktober 1998 er finansieringen for å få med alle respondenter med utenlandsk bakgrunn sikret. Dette gjelder også de med utenlandsk bakgrunn som vi mangler utdanningsopplysninger på i BHU som innvandret før 1990. Gruppen på anslagsvis 80 000 respondenter med utenlandsk bakgrunn omfatter dermed også de utlendingene som spesialundersøkelsen i forbindelse med FoB90 ikke klarte

å fange opp. Pr. oktober 1998 er det ikke skaffet til veie ressurser for å få med også den gruppen med norske respondenter som vi mangler utdanningsopplysninger på i BHU. Gruppene med norsk bakgrunn og med utenlandsk bakgrunn utgjør til sammen anslagsvis 102 000 respondenter.

Kostnadsoverslag for respondentene med utenlandsk bakgrunn:

Papir, trykkekostnader, konvolutter og porto: ca. 800 000,-
Dette beløpet er lovet bevilget av KRD over 3 år.

**Pakking, mottak, tilrettelegging samt
oversetting, tolketjeneste, prod. av skjema m.m.,
incitament og fokusgrupper:** ca. 550 000,-
Dette beløpet er lovet bevilget av KRD,
forutsatt at vi kan ta imot pengene i 1998.

2½ årsverk finansiert av FoB2000¹⁵: ca. 1 500 000,-

Totale kostnader ca. 2 850 000,-

Ekstrakostnader ved å inkludere også respondenter med norsk bakgrunn vil være ca. 350 000,-. Pr. oktober 1998 er det ikke funnet finansiering til dette beløpet. Interessen for de utenlandske respondentene har vært størst, og det er jo nettopp mangelen på utdanningsopplysninger fra disse som utgjør den store svakheten ved BHU.

Kalkylene bygger på forventning om svarprosent på 50 før puring og en svarprosent på 80 totalt. Puring foregår med C-post. Trolig er forventningene om svarprosenten i en postal spørreundersøkelse hvor de fleste respondentene er innvandrere høye, men forventningen om høy svarprosent slår ut i store beløp i kostnadsoverslaget. Fokusgrupper og incitament er tiltak for å få til en god undersøkelse, og er inkludert i disse overslagene. Posten konvolutter inkluderer konvolutter til både utsending, puring og svarsending. Posten porto inkluderer C-post-porto til utsending og puring samt A-post-porto til svarsending. Posten tilrettelegging inkluderer scanning og tolking, verifisering, preprinting av utsending og puring, registreringsrutiner samt optisk lesing.

4.6.4. Framdriftsplan

Framdriftsplanen som blir presentert her inneholder alle foreslåtte tiltak og har utsendingstidspunkt høsten 1999.

¹⁵Inkludert 0,5 årsverk til å utrede alternative kilder, se 4.5.3.

Virksomhet:	Tidspunkt:	Ansvarlig:
Planlegge gjennomføringsfasen	vår 1998 og høst 1998	Elisabeth Dalheim
Se nærmere på evt. eksisterende registre / alternative kilder	Løpende fra mars 1998 til utsending av spørreskjema, samt oppfølging i etterkant.	Elisabeth Dalheim
Arbeide med å begrense antallet respondenter i populasjonen ved blant annet å påføre opplysninger fra de som har skiftet personnummer.	arbeidsmengde ca. 2 uker april 1999	seksjon 320
Utforme skjema og rettleddning	juni-oktober 1998 utkastene diskuteres og blir endelige gjennom arbeidet m. fokusgrupper	Elisabeth Dalheim
Fokusgrupper	januar - februar 1999. Det må regnes ca. 1 månedsverk på E.D. også, i tillegg til forarbeid høst 1998.	Seksjon 340 i samarbeid med Elisabeth Dalheim
Oversetting av skjema og rettleddning, endelige versjoner	mars - april 1999 (ferdig senest 30.04.99)	Oslo Translatørbyrå
Grafisk utforming av spørreskjema, endelig versjon	mai - juni 1999 (ferdig senest 15.06.99)	Grafisk firma i samarbeid med Elisabeth Dalheim
Trykking av spørreskjema, endelig versjon	juni - juli 1999 (ferdig senest 31.07.99)	Grafisk firma
Preprinting av spørreskjema	september 1999 (alt innen 30.09.99)	Kopisenteret
Trykking av rettleddning	juli - september 1999 (alt innen 30.09.99)	Kopisenteret
Etablering av telefon- og tolketjeneste	Høst 1999. Må være klar 1.10.99.	Elisabeth Dalheim
Pakking, utsending, mottak, puring og optisk lesing	Høst 1999. Utsending senest 15.10.99.	Seksjon 450
Integrere data i BHU-filen	Vår 2000 +	Elisabeth Dalheim, seksjon 320 og seksjon 370
Dokumentasjon og publisering	Vår 2000 og underveis i prosessen	Elisabeth Dalheim

4.6.5. Ressursrammer

FoB2000 dekker 2 årsverk til prosjektleder og i tillegg 0,5 årsverk til tiltaket som gjelder alternative kilder. Sektor Utdanning kan også nytte noen av de ressursene FoB2000 har ved S720.

Andre kostnader må dekkes på andre måter. Dette gjelder i første rekke selve innsamlingskostnadene. Utgifter til fokusgrupper og pilotundersøkelse som ikke gjelder prosjektlederen, dekkes ikke av FoB. Det samme gjelder utgifter til incitament.

KRD har bevilget det beløpet prosjektet trenger for å bli gjennomført i det omfang og den kvalitet vi finner forsvarlig når det gjelder respondentene med utenlandsk bakgrunn, til sammen kr 1 350 000 til den praktiske gjennomføringen. Det vil også bli søkt om støtte til prosjektet hos andre interessenter. Data er også etterspurt av KUF og ulike forskerinstanser.

5. Trygd

5.1. Innledning

5.1.1. Avgrensning i forhold til andre sektorer

I høringsnotatet om innholdet i FoB2000 er trygdekjennemerker ikke skilt ut som en egen gruppe. Når vi likevel har valgt å la Trygd være en egen sektor i persondelen av FoB2000, henger dette sammen med den utvikling det har vært innenfor området registerbaserte trygdedata de seinere år. Den primære bruk av trygdedata er som en del av inntektskjennemerkene. Vi har valgt å hente alle inntektsbeløp fra sektor Inntekt. Andre trygdedata hentes fra sektor Trygd. Det er videre aktuelt å utnytte trygdedata innenfor sektor Arbeidsmarked.

5.1.2. Kort om trygdestatistikk i FoB2000

Trygdedataene som skal tas inn i FoB2000 fra Sektor Trygd er i hovedsak opplysninger som gjør det mulig å skille mellom eller foreta gruppeinndelinger for personer som mottar langtidsytelser/pensjoner og/eller grunn- og hjelpestønad.

I tillegg vil vi for disse gruppene, og eventuelle andre grupper, studere mulighetene for ved hjelp av trygderegistre, å identifisere personer som utfører omsorgsarbeid (har aktivitetsstatus “hjemmearbeidende”).

Forutsatt tilfredsstillende kvalitet, kan det også være aktuelt å ta med andre typer trygdedata i FoB2000, som f.eks. opplysninger om enslige forsørgere. Det vil imidlertid ikke bli benyttet FoB-ressurser på en kvalitetsheving for slike data, og de er derfor ikke omtalt nærmere her.

5.1.3. Historikk i forhold til FoB-er

Den type av trygdedata som er nevnt under 5.1.2. er tidligere ikke anvendt i folke- og boligtellinger. I tidligere tellinger har trygdedata bare inngått som en del av personers og husholdningers inntekter.

5.2. Kilderegistre og statistiske registre

Kilderegistre er forskjellige typer registre fra *trygdeetaten*. Registerne er administrative registre som innhentes fra Rikstrygdeverket til SSB ved S350. De tjener også som statistikkregistre både i Rikstrygdeverket og SSB.

I forløpsdatabasen FD-Trygd blir trygdedata samlet og tilrettelagt. For dokumentasjon, se Notater 98/9 og 98/13.

5.2.1. Aktuelle registre

- Register for langtidsytelser
- Inntektsregister¹⁶ (særlig for å identifisere omsorgsarbeid).

5.2.2. Referanseperioder

Førstnevnte register er en situasjonsfil per gitte tidspunkt, f. eks. per utgangen av måneden eller året, mens Inntektsregisteret inneholder opplysninger for hele året.

5.2.3. Kvalitet og endringer fram til FoB2000

I tiden fra nå og fram til FoB2000 vil det skje noen endringer i disse registrene. Dette vil kreve ekstra oppfølging og kontroll av dataene. De viktigste endringene som er kjent til nå, er:

¹⁶ Dette er et register i RTV og må ikke forveksles med SSBs Inntektsregister som er omtalt i kap. 6.

- Registeret for langtidsytelser er et rettighetsregister som stort sett er av god kvalitet. Av de kjennemerkene som nyttes for å avlede pensjonistgrupper, er det i dagens register bare opplysningene for AFP-pensjonistene som er av forholdsvis dårlig kvalitet (underestimert). Rikstrygdeverket arbeider imidlertid med å få registrert flere av disse pensjonistgruppene i registeret. Vi regner derfor med å få god kvalitet også på disse dataene til FoB2000, men saken må følges opp i SSB.
- I Inntektsregisteret er opplysningene om omsorgspoeng noe feil i dagens registre. Dette skyldes et vedtak i Stortinget som gjør det mulig for personer å søke om å få tildelt omsorgspoeng i ettertid, dvs. for noen år bakover i tid på 1990-tallet. De endringene dette fører med seg er det ennå ikke tatt hensyn til i de utgaver av Inntektsregistre som er kreert i Rikstrygdeverket. Arbeidet med data for denne gruppen er dermed heller ikke kommet i gang i SSB. Det vil si at vi ikke får "endelige" registre for årgangene 1992-1998 før i 1999/2000.

5.2.4. Produksjonstid

Produksjonstiden på grunnlagsfilene for langtidsytelser som SSB får fra Rikstrygdeverket er omtrent ½ år. Dersom vi i tillegg regner med en del tid i SSB for kontroll og tilrettelegging av disse dataene til FD-Trygd, er det rimelig å anta at samlet produksjonstid før disse dataene kan leveres til FoB2000, er ca. ¾ år.

For Inntektsregisteret må vi regne med noe lenger produksjonstid. ca 1,5 - 2 år.

5.3. Kjennemerker til FoB2000

I høringsnotatet om innholdet i FoB2000 inngår ikke forslag om egne trygdekjennemerker. Opplysningene om ulike trygder skal i første omgang benyttes til å klassifisere personer etter aktivitetsstatus (se 3.5). Her gir trygdedata mer detaljer enn inntektsdata. For å bestemme viktigste aktivitetsstatus i løpet av året, er det dessuten behov for dateringer. Et annet poeng er at trygdedataene vil være ferdige om lag et halvt år tidligere enn inntektsdataene.

5.3.1. Gruppering av personer med langtidsytelser

Et foreløpig forslag omfatter inndeling i sju undergrupper. Disse er:

- Alderspensionister
- Uførepensionister
- Personer med pensjon som etterlatt ektefelle
- Etterlatte familiepleiere (en svært liten gruppe som eventuelt kan utgå)
- Etterlatte barn
- Personer med avtalefestet pensjon, privat ordning
- Personer med avtalefestet pensjon, offentlig ordning.

I tillegg kan for disse gruppene skilles ut personer som mottar grunn- og hjelpestønad.

5.3.2. Kjennemerker som tas med fra trygdefilene

Her er listet opp et forslag til kjennemerker som skal tas med fra trygdefilene. Koplingsnøkkelen er fødselsnummer. For personer som mottar langtidsytelser

- Statistikkår/-måned
- Statuskode (Nyttes for å identifisere pensjonistgruppene)
- PT1 (Pensjonstype 1. Nyttes for å identifisere pensjonistgruppene)
- PT2 (Pensjonstype 2. Nyttes for å identifisere pensjonistgruppene)
- PT3 (Pensjonstype 3. Nyttes for å identifisere pensjonistgruppene)
- Pensjonsstatus (Nyttes for å skille mellom pensjonistgrupper og mellom undergrupper av pensjonister)
- GP-fak (Grunnpensjon som andel av G)
- ST-fak (Særtilllegg som andel av G. Brukes for å skille mellom minstepensjonister og pensjonister med større pensjon enn minstepensjon)

- TP-fak (Tilleggspensjon som andel av G. Brukes for å dele pensjonistene inn i grupper etter størrelsen på tilleggspensjonen)
- APD (Gjelder bare *alderspensjonister* under gruppe 1. Del av alderspensjon som tas ut for pensjonister mellom 67 og 69 år)
- UFG (Uføregrad. Gjelder bare *uførepensjonister* under gruppe 1)
- Forventet arbeidsinntekt for *etterlatte ektefeller*.

Dessuten følgende:

Grunnstønnad (kroner)

Hjelpestønnad (kroner)

I tillegg kan det bli aktuelt å hent inn opplysninger om personer som får registeret omsorgspoeng.

5.4. Tiltaksplan

Ansvarlig for alle tiltak er S350.

1. Vurdere faglig innhold og kvalitet i Inntektsregisteret

Beskrivelse

Vurdere nærmere oppbyggingen og det faglige innholdet av Inntektsregisteret med tanke på indirekte å kunne gi informasjon om hjemmearbeid via registrering av omsorgspoeng. (Som tidligere nevnt vil imidlertid de "helt riktige" opplysningene i dette registeret for årgangene 1992 - 1998 ikke være klare før i 1999/2000).

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert i 1998

Tidsplan

Ferdig i løpet av 1. kvartal 1999

2. Vurdere faglig innhold og kvalitet i Register for langtidsytelser

Beskrivelse

Gjennomgå og vurdere kvaliteten på registeret, med spesiell fokus på AFP-ordningene. Til dette kommer å lage et oppsett som viser når personer går inn/ut av de forskjellige pensjonsordningene i løpet av året. Dateringene er angitt ved år/mnd.

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert i 1999.

Tidsplan

Ferdig i 1. kvartal 1999.

6. Inntekt

6.1. Innledning

6.1.1. Avgrensning i forhold til andre sektorer

Sektor Inntekt omfatter alle typer inntekt, inkludert trygder. En avgrensning av sektorene inntekt og trygd er i første rekke et spørsmål om en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom de ansvarlige seksjoner. Dette har ført til at alle inntektskjennermerker som gjelder beløp (inkludert trygdebeløp), regnes med til sektor Inntekt. Sektor Trygd vil da omfatte andre kjennermerker som gjelder trygder, som dateringer og nærmere spesifisering av type trygd som mottas. (se også 5.1.1). Til konsistensbehandling vil det være aktuelt å hente data fra sektor Trygd siden disse har noe kortere produksjonstid enn inntektsdataene¹⁷.

Data fra LTO-registeret og kjennermerker som gjelder yrkesinntekt vil også bli benyttet innenfor sektor Arbeidsmarked. Denne bruken omtales i kapittel 3.

6.1.2. Bruk av inntektsstatistikk - to betraktningmåter

I offisiell inntektsstatistikk har inntekt tradisjonelt blitt betraktet på to forskjellige måter. Den ene retningen tar for seg inntekt som et grunnlag for beskatning, mens den andre betrakter inntekt som en levekårsindikator. I FoB-sammenheng har det vært mest vanlig å konstruere inntektskjennermerker for å kunne analysere folks levekår. Når man betrakter inntekt som en levekårsindikator er det ikke tilstrekkelig å bare se på de inntektene som er registrert på den personlige selvangivelsen. Inntekter som faller utenfor beskatning har også stor betydning. Eksempler på denne type inntekter er barnetrygd, statlig bostøtte og sosialhjelp.

6.1.3. Historikk i forhold til FoB-er

Opplysninger om inntekt og formue har vært med i folketellingene i varierende grad siden de kom med for første gang i 1910. Den gangen ble slike kjennermerker bare samlet inn for et representativt utvalg. Første gang denne typen kjennermerker ble innhente på fulltellingsbasis var i FoB30. Fra og med FoB70 har inntektskjennermerker vært en fast bestandel i tellingene (registerbasert).

6.2. Kilderegistre

Her gis kun en beskrivelse av de viktigste kilderegistrene i inntektsstatistikken som er Likningsregisteret og Selvangivelsesregisteret. I Inntektsregisteret (se 6.3.2) inngår en rekke registre i tillegg.

6.2.1. Likningsregisteret og selvangivelsesregisteret

De klart viktigste registrene er Likningsregisteret (LIKN-reg) og Selvangivelsesregisteret (SA-reg) SA-reg er et situasjonsuttak fra Skattedirektoratets datasystem DSB (Datastøttet Selvangivelses Behandling).

Ansvarlig for registrene

Skattedirektoratet.

Omfatter

LIKN-reg. Alle personer 13 år og over med ligningsforhold til Norge. Ca. 3.8 millioner totalt SA-reg: Dette er et eget personregister i Skattedirektoratet som danner utgangspunkt for skattemanntallet til forskuddsutskrivingen. Omfatter også personer under 13 år. Ca. 4.5 millioner totalt.

¹⁷ Data fra Inntektsregnskapet kan først ferdigstilles når alle data som inngår er ferdige.

Viktigste kjennemerker

Registrene omfatter et stort antall kjennemerker som er nærmere omtalt i egne dokumentasjonsnotater. De viktigste i FoB-sammenheng er de som gjelder ulike typer av inntekt. Disse kombineres og aggregeres til de kjennemerkene som skal nyttes i FoB2000.

Ajourhold og oppdatering

Registrene oppdateres en gang per år basert på selvangivelsene. Alle beløp er per kalenderår. SSB mottar data for referanseåret i slutten av året etter.

Kvalitetsproblemer

De aktuelle data er grunnlaget for likning av personlige skatteyttere og er dermed av god kvalitet. Per i dag mangler data for personer skattlagt på Svalbard, men disse vil etter planene være med i DSB-systemet f.o.m. likningsåret 1998.

Endringer fram mot FoB2000

F.o.m. inntektsåret 1998 innføres såkalt pre-utfylt selvangivelse for alle personlige skattytere. Dette vil trolig ha liten betydning for datagrunnlaget til FoB2000.

6.3. Statistikkregistre

6.3.1. Skattestatistikken og Selvangivelsesstatistikken

Data fra LIKN-reg bearbeides i SSB og danner grunnlaget for Skattestatistikken. På samme måte er SA-reg grunnlaget for Selvangivelsesstatistikken. I bearbeidingen ligger et opplegg med kvalitetskontroller.

6.3.2. Inntektsregisteret

Alle inntekter som i dag er tilgjengelig på register er knyttet sammen i det såkalte Inntektsregisteret. Dette gjelder både skattepliktige inntekter og inntekter som er unntatt beskatning.

Nedenfor er det foretatt en kort opplisting av de kilderegistre som inngår i Inntektsregisteret 1996. Det henvises til den kommende dokumentasjonen for en nærmere omtale av de enkelte registre, kvalitet, kjennetegn etc. :

1. Fødelandsfil per. 1.1.97
2. Situasjonsfil fra befolkning per. 1.1.97
3. Fil med ikke-bosatte
4. Innvandringsgrunnfil (avledet fra opplysninger i flyktningeregisteret)
5. Familiefil
6. Ligningsregisteret
7. Selvangivelsesregisteret
8. Lønns- og trekkoppgaverregisteret
9. Utdanningsregisteret (BHU pr. 1.10.96)
10. Register fra Statens Lånekasse for Utdanning
11. Husbankens bostøtterregister
12. Sosialhjelpsregisteret
13. GR1 fra Rikstrygdeverket
14. Fødselsengangsstønad fra Rikstrygdeverket

Registrene 1 - 5 er nærmere omtalt i kapittel 2, register 8 i kapittel 3, register 9 i kapittel 4 og register 13 i kapittel 5.

Inntektsregisteret finnes f.o.m årgang 1993. Per i dag er data kun tilgjengelig på stormaskin. Alle programmer som må kjøres for å danne registeret er skrevet i Easytrieve.

6.4. Kjennemerkene til FoB2000

6.4.1 Aktuelle kjennemerker

Vi har her tatt utgangspunkt i det forslaget til kjennemerker som finnes i høringsnotatet om innholdet i FoB 2000. Høringsrunden har vist at flere brukere ønsker en oppdeling av de ulike postene. Dette er ikke noe problem i forhold til datakvalitet, men det kan oppstå konfidensialitetsproblemer ved publisering på lavt geografisk nivå.

Yrkesinntekt

Yrkesinntekt er en fellesbetegnelse for lønnsinntekt og næringsinntekt. For næringsinntekt kan det skilles mellom primærnærings og annen nærings.

Overføringer

Overføringer omfatter både skattepliktige og skattefrie ytelser. Skattepliktige overføringer er bl.a. ytelser fra folketrygden (alders-, uføre- og etterlattepensjon), mens skattefrie overføringer bl.a. omfatter barnetrygd, bostøtte, studiestipend og sosialhjelp.

Kapitalinntekt

Dette omfatter renteinntekter, aksjeutbytte, ligningsinntekt av egen bolig og andre kapitalinntekter. Denne inntektstypen har ikke tidligere vært tilgjengelig på register.

Alle kjennemerkene ovenfor er relatert til den enkelte *person*.

Inntekt etter skatt

er et kjennemerke som er relatert til *husholdninger*. 'Inntekt etter skatt' er summen av yrkesinntekt, kapitalinntekt og overføringer minus utlignet skatt. Det erstatter det tidligere kjennemerket disponibel inntekt.

Brutto formue

omfatter all skattepliktig formue før fradrag for gjeld. Visse typer formuesarter (realkapital) er registrert med ligningsverdi. Formue er i utgangspunktet registrert på den enkelte person, men ektefeller kan fritt fordele formuesposter seg imellom.

Toppkattegrunnlag

kalles også samlet personinntekt. Kjennemerket ble tatt med i FoB90 fordi det ga muligheter for å avlede skattepliktige trygdeytelser. Utviklingen på registersiden siden 1990 gjør det langt på vei mulig å dekke denne typen informasjon ved andre kjennemerker. Av hensyn til sammenliknbarheten med FoB90, vil kjennemerket likevel bli tatt med i FoB2000¹⁸.

6.4.2. Datakilder og tilgjengelighet

Lønn, næringsinntekt, kapitalinntekter og diverse skattepliktige trygdeytelser hentes fra Selvangivelsesstatistikken, og er tilgjengelig per. i dag.

Toppkattegrunnlag kan hentes fra Skattestatistikken og er også tilgjengelig per i dag.

Inntekt etter skatt hentes fra Inntektsregisteret. Inntektsregnskapet ble revidert i 1997. Fra og med 1996-årgangen vil Inntektsregisteret bli tilrettelagt med nytt inntektsregnskap og det nye inntektsbegrepet inntekt etter skatt.

¹⁸ Endringer i skattereglene etter 1990, særlig skattereformen i 1992, gjør imidlertid at data ikke blir fullt ut sammenliknbare.

6.4.3. Produksjonstid

Per i dag frigis endelige tall fra Selvangivelsesstatistikken et år t medio mars år t+2. Det arbeides med planer om å få frigitt endelige tall noe før enn hva som er tilfellet i dag, men trolig vil ikke selvangivelsesstatistikk for inntektsåret 2000 være tilgjengelig før i begynnelsen av 2002.

For Skattestatistikken frigis endelige tall for året t i slutten av januar i år t+2. Tall for inntektsåret 2000 vil trolig følge samme tidsplan, dvs. frigivelse i begynnelsen av 2002.

For at Inntektsregisteret skal ferdigstilles må de øvrige delregistre som inngår være klare. Per i dag er det ingen grunn til å tro at Inntektsregisteret for inntektsåret 2000 skal være ferdig før tidligst i løpet av 1. kvartal 2002.

Vi presiserer at de tidsplaner vi nevner nødvendigvis bygger på den informasjonen vi har per i dag. Det kan selvfølgelig skje forandringer i innrapporteringsrutiner til Skattedirektoratet som kan muliggjøre en raskere frigivelse av statistikken. Nevnes kan bla. innføringen av såkalt pre-utfylt selvangivelse for alle personlige skattytere f.o.m. inntektsåret 1998, men det er lite som tyder på at dette vil føre til at SSB kan hente ut data tidligere fra Skattedirektoratets systemer.

Ved konsistensbehandling mot kjennemerker fra andre sektorer (særlig arbeidsmarked) kan det på grunn av den lange produksjonstiden bli aktuelt å benytte inntektsdata fra 1999. For de inntektskjennemerker som skal publiseres, må vi vente på data fra 2000.

6.4.4. Avvik fra tilsvarende kjennemerke i løpende statistikk

Alle inntektskjennemerker som er aktuelle i FoB2000 publiseres i SSBs løpende inntektsstatistikk i bla. Ukens statistikk (US), Regionalstatistikk (RS) og NOS Selvangivelsesstatistikk.

Innholdsmessig er det ikke noe avvik mellom kjennemerkene i den løpende statistikken og det som er planlagt å inngå i FoB2000. Kjennemerket 'disponibel inntekt' hadde tidligere et litt annet innhold i Inntektsregisteret sammenlignet med Inntekts- og formuesundersøkelsen for husholdninger (IF). Etter revisjonen av inntektsregnskapet og innføringen av kjennemerket 'inntekt etter skatt' (erstatte disponibel inntekt) er definisjonen tilnærmet den samme i de to kildene.

En viktig forskjell er likevel den statistiske enheten. Et datagrunnlag hovedsakelig basert på administrative registre setter begrensninger på hvilke enheter en kan lage statistikk for. Den mest ideelle enheten til å belyse økonomisk velferd er husholdningen (evt. korrigert for husholdningsstørrelse). I den løpende statistikken er dette kun mulig i IF som samler inn husholdningsopplysninger på utvalgsbasis. For statistikk basert på Inntektsregisteret må det benyttes familie. Dersom det blir etablert et boligregister, vil også løpende registerbasert statistikk kunne ha husholdning som enhet. I motsatt fall vil det være et avvik mellom tall fra Inntektsregisteret på den ene siden og IF og FoB2000 på den andre siden når det gjelder enheter. (I tillegg vil det være avvik mellom IF og FoB2000 p.g.a. utvalgsvarians).

6.4.5. Kvalitet og innbyrdes konsistens

Arbeid med kvalitets- og konsistenskontroll av inntektskjennemerkene er et løpende arbeid ved S420. En god del arbeid er allerede gjort ved å kontrollere inntektsopplysninger (på makronivå) fra ulike registerkilder, men en god del arbeid gjenstår på dette området. For Inntektsregisterets vedkommende er det i tillegg viktig å ta en avgjørelse på hvordan populasjonen i registeret skal avgrenses. Det planlagte samarbeidet mellom de ulike fagseksjonene, S720 og S370 for å komme frem til felles kvalitetsmål på FoB-dataene, vil være et viktig bidrag i denne sammenheng.

Det vises ellers til kommende dokumentasjon.

6.4.6. Populasjoner

Utgangspunktet for Inntektsregisteret er den bosatte befolkningen ved utgangen av inntektsåret (pr. 31.12). Ved påkoplinger av ulike delregistre (f.eks. ligningsregister og selvangivelsesregister) blir alle enheter i registrene beholdt, også de som ikke finner makker i den bosatte befolkningen. Dette bla. for å unngå å miste opplysninger om personer som dør eller utvandrer i tidsrommet mellom tellingstidspunktet i november og utgangen av året. Inntektsregisteret for inntektsåret 1996 inneholder til sammen 4 565 531 individer (etter at ugyldige fødselsnummer er fjernet).

Det er behov for å se populasjonsavgrensningene som nyttes innenfor sektor Inntekt i sammenheng med populasjonsavgrensninger i andre personstatistikker.

6.5. Tiltaksplan

6.5.1. Tiltak som gjelder Inntektsregisteret

Etablering av nye årganger

Beskrivelse

I dette tiltaket inngår også tilhørende tilrettelegging av de ulike delregistrene som inngår. Årgangene 1993 - 1995 er etablert tidligere. Register for inntektsåret 1996 med det nye reviderte inntektsregnskapet ble ferdig i begynnelsen av juni 1998.

Type tiltak, ressurser

Ordinært registerarbeid. Delvis FoB-finansiert t.o.m 1998.

Tidsplan

Etablering av årganger t.o.m 2000. Ferdig i løpet av mars 2002.

Dokumentasjonsnotat

Beskrivelse

Dokumentasjonsnotatet (som skal utgis i serien Notater) skal omfatte en detaljert beskrivelse av registeret, forskjellen mellom de ulike årgangene, litt om konsistensen mellom de enkelte delregistrene som inngår, populasjonsavgrensninger etc. En kortversjon av notatet (på engelsk) er publisert i serien Documents («Towards a Register-based Income Statistics», nr. 98/5).

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert

Tidsplan

Ferdig i løpet av 1998.

6.5.2. Tiltak som gjelder revisjon av inntektsregnskapet og nytt inntektsbegrep

Beskrivelse

Revisjon av inntektsregnskapet ble utført i 1997. Anbefalingen har vært til høring, og ble behandlet og vedtatt av DM 20.10.97. En dokumentasjon av denne revisjonen, "Inntekt etter skatt - revisjon av inntektsregnskapet i inntekts- og formuesundersøkelsen for husholdninger"(Notat 98/43) publiseres i 1998. Det nye inntektsregnskapet er for øvrig også omtalt i det engelske notatet (se ovenfor).

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert

Tidsplan

Ferdig i september 1998.

6.5.3. Tiltak som gjelder arveavgiftsregisteret

Vurdere registret som datakilde for FoB2000

Beskrivelse

For å se på mulighetene til å utnytte Arveavgiftsregisteret i inntektsstatistikken og som egen statistikk-kilde, ble det i 1997 innhentet opplysninger for Østfold fylke. I 1998 innhentes Arveavgiftsregisteret

for hele landet (årgang 1995 og 1996). Registeret skiller mellom arv og gavesaker. Dette arbeidet er en del av S420s ordinære arbeid. Konklusjonen er at dette registeret egner seg som et eget statistikkgrunnlag. 'Mottatt arv og gave' vil bli koplet til Inntektsregisteret.

Det skal vurderes hvilke kjennemerker som er aktuelle i FoB2000

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert t.o.m 1998.

Tidsplan

Ferdig 1998.

Dokumentasjonsnotat

Dokumentasjonsnotat om Arveavgiftsregisteret 1995/1996 vil bli publisert i november 1998. To US-artikler og en artikkel i Samfunnsspeilets publiseres i 1998.

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert.

Tidsplan

Ferdig i november 1998.

6.5.4. Tiltak som gjelder kvalitets- og konsistenskontroll

Beskrivelse

For 1999 og framover vil det fortsatt bli arbeidet med å etablere nye årganger av Inntektsregisteret. Som en del av S420s ordinære arbeid utføres i dag en del kvalitets- og konsistenskontroller, og dette arbeidet vil bli videreført uten spesielle FoB-ressurser.

I FoB2000 er konsistensbehandling og kvalitetsmåling av registerstatistikk er satsingsområde. Denne typen tverrgående konsistensarbeid skal ledes av S370. Det vil likevel være behov for å utnytte den kompetanse som finnes i fagseksjonene for de ulike sektordata. Dette gjelder ikke minst sektor Inntekt. Det vil derfor være nødvendig med bidrag fra S420 i dette arbeidet, både når det gjelder konsistens mellom kjennemerker og populasjonsavgrensninger.

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert, foreløpig ressursanslag ved S420 200 t. per år, se tidsplan.

Tidsplan og ressurser

S370 vil i 1999 ta initiativet til et samarbeid med seksjoner i avd. 300, S260 og S420. Det vil bli laget et notat innen 1.9.99. Her vil ressursbehov og tidsplanen for videre arbeid klarlegges.

7. Regionale inndelinger

7.1. Innledning

7.1.1. Avgrensning av sektoren

Sektoren Regionale inndelinger skiller seg ut fra de øvrige sektorene ved at den er tverrgående. Av praktiske grunner er det nødvendig å foreta en grenseoppgang, da særlig i forhold til sektorene Befolkning og Arbeidsmarked.

Både personer (deres bosted), boliger og arbeidsplasser skal stedfestes. Ved kopling mot GAB kan vi påføre geografiske opplysninger for kjennemerker fra de øvrige sektorene. Vi tar her som utgangspunkt at det å definere innholdet i kjennemerkene som gjelder personers bosted, arbeidssted og bolig, hører inn under hhv. sektorene Befolkning og Arbeidsmarked samt Boligtellingen. Dette betyr f.eks. at spørsmålet om å registrere faktisk bosted for studenter, i denne rapporten behandles under sektor Befolkning. Tilsvarende er arbeidet med å plassere sysselsatte på riktig bedrift en sak for sektor Arbeidsmarked. Selve stedfestingen og de spesifikt geografiske kjennemerkene behandles under sektor Regionale inndelinger.

I utgangspunktet skal denne rapporten bare omfatte Persondelen av tellingen, men for sektoren Regionale inndelinger kan det være hensiktsmessig at planen også omfatter problemstillinger som berører Boligdelen.

GIS-arbeid er i tidligere notater ført opp som et eget punkt under denne sektoren. GIS vil mest bli brukt i formidling av data og hører slik sett ikke med i dette delprosjektet. Men GIS-arbeidet omfatter også bruk av verktøy som kan benyttes i kvalitetskontroll av registerdata, da særlig til kontroll av opplysningene om grunnkretser og tett/spredt i GAB-registeret.

7.1.2. Kjennemerker og inndelinger i FoB90

FoB90 benyttet både fulltelling og utvalg som grunnlag for datainnsamlingen. I større kommuner (6000 eller flere innbyggere) var grunnlaget for statistikken både opplysninger fra ulike statistiske og administrative registre og skjemaopplysninger fra et *utvalg* av befolkningen. I de mindre kommunene ble det gjennomført fullstendig telling med skjema til alle personer 16 år og over. Dette opplegget fikk konsekvenser bl.a. for publisering av detaljerte geografiske data.

For fulltellingskommunene ble det publisert data for alle grunnkretser. For utvalgskommunene ble grunnkretstabeller for de skjemabaserte kjennemerkene (arbeidsmarked, husholdninger og boliger) i stor grad "prikket" (jf. egne publiseringsregler). Det ble publisert statistikk for bydeler i Oslo (egne hefter, tilsvarende kommuneheftene).

FoB90 hadde følgende geografiske nivåer:

- bostedsadresse (numerisk adresse)
- bosted - grunnkrets, delområde, kommune
- tettsted
-
- oppmøteadresse på arbeid (ikke som numerisk adresse, men kun som en fritt valgt tekst)
- oppmøtekommune på arbeid
-
- fylke
- landsdel
- landet i alt

Dessuten ble det presentert data for andre aggregeringer ved behov. Dette omfattet inndelinger som bestod av et helt antall grunnkretser eller kommuner.

FoB90 ble grundig evaluert av et eget utvalg (Notater 94/3). Utvalget påpekte bl.a. svakheten ved å benytte folkeregisteret som basis for folketellinger. Et av problemområdene er registreringen av adresse i folkeregisteret i forhold til faktisk bosted.

Omfanget av pålitelig statistikk for mindre geografiske områder ble betydelig redusert p.g.a. metoden som ble valgt (med utvalg for større kommuner). Videre var det klare kvalitetsproblemer knyttet til den statistikken som ble publisert. Dette gjelder i første rekke kvaliteten på grunnkretsdata og fordelingen tett/spredt. Årsakene til dette er for en stor del manglende kopling mellom folkeregisteret og adresseregisteret i GAB, og manglende utfylling av kjennemerker i GAB, dvs. for en stor del de samme problemstillingene som fortsatt er aktuelle i FoB2000.

7.2. Datagrunnlag - kilderegistre

Kjennemerkene knyttet til regionale inndelinger benytter seg av data fra to administrative registre:

- GAB
- Det sentrale folkeregister (DSF)

7.2.1. GAB-registeret

Generelt om GAB

GAB-registeret er Norges offisielle register for grunneiendommer, adresser og bygninger. Registeret eies av Miljøverndepartementet og forvaltes av Statens kartverk. Kommunene og fylkeskartkontorene er ansvarlige for oppdateringen av registeret. Hovedmålsettingen med opprettingen av GAB var å sikre effektivisering og rasjonalisering av rutiner knyttet til forvaltningen av grunneiendommer, bygninger og adresser.

GAB-systemet er bygget opp rundt tre hoveddeler:

Del i GAB	Innhold	Omfang	Antall enheter i registeret
G-delen	Grunneiendommer	Alle	2,8 mill.
A-delen	Adresser	Alle	1,9 mill.
B-delen	Bygninger	Bygninger over 15 m ²	3,3 mill.

Stedfesting og tildeling av bygningsnummer til alle bygninger over 15 m² ble slutført i 1995 (MABYGG-prosjektet). I dette prosjektet ble det i alt registrert 2,7 mill. bygninger i GAB. For disse bygningene ble det i hovedsak bare registrert et fåtall opplysninger, dvs. koordinater, bygningstype og referanse til tilhørende eiendom (gårds- og bruksnummer).

Adresseregisteret i GAB

I 1995 startet arbeidet med å stedfeste alle adressene i A-delen med kartkoordinater ("adresseprosjektet"). Arbeidet gjennomføres i tett samarbeid med den enkelte kommune. Adresseprosjektet skal bl.a. koordinatsette alle adresser i GAB. Prosjektet vil sikre en mer detaljert stedfesting av adresser. Tidligere var grunnkrets den minste regionale enhet for adresser. Prosjektet er utløst bl.a. av behov fra innføring av EDB-baserte transportsystemer, i første rekke varetransport, utrykningsoppdrag, flåtestyring (dirigering av biler, f.eks. for transportselskap, drosjesentraler, utrykningskjøretøyer) og ulike kommunale anvendelser. Prosjektet er formelt avsluttet i 1997, men det gjenstår noe arbeid i enkelte kommuner. Dekningsgraden for koordinater til adresser i GAB (pr. 12.9.97) er ca 90% på landsbasis.

For hver adresse registreres det en rekke andre geografiske kjennemerker:

- numerisk adresse
- koordinater
- grunnkrets (og dermed også delområde, kommune og fylke)
- postnummer
- kode for tett/spredt
- skole- og valgkrets
- kirkesokn
- bydeler (Oslo og Bergen) og kvartal (Oslo)

Nærmere om adressebegrepet - numerisk adresse

I adresseregisteret er det to hovedtyper adresser:

1. offisiell adresse
2. matrikkeladresse (også kalt midlertidig adresse)

Offisielle adresser er “vanlige” adresser med gatenavn og husnummer. *Matrikkeladresser* er adresse basert på gårds- og bruksnummer. Matrikkeladresser benyttes mest i spredtbygde strøk (uregulerte områder).

Numerisk adresse er litt forskjellig for offisielle adresser og matrikkeladresser. For *offisielle* adresser er numerisk adresse bygd opp av følgende felter:

- kommunenummer
- adressenavnkode (gårdsnummer eller gatekode) En numerisk kode (løpenummer) for gate/vei
- adressenummer (bruksnummer eller husnummer) Husnummeret til huset, oppgangen eller inngangen.
- bokstav (også kalt undernummer 1) Bokstav for videre oppdeling under husnummer. Typisk for angivelse av oppgang.
- undernummer 2 Feltet brukes ikke p.t., men kan fortsatt henge igjen på gamle adresser - ble benyttet til kode for oppgang mot gård eller mot gate.
- etasjetype Hovedetasje, kjeller, loft, underetasje
- etasjenummer Nummerering av etasjeplanene innenfor hver etasjetype
- leilighetsnummer Nummerering av hver leilighet innenfor hvert etasjeplan. Skjer prinsipielt fra venstre mot høyre sett fra hovedoppgangen. Nummerering av leiligheter startet i 1983.
- bolignummer. Dette er ikke et eget felt, men et sumfelt av de tre foregående feltene Et entydig nummer innenfor en bygning. Består av etasjetype, etasjenummer og leilighetsnummer.
- adressenavn Navn på gate/vei (kalles også mellomadresse)

For *matrikkeladresser* er numerisk adresse bygd opp av følgende felter:

- kommunenummer
- gårdsnummer Det offisielle gårdsnummeret som adressen ligger på
- bruksnummer Det offisielle bruksnummeret som adressen ligger på

- festenummer (også kalt undernummer 1) Tildeles fortløpende og i stigende rekkefølge innefor hvert bruksnummer
- undernummer 2 Kan benyttes til matrikkeladresser der et hus er seksjonert

7.2.2. DSF - Det sentrale folkeregister

I folkeregisteret registreres adresse for hver person bosatt i Norge. Denne adressen registreres på formen numerisk adresse. For en mer generell omtale av DSF, se 2.2.1.

7.3. Statusrapport - beskrivelse av problemområdene

Problemstillingene er gruppert tematisk uavhengig av hvilken seksjon som er ansvarlig eller aktuell til å utføre arbeidsoppgavene. De aktuelle tiltakene er listet opp i 7.4.

7.3.1. Kopling mellom DSF og adresseregister i GAB

SSB er avhengig av en del regionale kjennemerker for å produsere regionalisert personstatistikk. Disse kjennemerkene registreres dels i DSF og dels i GAB. Regionale kjennemerker fra GAB overføres til befolkningsdataene fra DSF¹⁹ gjennom en kopling mellom DSF og GAB. Koplingsbegrepet mellom de to registrene er det standardiserte adressebegrepet *numerisk adresse*.

Alle personer er hjemmehørende på en fysisk adresse (dvs. nesten alle; det er bl.a. noen bostedsløse som er uplassert). Dette er registrert i DSF. I DSF er adressen angitt ved offisiell adresse eller matrikkeladresse, dvs. tilsvarende det numeriske adressebegrepet i GAB-registeret. Matrikkeladressen brukes til koplingen med GAB der det ikke finnes offisiell adresse, dvs. i uregulerte strøk.

Følgende regionale kjennemerker overføres fra GAB-registeret til befolkningsdataene i SSB:

- grunnkrets
- tett/spredt-kode
- kirkesogn
- koordinat
- bydeler (Oslo og Bergen) og kvartal (Oslo)

Følgende regionale kjennemerker beholdes i dataene fra DSF:

- skolekrets
- valgkrets
- postnummer²⁰

For disse siste kjennemerkene (fra DSF) foretar SSB ingen sammenlikning eller kvalitetskontroll med tilsvarende registreringer i GAB. Det er heller ingen overføring av verdier fra GAB for de adressene i DSF der disse kjennemerkene ikke er utfyllt. Det er ingen umiddelbare planer i S320 om å endre denne praksisen.

Formålet med koplingen mellom DSF og GAB er å kunne presentere detaljert befolkningsstatistikk på grunnkrets-nivå og for kjennemerket tett/spredt. SSBs kvalitetskrav til produksjon av befolkningsstatistikk på grunnkrets-nivå for en kommune innebærer at maksimum 2,5 % av de registrert bosatte kan være uplassert på grunnkrets. For stadig flere kommuner er det ikke mulig å

¹⁹ Tidligere ble også andre aktuelle regionale kjennemerker (grunnkrets, kode for tett/spredt) registrert i DSF (utført av SKD via en egen koplingsrutine mot GAB), men fra og med 1.1.1996 blir ikke dette oppdatert. Dette er grundig drøftet i notatet "Kopling av adresseregistrene i DSF og GAB" (Strand 1996).

²⁰ Seksjon 320 opplyser at postnummer vil f.o.m. 1998 også bli overført fra GAB-registeret. Det er ikke besluttet om årsstatistikken pr. 1.1.98 fra SSB skal benytte postnummer fra DSF eller GAB.

innfri dette kravet, dels på grunn av manglende kopling mellom GAB og DSF og dels på grunn av manglende opplysninger i GAB.

Det må vurderes om FoB2000 skal ha andre og strengere krav enn dette, bl.a. av hensyn til mer detaljert regional publisering (dvs. grunnkretser) og etableringen av et boligregister.

Problemområdet kan altså grupperes i tre:

1. Kopling mellom DSF og GAB
2. Manglende registrering av grunnkrets og tett/spredt i GAB
3. Feil registrering av grunnkrets og tett/spredt i GAB

Den første problemstillingen er videre behandlet i dette avsnittet, mens problemstilling 2 og 3 behandles i avsnittene 7.3.2, 7.3.3 og 7.3.4.

I en årrekke har det vært et samarbeid mellom SSB, Statens kartverk og Skattedirektoratet (SKD) for å forbedre koplingen mellom GAB og DSF. Dette samarbeidet har betydning både for den løpende statistikken og for FoB2000. Arbeidet med kvalitetsforbedring bør ha en høy prioritet og må fortsette til koplingskvaliteten har nådd et akseptabelt nivå for alle kommuner. Kvalitetsforbedringen omfatter også tiltak for å forbedre registreringen av grunnkrets og tett/spredt-koden i GAB.

SSB har et medansvar for å følge opp tiltak som skal sikre bedre samsvar mellom numerisk adressekode i adresseregisteret i GAB og i DSF. En del tiltak er allerede fremmet, bl.a. i en statusrapport per 1. juli 1996 fra en styringsgruppe som skal sikre bedre samsvar mellom GAB-registeret og Det sentrale folkeregister. Gruppen hadde representanter fra Skattedirektoratet (ved Sentralkontoret for folke-registrering), Statens kartverk og SSB.

Styringsgruppen foreslo en rekke tiltak:

1. Oppretting av registrering av feltet 'oppgang' for Oslo kommune
2. Spesiell kontakt med de kommunene med dårligst koplingsresultat
3. Regelmessig produksjon av oversikter som dokumenterer koplingsresultatene

SKD var ansvarlig for gjennomføringen av de to første tiltakene. Disse er p.t. ikke gjennomført.

SSB utarbeider årlig oversikter som dokumenterer avvik og manglende utfylling for de enkelte adressekjennemerkene grunnkrets, tett/spredt, bydel, skolekrets, valgkrets og kirkesogn. Oversiktene gir tall for antall personer eller adresser med eller uten det respektive adressekjennemerke og årsakene til manglende kjennemerke (dvs. om årsaken er adresser som ikke kopler, eller om adressen kopler, men det mangler grunnkrets- eller tett/spredt-kode i GAB). Oversiktene gir tall for kommune, fylke og hele landet. For de adressene som mangler grunnkretskode etter kopling mellom DSF og GAB er årsaken for 83% av adressene manglende kopling (dvs. at adressen fra DSF ikke finnes i GAB). For de resterende adressene er årsaken at adressen i GAB mangler grunnkretskode. Det vil altså være mest effektivt å sette inn tiltak som forbedrer koplingen mellom DSF og GAB.

S320 foretar en del ad-hoc opprettinger i befolkningsdataene for å forbedre kvaliteten på grunnkrets- og tett/spredt-koden. S320 foretar primært de kvalitetskontroller, opprettinger og den oppfølging som er nødvendig for å kunne produsere grunnkrets- og tett/spredt (tettsteds-)statistikk av god kvalitet.

7.3.2. Kvalitet på sentrale kjennemerker i adresseregisteret i GAB

Datakvaliteten i GAB er varierende. Dette gjelder både dekningsgrad (dvs. utfyllingsgrad på et kjennemerke) og kvaliteten på det som faktisk er registrert. Dekningsgrad og datakvalitet varierer sterkt avhengig av tidspunkt for registrering, dvs. for data fra etter 1983 er det betydelig bedre kvalitet enn for tidligere år.

Prosjektet “Samordnet bruk av stedfestet informasjon” (prosjekt initiert av firmaet Geoservice AS; sluttrapport er p.t. ikke ferdig) skulle bl.a. vurdere manglende samsvar mellom kretsopplysninger i GAB og DSF. S320 og S370 har vært representert i henholdsvis prosjektgruppe og styringsgruppe i dette prosjektet. De foreslåtte tiltak har bl.a. som målsetting å forbedre utfyllingsgraden og kvaliteten i GAB.

Statens kartverk er ansvarlig for kvaliteten i GAB i samarbeid med kommunene. Det er først og fremst disse etatene som må sette i verk de nødvendige kvalitetsforbedrende tiltak etter tilbakemelding om kvalitetsproblemer fra bl.a. SSB. SSB må avklare hvilken rolle SSB skal spille i dette arbeidet.

Det er aktuelt å gjennomføre en mer systematisk kartlegging av dekningsgrad og kvalitet for et utvalg av de geografiske kjennemerkene. Aktuelle tiltak må skje i tett samarbeid med Statens kartverk og kommunene.

7.3.3. Grunnkretser

Grunnkretsene er helt sentrale byggeklosser i SSBs arbeid med regionalstatistikk. Grunnkretser er en tradisjonell og mye benyttet geografisk enhet for presentasjon og analyse av regionalstatistikk på detaljert geografisk nivå.

Alle adresser i GAB-registeret er kodet med grunnkretsnummer. Det er spesielt viktig at kvaliteten på denne registreringen er tilfredsstillende. I tilknytning til SKs adresseprosjekt i GAB er det mulig å kontrollere koden for grunnkrets, ved å sammenlikne koordinatopplysninger og grunnkretskode for hver enkelt adresse med en digital grunnkretsgrensebase. Dette gir svært gode muligheter for å kontrollere og forbedre datakvaliteten i GAB.

SK har utført slike kartlegginger for noen kommuner²¹. I Holmestrand kommune (der avviket var størst) ble det avdekket at for ca. 9% av adressene var det ikke samsvar mellom registreringen av grunnkrets og koordinater for adressen. Dette avviket indikerer at det er betydelige feilregistreringer av enten:

- koordinatene for adressen
- grunnkretsen for adressen, eller
- grunnkretsgrensen

Dette viser at det kan være betydelige feilkilder for kodingen av grunnkrets for adresser, noe som igjen har betydning for kvaliteten på SSBs kretsfordelte statistikk.

SK driver et løpende arbeid med kvalitetsforbedringer av sine grunnkretsgrensedata. Under er det redegjort for status for SKs arbeid med grunnkretsgrense-databasen:

- innføring av ledende null for kommune- og grunnkretsnummer - er gjennomført
- ajourføringen av basen - samsvar mellom SKs og SSBs grunnkretsregistre. SK Hedmark har utarbeidet en avviksoversikt for grunnkretser som SSB (ved seksjon 320) har vurdert og sendt tilbakemelding på. Det som gjenstår er at SK retter opp avvikende og manglende grunnkretskoder i sine databaser og gir tilbakemelding til SSB.
- samsvar mellom grunnkrets- og kommunegrenser - er ikke avsluttet (ref. Vassdal (SK) 17.3.98).

SK har planlagt følgende aktiviteter i 1998:

- avgrensning mot sjøareal (6 ukeverk). Dette er ikke startet opp; bl.a. avventes valg av kartgrunnlag (detaljeringsgrad) for kystlinje (ref. Vassdal (SK) 17.3.98)

²¹ Dette arbeidet er også behandlet i prosjektet “Samordnet bruk av stedfestet informasjon” (se notatet “Status og videre planer”, Geoservice as 17.03.98).

- samsvar mellom grunnkrets- og eiendomsgrenser (forprosjekt)
- kontroll av koordinat- og grunnkretsopplysninger for adressedata i GAB (14 ukeverk), jf. Holmestrandeksempelet over. Prosjektet er ikke tidfestet i 1998. SSB bør være med å utarbeide retningslinjer for ev. oppretting.

Grunnkretsgrensene er i dag ikke avgrenset mot kystlinjen, dvs. grensene strekker seg langt ut i sjøen. Grunnkretsene må avgrenses mot kystlinjen for å utarbeide arealtall for alle grunnkretser, og som grunnlag for korrekte tetthetsmål (f.eks. antall innbyggere pr. arealenhet).

Disse problemstillingene har vært diskutert i en rekke sammenhenger med Statens kartverk, bl.a i en rapport (4.12.96) fra en arbeidsgruppe mellom SK og SSB og seinest i et eget møte mellom SK og FoB-prosjektet (24.10.97). Det er aktuelt å inngå en egen avtale mellom SK og SSB som klargjør partenes ansvar, arbeidsoppgaver og gjensidige forpliktelser med hensyn til forvaltning og bruk av grunnkretsopplysninger i ulike sammenhenger. Videre er det viktig å orientere kommunene om ansvar, rutiner og gjeldende praksis med hensyn til endringer, oppdatering og forvaltning av grunnkretsgrenser. Gjeldende grunnkretsinndeling må også være tilgjengelig for kommunene. Seksjon 701 (Lars R.) har tidligere tatt på seg ansvaret for å utarbeide forslag til avtale og informasjon til kommunene. Det er utarbeidet et utkast til avtale.

Det er nødvendig (og ønsket av SK) at SSB prioriterer sine behov med hensyn til SKs arbeid med Grunnkretsgrensene. Det foreslås følgende prioritering:

1. Samsvar mellom SK og SSBs grunnkretskataloger. Dette arbeidet delvis gjennomført - se over
2. Kontroll av koordinat- og grunnkretsopplysninger for adressedata i GAB
3. Avgrensning av grunnkretsgrenser mot sjøareal

7.3.4. Tettstedsavgrensning

Tett/spredt-koden for adresser i GAB-registeret er grunnlaget for SSBs publisering av statistikk fordelt på tettbygde og spredtbygde strøk og for statistikk for tettsteder. Alle adresser i GAB-registeret skal være kodet for tett/spredt. Denne koden blir fastlagt av den enkelte kommune basert på lokal kunnskap om utstrekning av tettstedene. SSBs tettstedsdefinisjon og -avgrensning skal ligge til grunn for kodingen. S320 har utarbeidet en katalog som viser sammenhengen mellom tettsteder, kommuner og grunnkretser. Denne katalogen gjør det mulig å utarbeide befolkningsstatistikk for tettsteder via en kopling på grunnkretsnivå. Dette forutsetter at kvaliteten på grunnkretsdataene er tilfredsstillende, jfr. 7.3.3.

S220 har gjennomført et metodeprosjekt for å kunne utarbeide nasjonal statistikk for arealbruk i byer og tettsteder. I dette prosjektet ligger det også en ny metode for automatisk avgrensning av tettsteder, basert på bruk av geografiske informasjonssystemer og analyser av bygningsdata fra GAB og DSF. Metoden gjør det mulig å avgrense tettstedet mer automatisk og uten bruk av lokalt og varierende skjønn. Metoden åpner også for en løpende oppdatering av tettsteds grensen, f.eks. årlig eller hvert annet år, og ikke bare knyttet til folketellingene (slik praksis har vært til nå). Metoden innebærer ikke noen endringer i den formelle tettstedsdefinisjonen. Metoden og prosjektet er nærmere omtalt i Schøning o.a. 1998 (Notater 98/7).

Det er startet opp med massivregistrering av tettstedsavgrensninger²² høsten 1998 i regi av S220. S320 står for navnsetting av nye tettsteder. Arbeidet omfatter etableringen av en tettsteds katalog (nr, navn, berørte kommuner og grunnkretser, befolkning og størrelse (areal)). Kvaliteten på data om befolkningen i tettsteder, slik denne vil bli registrert i den planlagte tettsteds katalogen, vil avhenge av graden av koplingen mellom adresser i GAB og personer i DSF. FoB2000 er også interessert i en avgrensning høsten år 2000, dvs. nærmest mulig tellingstidspunktet. Den automatiske metoden gir

²² Dette betyr at *alle* tettsteder skal avgrenses.

muligheter for maskinell oppdatering av tett/spredt-koden i GAB. Det er enighet om dette mellom SSB og SK, og en arbeidsgruppe med representanter fra SSB og SK har startet arbeidet med å utforme konkrete produksjonsrutiner for dette arbeidet.

Det er ingen alvorlige datakvalitetsproblemer med GAB eller DSF knyttet til metoden med automatisk avgrensning av tettsteder. Erfaringer gjort i tettstedprosjektet til nå tilsier at personer og bygninger lar seg geografisk plassere i en slik grad at dette ikke har medført problemer for automatisk tettstedsavgrensning. Registreringen av tett/spredt i GAB har imidlertid varierende kvalitet, men det foreligger ingen systematisk oversikt over dette.

Basert på adressedata med koordinater er det mulig å kontrollere kodingen av tett/spredt ved å sammenlikne de enkelte adresser med en digital tettstedsavgrensning (tilsvarende metode som for grunnkretser). SSB har utført et enkelt forsøksprosjekt med adresser i Kristiansand kommune. Resultatene viser at 14% av adressene er kodet 'spredt', mens koordinaten til adressen ligger fysisk innenfor tettstedsavgrensningen. Det tilsvarende tallet for adresser som er kodet 'tett', men som ligger utenfor tettstedsavgrensningen er 5%. Tilsvarende tall for Hamar kommune viser betydelig bedre kvalitet på kodingen av tett/spredt. Disse enkle undersøkelsene indikerer at det kan være betydelige avvik for kodingen av tett/spredt for adresser i GAB. Det skal utvikles en metode for denne kvalitetskontrollen.

7.3.5. Stedfesting av bedrifter

Beskrivelse av problemområdet

Bedriftene i SSBs bedrifts- og foretaksregister (BoF) er i dag stedfestet med kommune som den mest detaljerte regionale enheten, i tillegg til gate- og postadresse. Gateadressen er på formen <gate/vei>, <husnummer>, <bokstav>, f.eks. Storgata 14 A. Feltet *gate/vei* er en fritt valgt tekst, uten kopling til numerisk adresse i GAB. Feltet *gate/vei* tilsvarer feltet *adressenavn* (mellomadresse) i GAB.

En mer nøyaktig stedfesting av bedrifter (enn til kommune) er ønskelig og etterspurt i flere sammenhenger, som f.eks.:

- Undersøkelser om pendling og reiseavstand
- Ulike lokaliseringsanalyser
- Lokalisering av arbeidsplasser
- Plassering av ulike servicetilbud (butikker, kommunikasjoner) i forhold til konsentrasjon av arbeidsplasser
- Markedsundersøkelser
- GIS-analyser

FoB2000 er bl.a. avhengig av en detaljert stedfesting av bedrifter for å utlede kjennemerker knyttet til pendling og reiseavstand. Men uavhengig av stedfesting av bedriftene er det problemområder knyttet til plassering av personer (arbeidsplasser) til bedrift, og til forholdet mellom en bedrifts adresse og den fysiske plasseringen av de enkelte personers arbeidsteder. Dette gjelder for foretak med flere bedrifter (produksjonssteder), og er behandlet under sektor Arbeidsmarked.

Det har vært diskutert om grunnkrets er tilstrekkelig nivå for stedfesting. Adresseregisteret i GAB er nå utvidet med koordinater for alle adresser. Dette gir igjen muligheter for alle andre typer aggregeringer, som f.eks. grunnkrets, handelsområde, tolldistrikt, mm. Stedfesting til koordinater vil øke anvendelsene vesentlig, og da spesielt i forhold til GIS-anvendelser.

Målet er at bedrifter skal stedfestes til numerisk adresse. I tillegg skal koordinat- og grunnkretsopplysninger overføres fra GAB til BoF.

7.3.6. Geografiske nivåer - regionale inndelinger

Følgende geografiske nivåer eller regionale inndelinger er aktuelle ved presentasjon av data fra FoB2000:

- Grunnkrets, delområde
- Bydel
- Kommune
- Fylke
- Landsdel
- Bostedsstrøk (tett/spredt)
- Regionalt mellomnivå (tilsvarende dagens handelsdistrikt).

Alle disse aktuelle regionale inndelingene (med unntak av bostedsstrøk) vil kunne etableres basert på det standardiserte adresseformatet i adresseregisteret i GAB. Inndelingene bygger på grunnkrets og kommune som byggekloss, og aggregeringene til de aktuelle inndelingene er en rimelig enkel prosess fordi det foreligger vedtatte standarder (dvs. sammenstillinger av grunnkretser og kommuner) for disse inndelingene (aggregeringene).

Handelsdistrikt - regionalt mellomnivå

Det er et generelt behov for et rapporteringsnivå mellom fylkesinndelingen og den mer detaljerte kommuneinndelingen. Behovet for dette øker også i internasjonal rapportering, bl.a. skal data fra FoB2000 rapporteres til EU på det såkalte NUTS 4 nivået (som tilsvarer et mellomnivå mellom fylke og kommune). SSB har i 1998 startet et arbeid med å etablere et slikt regionalt mellomnivå på bakgrunn av en revisjon og/eller samordning av inndelingen i handelsdistrikter og prognoseregioner og ev. arbeidsmarkedsregioner. En prosjektgruppe skal legge fram et forslag til en slik inndeling i løpet av 1998. S720 leder dette arbeidet.

Andre regionale inndelinger

I tillegg er det aktuelt å presentere data for andre geografiske nivåer (regionale inndelinger). Dette kan ev. tilbys til brukerne som spesialprodukter og utføres som betalte oppdrag. Følgende inndelinger er mest aktuelle:

- Tettsteder
- Postnummer
- Rutenett, f.eks. km² -ruter

Tettsteder og postnummer

Aggregering av data til tettsteder er nærmere omtalt i 7.3.4. Aggregering til postnummer vil være basert på registreringene i GAB og i DSF (se 7.3.1).

Rutenett

Tradisjonelt er regionale data stedfestet til kommune og grunnkrets. Dette er regionale inndelinger som har stor variasjon i fysisk utbredelse (størrelse). I mange områder vil selv grunnkretser ha en meget stor utstrekning, mens det i tettbygde områder er til dels svært små kretser. Stedfesting til et "generelt" rutenett (f.eks. 100m x 100m, eller km²-ruter) øker fleksibiliteten og anvendelsen av stedfestede data. Data kan benyttes i ulike sammenhenger og for ulike geografiske inndelinger. En rutenettinndeling letter analysearbeid og sammenstilling av data fra ulike kilder som benytter forskjellige enheter for stedfesting. Størrelsen på enhetene i rutenettet kan velges avhengig av de problemstillinger som skal undersøkes, basert på at grunndataene er stedfestet til koordinater.

Statistikk basert på rutenett vil bidra til å dekke behovet for "småområdestatistikk". En detaljert rutenett-statistikk vil bidra til å dekke forskningens behov for data til analyser på subkommunalt nivå, som gateløp, kvartaler, roder, mm. Dette er aktuelt i mer detaljerte analyser av f.eks. befolkningstetthet, eksponering for luft- og støyforurensning, "gettoisering", trafikkulykker, mm.

SSB (S701) har utarbeidet et eksempel på befolkningsdata som er summert (aggregert) til kvadratiske ruter med størrelse 1 km x 1 km (Fredrikstad kommune). Det kan være aktuelt å videreføre dette arbeidet gjennom et mer omfattende forprosjekt.

7.4. Tiltaksplan

For hvert problemområde er de aktuelle tiltakene listet opp. Problemområdene er de samme som i statusrapporten (7.3). Tiltakene er ført opp i prioritert rekkefølge innenfor hvert område.

7.4.1. Tiltak som gjelder koplingen DSF - GAB

1. Kartlegge kvaliteten på koplingen mellom DSF og GAB

Beskrivelse

- Utarbeide dokumentasjon
- Utføre regelmessige målinger av kvalitet på koplingen
- Utføre kopling på ulike nivåer (posisjon 13 el. 17 i numerisk adresse)
- Påpeke årsaker til manglende kopling
- Identifisere spesielle problemområder og avdekke systematiske avvik, f.eks. hvilke kommuner som har dårligst kopling, ulik bruk av adressestype i GAB og DSF.
- Identifisere hvilke deler av adressebegrepet som forårsaker manglende kopling
- Identifisere hvilken etat (SK eller SKD) som eier problemområdet og kanalisere problemet til rett etat. Sjekke bruk av ikke korrekte koder i de enkelte feltene av adressen i GAB og DSF

Ansvarlig

S370/701²³ med medvirkning fra S320 (som er ansvarlig for det løpende arbeidet)

Nødvendig med innsats fra registereiere

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert, 2-3 månedersverk (hovedsakelig ved S370/701)

Tidsplan

Løpende arbeid som utføres årlig eller halvårlig. Ekstra innsats i kartlegging høsten 1998.

2. Arrangere "fagseminar" SSB, SkD, SK

Beskrivelse

Tiltaket skal forbedre kontakten mellom de ansvarlige etatene, og forberede etableringen av et kontaktforum.

Ansvarlig

S370/701 (se også tiltak 3)

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert, 4 ukeverk

Tidsplan

Høsten 1998.

3. Etablere eget "kontaktforum" GAB/DSF

Beskrivelse

Målet er å følge opp vedtatte og foreslå nye tiltak. Det må være med representanter fra de ansvarlige etatene, SKD og SK, samt SSB. Gruppen må bestå av "ansvarlige" personer og ha regelmessige møter

Ansvarlig

S320, medvirkning fra S370/701 til selve etableringen.

²³ Det arbeid som er ført opp med 701 som ansvarlig, skal utføres av GIS-koordinatoren Lars Rogstad.

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering av etablering, 2 ukeverk

Tidsplan

Etablering våren 1999. Deretter regelmessige møter.

4. Følge opp allerede foreslåtte tiltak

Beskrivelse

Dette gjelder tiltak som sikrer bedre samsvar mellom adressebegrepene i GAB og DSF. Det må avdekkes hvorfor foreslåtte tiltak ikke er gjennomført.

Ansvarlig

S320 og S370/701

Nødvendig med innsats fra registereiere

Avhengig av hvem som ar ansvar for tiltakene

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert

Tidsplan

Våren 1999.

7.4.2. Tiltak som gjelder sentrale kjennemerker i GAB

1. Kartlegge utfyllingsgrad og kvalitet på utvalgte geografiske kjennemerker i GAB-registeret

Beskrivelse

- Etablere et samarbeid med Statens kartverk
- Oppsummere erfaringer fra prosjektet "Samordnet bruk av stedfestet informasjon" og andre prosjekter i regi av Geoservice AS - har prosjektet hatt effekt, hvilke tiltak er effektive, osv.
- Kartlegge utfyllingsgrad
- Kartlegge kvalitet på registreringene

De ulike aktivitetene vil bli konkretisert etter fagseminaret (se 7.4.1, tiltak 2)

Ansvarlig

S320 med medvirkning fra S370/701

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering, 2 månedsverk.

Tidsplan

Våren 1999

2. Utarbeide forslag til tiltak som kan bedre utfyllingsgrad og kvalitet i GAB-registeret

Beskrivelse

SSB må etablere et samarbeidsprosjekt med Statens kartverk

Ansvarlig

S320 med medvirkning fra S370/701

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering til etablering, 2 ukeverk.

Tidsplan

1999

7.4.3. Tiltak som gjelder grunnkretser

1. Utarbeide avtale mellom SK og SSB

Beskrivelse

Avtalen skal gjelde ansvar, arbeidsoppgaver og gjensidige forpliktelser med hensyn til bruk og forvaltning av grunnkretsopplysninger i ulike sammenhenger.

Ansvarlig

S320

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering, 2 ukeverk.

Tidsplan

Våren 1998

2. Utarbeide informasjon til kommunene

Beskrivelse

Dette gjelder informasjon om oppdatering av grunnkretskoding av adresser. Dette er SKs ansvar. SSB må ta en rolle som initiativtaker og pådriver overfor SK.

Ansvarlig

S320

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering, 1 ukeverk.

Tidsplan

Våren 1999

3. Kvalitetsforbedring av digitale grunnkretsgrenser og registrering av grunnkrets og koordinater for adresser

Beskrivelse

Dette er SKs ansvar. SSB må ta rollen som initiativtaker og pådriver overfor SK.

Ansvarlig

S320 og S370/701

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiering, 1 ukeverk.

Tidsplan

Våren 1998

4. Avgrense grunnkretsgrensene mot sjøen

Beskrivelse

Tiltaket er nødvendig for å kunne utarbeide arealtall for grunnkretser. Dette er SKs ansvar, men SSB må ta rollen som initiativtaker og pådriver overfor SK. Arbeidet skal utføres av SK.

Ansvarlig

S701

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

Minimalt med ressurser i SSB, ikke FoB-finansiert.

Tidsplan

Høsten 1998

7.4.4. Tiltak som gjelder tettstedsavgrensning

1. Vedtak i SSB om bruk av ny metode for offisiell avgrensning av tettsteder

Beskrivelse

- Avklare detaljerte prinsipper for avgrensning
- Utarbeide høringsnotat for eksterne kommentarer
- Avklare ansvarsfordeling mellom seksjon 220 og 320
- Fatte endelig vedtak i SSBs ledelse om bruk av ny metode

Ansvarlig

S320 og S220

Nødvendig med innsats fra registereiere

Nei

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert

Tidsplan

Høsten 1998

2. Utarbeide plan for gjennomføring av ny avgrensning

Beskrivelse

Klarlegge om avgrensningen skal være en engangsjobb eller om det skal utarbeides oppdateringsrutiner - årlig eller sjeldnere, for alle eller et utvalg tettsteder. Ressursbehov må avklares.

Ansvarlig

S220 og S320

Nødvendig med innsats fra registereiere

Nei

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert.

Tidsplan

Høsten 1998

3. Gjennomføre automatisk avgrensning for alle tettsteder

Beskrivelse

Dette gjelder første gangs massivregistrering.

Ansvarlig

S220 med bidrag fra S320 (navnsetting)

Nødvendig med innsats fra registereiere

Nei

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert. Foreløpig ressursanslag er 15 ukeverk (ekskl. navnsetting). Anslaget vil bli vurdert nærmere i tiltak 2.

Tidsplan

Høsten 1998

4. Gjennomføre ny avgrensning for alle tettsteder for år 2000

Beskrivelse

Denne avgrensningen legges så tett opp til tellingstidspunktet som mulig.

Ansvarlig

S220 og S320

Nødvendig med innsats fra registereiere

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert. Foreløpig ressursanslag er 15 ukeverk (ekskl. navnsetting). Anslaget vil bli vurdert nærmere gjennom tiltak 2 og 3.

Tidsplan

Oppstart desember 2000, ferdig tidlig høsten 2001.

5. Innføre nytt prinsipp for oppdatering av tett/spredt i GAB basert på ny metode for avgrensning.

Beskrivelse

Det er enighet med Statens kartverk, men det må inngås en formell avtale og utarbeides praktiske rutiner. Kommunene må informeres om nye rutiner.

Ansvarlig

S220 og S320

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

Delvis finansiert

Tidsplan

Avtale og vedtak om nye rutiner: Høsten 1998

Iverksetting av rutiner: 1999

6. Kvalitetskontroll av eksisterende registrering av tett/spredt for adresser i GAB

Beskrivelse

Det gjennomføres en to-trinns kvalitetskontroll:

- Eksisterende koding - hva er "rufs" i GAB-registeret
- Koding etter ny avgrensingsmetode

Kontrollen vil gi mer detaljert informasjon om kvaliteten, og hvor stor del av endringene etter innføring av ny metode som skyldes feil i GAB og hvor mye som skyldes ny metode for avgrensning. Det må etableres et samarbeid med SK om rettinger i GAB.

Ansvarlig

S320 og S220

Nødvendig med innsats fra registereiere

Ja

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiering

Tidsplan

Våren 2000

7.4.5. Tiltak som gjelder stedfesting av bedrifter

1. Forprosjekt

Beskrivelse

- Teste aktuelle metoder for påføring av numerisk adresse basert på kopling mot GAB og bruk av eksisterende adressebegrep i BoF
- Vurdere organisering av arbeidet, bl.a. bruk av konsulent
- Innhente tilbud fra aktuelle konsulenter/leverandører

Ansvarlig

S410, S220 og S370/701.

Nødvendig med innsats fra registereiere

Nei

Type tiltak, ressurser

Delvis FoB-finansiert, 3 ukeverk.

Tidsplan

Høsten 1998

2. Hovedprosjekt - påføre nye adressedata automatisk

Beskrivelse

Påføre numerisk adresse, grunnkrets og koordinater for flest mulig bedrifter i BoF basert på automatisk kopling med GAB. Selve arbeidet utføres av ekstern konsulent (eventuelt av S220).

Ansvarlig

S410 med støtte fra S701. Om S220 skal medvirke avklares i tiltak 1.

Nødvendig med innsats fra registereiere

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert. Konsulentonorar dekkes også av FoB.

Tidsplan

1999

3. Hovedprosjekt - manuelt arbeid

Beskrivelse

- Påføre numerisk adresse, grunnkrets og koordinater for de bedrifter i BoF som ikke kopler mot GAB.
 - Kartlegge hvilke bedrifter som ikke kopler.
 - Vurdere alternative koplingsnøkler - postnummer, gnr/bnr, hjemmelshavers adresse.
- Tiltaket krever i hovedsak manuelt arbeid - sannsynligvis i samarbeid med kommunene.

Ansvarlig

S410

Nødvendig med innsats fra oppgavegivere

Ja, kommunene

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert. Ressursanslag vil avhenge av resultatet av tiltak 2.

Tidsplan

1999 ev. forlenges inn i 2000 (avklares i tiltak 1)

4. Utvikle rutiner som sikrer oppdaterte adressedata

Beskrivelse

Alternativ 1:

Utvikle nye rutiner ved oppretting av nye bedrifter som sikrer at bedriften blir registrert med numerisk adresse og kopling mot adresseregisteret i GAB

Alternativ 2:

Kjøre automatisk kopling (som i tiltak 2) regelmessig, f.eks. hvert kvartal.

Ansvarlig

S410 med medvirkning fra S701.

Nødvendig med innsats fra oppgavegivere

Nei

Type tiltak, ressurser

Valg av alternativ og dermed ressursanslag vil avhenge av resultatet av tiltak 2.

Delvis FoB-finansiert (sikre kvaliteten fram mot uttak av data til FoB2000)

Tidsplan

1999

7.4.6. Tiltak som gjelder geografiske nivåer og regionale inndelinger

1. Utarbeide revidert regionalt mellomnivå

Beskrivelse

En arbeidsgruppe med representanter fra flere seksjoner i SSB utarbeider forslag til ny regioninndeling basert på inndelingen i handelsdistrikter og prognoseregioner. Forslaget sendes ut på høring.

Ansvarlig

S720 med medvirkning fra S310, S320 og S370.

Nødvendig med innsats fra oppgavegivere

Nei, men høringsrunde til bl.a. fylkeskommunene

Type tiltak, ressurser

950 timeverk i SSB, derav 90 ved S370 (FoB-finansiert)

Tidsplan

Ferdig høsten 1998

2. Statistikk for rutenett - forsøksprosjekt

Beskrivelse

Se 7.3.6.

Ansvarlig

S701 og S320 (prosjektoppgave Promut)

Nødvendig med innsats fra oppgavegivere

Nei

Type tiltak, ressurser

FoB-finansiert, 6 ukeverk

Tidsplan

1999

8. Tiltaksplan - oppsummering

Dette kapitlet oppsummerer de tiltakene som er satt opp under de ulike sektorene. Det er fokusert på de kritiske tiltakene, dvs. de som det er helt nødvendige å gjennomføre for at data til Persondelen i FoB2000 skal være tilgjengelige i tide og med tilstrekkelig kvalitet. Tiltaksplanen skal danne grunnlaget for fordeling av ressurser for resten av prosjektperioden.

Det er lagt til grunn at tellingstidspunktet skal være i november år 2000.

8.1. Ressursrammer

Mesteparten av arbeidet med styrking av sektordataene blir utført ved de aktuelle fagseksjonene. I tillegg vil også A301/S370 og A701 utføre deler av arbeidet.

I 1998 var rammene for denne delen av FoB2000 6,4 årsverk. I følge det opprinnelige budsjettet av 1995 var ressursene til styrking av sektorstatistikken, inkludert GIS- og metodearbeid, planlagt slikt for resten av prosjektperioden:

1999: 6,9 årsverk, 2000: 5,6 årsverk, 2001: 4,1 årsverk, 2002: 2,0 årsverk.

I det reviderte budsjettet som er lagt fram for Finansdepartementet, er det imidlertid lagt opp til et kutt innenfor dette området på 1,5 mill kr. som svarer til om lag 3 årsverk for årene 1999 - 2002. For 1999 er rammene redusert til 5,5 årsverk. Fordelingen for 1998 og 1999 er slik:

Seksjon/Avdeling	1998	1999
S220	0,5	0,2
S260	0,5	0,7
A301		0,3
S320 Utdanning	1,0	1,0
Regional		0,5
S350	0,4	0,1
S370 Befolkning	1,0	
S410	0,5	0,5
S420	0,5	0,2
A701 GIS	1,0	1,0
S720 Metode	1,0	1,0
Totalt	6,4	5,5

For årene 2000 - 2002 vil kuttene i forhold til det opprinnelige budsjettet være ca 0,5 årsverk per år. Fordelingen av ressurser for disse årene vil skje gjennom VP-arbeidet. Under gjennomgangen av hver enkelt sektor nedenfor, er det knyttet noen kommentarer til antatt ressursbehov framover. Siden arbeidet i sektorene ble startet opp allerede i 1996 med utgangspunkt i budsjettet fra 1995, er endringer i forhold til dette opprinnelige budsjettet kommentert.

GIS-arbeid og metodearbeid er ikke fordelt på sektorer, og er dermed ikke kommentert i den sektorvise gjennomgangen nedenfor. Arbeidet innenfor disse områdene er planlagt å vare t.o.m. 2002. Det antatte ressursbehovet er ett årsverk per år for hver av områdene med unntak av metodearbeidet i 2002 som er anslått til 0,5 årsverk. Dette betyr en reduksjon på 0,5 årsverk i forhold til den opprinnelige planen.

8.2. Befolkning

Hovedinntrykket når det gjelder sektor Befolkning er at det aller meste av de data som skal inngå i FoB2000 ville kunne leveres med tilfredsstillende kvalitet. FoB-ens krav går stort sett ikke ut over de krav som stilles til data i den befolkningsstatistikken som løpende produseres. Enkelte kjennemerker,

som 'medlemskap i den norske kirke', vil bare bli tatt med i FoB2000 dersom datagrunnlaget blir tilfredsstillende. Det er derfor ikke aktuelt å bruke FoB-ressurser på disse kjennemerkene.

Hovedoppgaven innenfor sektor Befolkning er *utviklingen av Bebas*. Bebas er en sentral datakilde for svært mange statistikker, og prosjektet blir hovedsakelig finansiert over SSBs ordinære budsjett. Tatt i betraktning den store betydningen et godt fungerende befolkningsstatistikksystem har for FoB2000, er det likevel rimelig at det brukes noe FoB-ressurser på utviklingsarbeidet.

I tillegg er det behov for å sette av noe ressurser til planlegging og faglig rådgivning i tilknytning til Boligtellingen. Dette gjelder spesielt innenfor to områder:

- Innsamling av opplysninger om *faktisk bosted*, i første rekke for ugifte, borteboende studenter.
- *Husholdningene* skal dannes ved at det sendes ut spørreskjemaer med preprintede opplysninger fra DSF om familier.

Det er S320 som har ansvaret for befolkningsdata, men arbeidet innenfor sektor Befolkning ble t.o.m 1998 utført av S370 og blir f.o.m. 1999 utført ved A301, staben. For årene 1999 og 2000 var det i det opprinnelige budsjettet satt av ett årsverk per år til sektor Befolkning. I en samlet vurdering synes det vanskelig å bruke så mye FoB-ressurser til utvikling av Bebas for disse årene. Dette henger særlig sammen med at det er identifisert flere kritiske tiltak innenfor sektor Regionale inndelinger. Planene for sektor Befolkning er derfor tilpasset en ressursinnsats på i størrelsesorden 0,3 årsverk per år for 1999 og 2000. Det er ikke planlagt tiltak innenfor sektor Befolkning etter år 2000, bortsett fra selve datauttaket som vil skje i 2001.

8.3. Arbeidsmarked

Denne sektoren er spesiell i den forstand at det er første gang arbeidsmarkedsdata er registerbasert i FoB-sammenheng. Selv om det publiseres en god del løpende registerbasert arbeidsmarkedsstatistikk, er det så langt ikke laget offisiell, registerbasert statistikk for alle de kjennemerkene som skal være med i FoB2000. Dette betyr at det for flere sentrale kjennemerker per i dag ikke finnes data tilgjengelig. Hovedinntrykket er derfor at det gjenstår mye arbeid innenfor denne sektoren og at mange av tiltakene er kritiske.

Tiltakene fordeler seg på tre seksjoner som i det videre er behandlet separat.

8.3.1. Tiltak ved S260

Det grunnleggende elementet er å få etablert et produksjonssystem for Arbeidsmarkedsregisteret og sikre kvaliteten på de sentrale kjennemerkene. Arbeidet med å utvikle en sysselsettingsdefinisjon basert på registerdata er på det nærmeste fullført, men det kan kreves justeringer når vi får mer erfaring med bruken av data.

Blant tiltakene som gjelder kilderegistrene er det mest kritiske innhenting av data for vernepliktige. Tiltakene som gjelder registerkoplinger er i stor grad ordinært arbeid ved S260 og har som mål å revidere de rutiner som allerede er laget. Et tiltak går ut på å utnytte data som ikke er i bruk i dag. Dette er å oppfatte som mulige kvalitetsforbedringer, men ikke som kritiske aktiviteter.

For mange av kjennemerkene som gjelder *tellingsuka* finnes det i dag data i Arbeidsmarkedsregisteret, og hovedoppgaven er å sikre kvaliteten. For en del kjennemerker er data ufullstendige. Særlig for sysselsatte som ikke har arbeidstakerregisteret som kilde, må det gjøres beregninger for en del kjennemerker.

Kjennemerkene som gjelder *tellingsåret* er ikke en del av den løpende statistikken, og arbeidet med disse må derfor finansieres fullt ut av FoB2000. Det samme gjelder klassifiseringer etter aktivitetsstatus både for tellingsår og -uke.

For kjennemerker som gjelder arbeidsstedet er det en del kvalitetsproblemer, og S260 gjennomfører årlig et betydelig revisjonsarbeid. Det er viktig at resultatene av revisjonsarbeidet kan utnyttes i Arbeidsmarkedsregisterets individfiler, ev. at det lages tilpassede revisjonsopplegg.

Et svært viktig kjennemerke som ikke finnes i Arbeidsmarkedsregisteret i dag er 'yrke'. Dette kjennemerket er kanskje enda viktigere for FoB2000 enn for den løpende statistikken. Arbeidet inngår imidlertid som en del av etableringen av ny sykefraværstatistikk og er dermed ikke FoB-finansiert. Innsatsen i RTV vil bli avgjørende for om dette skal lykkes.

Det gjenstår fortsatt mye arbeid før arbeidsmarkedsdataene er oppe på en tilfredsstillende kvalitet. I det opprinnelige budsjettet er det satt av 1 årsverk i 1999 og 1,2 årsverk for hver av årene 2000 og 2001. I 1999 er dette redusert til 0,7 årsverk. Planene for 2000 og 2001 er basert på en ressursinnsats på 0,8 - 0,9 årsverk per år. Disse reduksjonene gjennomføres uten at kritiske tiltak er blitt strøket. Det inngår imidlertid i planene at S370/S701 utfører en del arbeid innenfor områdene 'pendling' og 'klassifisering etter aktivitetsstatus'. Det er også aktuelt at S370/S720 utfører en del kvalitetsarbeid innenfor sektor Arbeidsmarked.

8.3.2. Tiltak ved S410

To typer av tiltak er viktige for at kjennemerker knyttet til sysselsattes arbeidssted skal få god kvalitet:

- Samordning av bedrifter i flerbedriftsforetak
- Registrering av selvstendige i BoF.

Dette er arbeid som i hovedsak er finansiert over SSBs ordinære budsjett. Siden kvaliteten på BoF/ER er helt avgjørende for FoB2000, er det rimelig at prosjektet bidrar med noe ressurser. I det opprinnelige budsjettet var det satt av 1 årsverk i 1999 og 0,5 årsverk i 2000. Dette er redusert til 0,5 årsverk i 1999, og det er lagt opp til en tilsvarende ressursinnsats i 2000. Disse ressursene skal også dekke noe arbeid med stedfesting av bedrifter (se 8.7.3). Reduksjonene er gjennomført uten stryking av kritiske aktiviteter, men har medført at noen tiltak er blitt forlenget ut i 2000.

8.3.3. Tiltak ved S420

Seksjonen har ansvaret for innhenting av data fra LTO og koplingen LTO mot AA-reg. Datasituasjonen i dag er akseptabel, og de tiltak som er satt opp gjelder kvalitetsforbedringer. Tiltakene krever ikke FoB-finansiering.

8.4. Utdanning

Hovedprosjektet innenfor denne sektoren er "Opplysninger om skolegang". Dette prosjektet er i den opprinnelige planen satt opp med ett årsverk i 1998 og ett i 1999. Da det er viktig at undersøkelsen gjennomføres så tett opp til tellingstidspunktet for FoB2000 som mulig, er det besluttet at gjennomføringen vil bli på høsten 1999. Dette betyr at prosjektlederen må engasjeres et halvt år lenger enn først planlagt, noe som vil kreve 0,5 årsverk i 2000 i tillegg til det opprinnelige budsjettet. Ressursbehovet for selve undersøkelsen vil fortsatt være 2 årsverk

Et annet viktig tiltak er bruk av alternative kilder for utdanning tatt i utlandet. Dette vil gi muligheter for en løpende oppdatering av denne typen data. Videre vil det kunne redusere antall respondenter i spørreundersøkelsen. Siden rammen er utvidet fra 2 til 2,5 årsverk, vil dette arbeidet kunne dekkes innenfor rammen.

De øvrige tiltakene er av typen kvalitetsforbedring og ikke kritiske for FoB2000.

Utdanningsstatistikken er under omlegging til ny plattform. Det er en forutsetning at dette arbeidet er fullført i tide til datauttaket til FoB2000. Ressurssituasjonen for omleggingsarbeidet er ennå ikke avklart.

8.5. Trygd

De mest sentrale kjennmerkene som gjelder sektor Trygd, vil bli hentet inn i FoB2000 som en del av inntektsdata. Hovedinntrykket er at de sentrale trygdekjennmerkene gjennom arbeidet i FD-trygd er sikret god kvalitet. I tillegg har det vært vurdert å hente inn en del kjennemerker direkte fra sektor Trygd som gir informasjon om personers aktiviteter og dateringer av disse.

I den opprinnelige planen var det satt av 0,4 årsverk per år for årene 1998 - 2001. Dette er redusert til 0,1 årsverk per år f.o.m. 1999. Tiltaksplanen er tilpasset dette gjennom en prioritering av kjennemerker det skal arbeides med (førtidspensjon, "hjemmearbeid"). Tiltakene vil bli fullført i løpet av 1. kvartal 1999. Det er likevel planlagt i størrelsesorden 0,1 årsverk per år for at S350 skal kunne delta i nødvendig tverrsektorielt arbeid og levere de ønskede data.

8.6. Inntekt

Det generelle inntrykket er at dette er en sektor der data allerede i dag er av tilfredsstillende kvalitet. De fleste tiltakene er integrert i det ordinære registerarbeidet og er bare delvis FoB-finansiert. Disse tiltakene fullføres i 1998.

I det tverrgående konsistensarbeid som er en del av FoB2000, er det nødvendig å trekke på fagseksjonenes kompetanse om sektordata. Sentrale områder er konsistens mellom kjennemerker og samordning av populasjoner, og i denne sammenheng er inntektsdata viktige. I den opprinnelige planen var det satt av 0,5 årsverk per år fram til 2001. For 1999 er dette redusert til 0,2 årsverk. Ressursbehovet for 2000 og 2001 kan ikke fastlegges før planene for det tverrgående arbeidet er utarbeidet. Et foreløpig anslag er 200 timeverk per år.

8.7. Regionale inndelinger

I det opprinnelige budsjettet er det ikke satt av egne ressurser til tiltak innenfor denne sektoren²⁴. Et hovedinntrykk er at dette er en sektor der flere av tiltakene er kritiske i forhold til FoB2000. Spesielt gjelder dette tiltak som er nødvendig for å kunne produsere statistikk for områder som er mindre enn kommuner.

8.7.1. Tiltak ved S320

Tiltakene gjelder i hovedsak forbedring av kvaliteten på sentrale adressekjennemerker, herunder koplingen GAB - DSF. Felles for mange tiltak er at de krever innsats fra registerførerne, men det må også settes inn ressurser i SSB. Det er S320 som er ansvarlig fagseksjon. I FoB-sammenheng er det planlagt en arbeidsdeling mellom S320 og S370/S701. S320 har videre ansvar for tettstedsavgrensningen og trenger noe ressurser til tiltakene på dette området (se også 8.7.2). Det er samlet satt av 0,5 årsverk ved S320 i 1999.

De fleste av de tiltakene som er ført opp, avsluttes i 1999. Ressursinnsatsen videre framover må avklares høsten 1999, men det er ikke utelukket at det kan være behov for ressurser også i 2000 og 2001.

8.7.2. Tiltak ved S220

Utviklingsarbeidet når det gjelder tettstedsavgrensningen vil i all hovedsak være fullført i løpet av 1998, i alle fall den delen av arbeidet som er FoB-finansiert. Det skal ikke gjennomføres tiltak innenfor dette området i 1999. Tettstedsavgrensningen skal gjentas så nær opp til tellingstidspunktet som mulig. Ressursanslaget er 0,4 årsverk, fordelt på 2000 og 2001.

²⁴ Men det er rimelig å anta at i alle fall arbeid med regionale inndelinger ved S320 i det opprinnelige budsjettet er ment dekket av posten Befolkning.

I 1999 deltar S220 med 0,2 årsverk i forprosjektet for stedfesting av bedrifter (se også 8.7.3). S220s ressursinnsats i det videre arbeid på dette området vil avklares gjennom forprosjektet.

8.7.3. Tiltak ved S410

Tiltakene gjelder stedfesting av bedrifter, noe som er helt nødvendig for å kunne gi fordeling av arbeidssteder på nivåer under kommune.

S410 deltar i 1998/99 i et forprosjekt sammen med S220 og GIS-koordinatoren. Her vil ressursbehovet videre bli klarlagt. S410 vil måtte gjennomføre den manuelle oppfølgingen av bedrifter som ikke koples maskinelt. Omfanget her er foreløpig usikkert. Deler av dette arbeidet vil sannsynligvis skje i 2000.

8.7.4. Tiltak som gjelder regioninndeling

Regionalt mellomnivå (REGIN 4)

Det er ikke aktuelt for FoB2000 å bruke ressurser på dette ut over deltakelse i arbeidsgruppen (S370).

Rutenett - forsøksprosjekt

Tiltaket gjelder først og fremst presentasjon av data. Ressursene hentes innenfor rammene for S701 (GIS-koordinatoren), ev. kan arbeidet brukerfinansieres.

Vedlegg 1. Krav til Bebas-systemet

Kravene til Bebas-systemet er skrevet våren 1998.

Overordnede synspunkter og krav

Noen *egne variable*²⁵ er knyttet til de enkelte hendelser, og må oppstå fra hendelsesdata. Andre egne variabler er hendelsesuavhengige, og bør oppstå fra situasjonsdata. Egne variabler bør normalt være ferdiglaget før data blir behandlet av tabellprogrammer, men helt enkle avledninger kan og bør foretas i tabellprogrammene.

En hovedutfordring blir å få de ulike datakildene og bearbeidingsoperasjonene til å spille sammen på en enkel, sikker og rasjonell måte. Det skal overføres data fra hendelser til situasjon (eks. siste innvandringsdato), og motsatt skal det overføres data fra situasjon til hendelser (eks. innvandringskategori).

Filer og baser

Vi ser for oss at Bebas-systemet må bestå av minst disse byggesteinene:

Baser

1. Jevnlig oppdatert loadregister (kopibasen). Befolkning stiller antakelig lavere krav til oppdateringshyppighet enn det andre brukere gjør, men det må diskuteres. Kravet er minst månedlig oppdatering, ev. hyppigere i enkelte perioder.
2. Base med egne historiske/supplerende data (historikkbasen).
3. Base med egne avledede situasjonsvariabler, basert på kopibasen og historikkbasen. Oppdatering trenger ikke skje oftere enn hver måned, men såpass ofte bør det være. Tidspunktene kan muligens tilpasses uttak av rullerte situasjonsfiler. Tekniske faktorer må spille inn for hvor ofte oppdatering skal skje.
4. Navn- og postadressebase. Brukes både til oppslag og til påkopling. Bør oppdateres daglig eller i alle fall ofte. Befolkning hører ikke til dem som har størst behov for hyppig oppdatering.
5. Filer/baser med nye hendelser (etter siste statistikkfiluttak) og fram til siste måned eller helst fram til i dag, tilsvarende VSAM-filene. Filene skal primært ha med originale variabler, men egne variabler bør tilføres/lages jevnlig, minst hver måned.

Frosne filer

6. Hendelsesstatistikkfiler. De skal i utgangspunktet inneholde også poster som ikke skal inngå i statistikken (slik meldingsregistre gjør i dag), og slik sett vil dagens skille mellom meldingsregistre og statistikkfiler bli annerledes. Framtidens eventuelle meldingsregistre vil bli rene mellomprodukter av teknisk karakter. Om det i hele tatt vil finnes poster som ikke skal inngå i statistikken er ellers et spørsmål om hvordan vi velger å behandle etterslep (det diskuteres et enkelt problemfelt et annet sted). Filene skal for øvrig ha med både originale og egne variabler.

7. Situasjonsfil. 1 gang per. år, med perdato 1.1. og kjøredato få måneder seinere. Én variant (som bør betraktes som en hovedvariant) bør inneholde også døde, utvandrede og andre ikke-bosatte, mens en annen variant kan for enkelhets skyld omfatte bare bosatte. Det må diskuteres om personer uten kommunenummer skal være med i den sistnevnte filen. Egne variabler må med på alle situasjonsfilene. Hvis en situasjonsfil med alle de variablene vi etter hvert ønsker blir for stor, må det vurderes om det

²⁵ Vi skiller mellom originalvariable (fra DSF) og egne variable som er laget (avledet) i SSB

skal lages flere utgaver, f.eks. en grunnfil med lang postlengde som inneholder det meste og en mindre bruksfil med de viktigste variablene.

8. Rullerte situasjonsfiler. Samme utseende som den ordinære situasjonsfilen, men massen trenger muligens ikke inneholde annet enn bosatte. Perdato og kjøredato vil være etter oppdragsgivers ønske. I dag lages det 8-10 rullerte situasjonsfiler i året.

Generelle krav

1. Dataproduksjon for koplinger med andre registre er et viktig formål med befolkningsstatistikksystemet. Dette formålet er *likestilt* med utarbeidelse av statistikk i form av tabeller o.l.
2. Det må finnes lett tilgjengelig maskinlesbar dokumentasjon.
3. Begrepsbruken må være mest mulig presis og konsistent, og samtidig folkelig nok til å bli forstått av befolkningsstatistikere og andre i SSB som ikke er IT-spesialister.
4. Hendelsesdata og bestandsdata (og den dynamiske basen) skal stemme overens. Opprettinger/bearbeidinger skal gjelde for både hendelser og base.
5. Systemet skal kunne integrere adresseopplysninger fra SSBs versjon av Adresseregisteret i GAB.
6. Systemet skal kunne integrere SSBs historiske data.
7. Systemet skal kunne integrere adopsjonsdata, hvis det tillates.
8. Bearbeidinger og avledninger skal i størst mulig grad gjøres i basesystemet, *før* uttak av statistikkfiler. Et tidligere prinsipp om at dette i første rekke skal skje ved uttak av statistikkfiler er ikke holdbart. Det vil imidlertid måtte foretas enkle avledninger (særlig grupperinger) i statistikkfiluttak og også i tabellprogrammer. Uttakssystemene må generelt være enkle og primært sørge for at massen og dateringen på opplysningene blir den riktige.
9. Bearbeidingsprosessen skal være oversiktlig og lett å kontrollere.
10. Det må lages systemer for oppdatering av livsløpsfiler.
11. Det skal kunne lages månedlig hendelsesstatistikk om nødvendig.
12. Systemet skal være så uavhengig av sluttbehandlingsverktøy som mulig.
13. Det skal ikke være fødselsnummerdubletter på filer som ikke skal ha slike dubletter. På andre statistikkfiler skal det ikke være hendelsesdubletter.
14. Fødselsnummer skal oppdateres til en kjent dato. Om denne datoen skal være perdato, kjøredato eller en annen standarddato, må diskuteres.
15. Systemet må kunne levere data til kvartalsstatistikk. Kvartalsstatistikken bør ha fullt samsvar med individdata, og ikke bygge på opptellinger av hendelser som ikke kan finnes igjen som definerbare individdata.

Hvilke hendelsestyper skal gå som egne filer/statistikker

I første omgang må det tenkes abstrakt om de enkelte hendelsestyper. Dernest blir det et praktisk spørsmål om hendelsestyper skal ligge på samme fil eller ikke.

De viktigste hendelsestypene er de som det blir laget egne US-meldinger og egne kapitler på grunnlag av. Eksempel her er fødte, døde, ekteskapsinngåelser.

I tillegg til dette kommer andre faktiske hendelser som DSF gir melding om, men som ikke har stor nok samfunnsmessig eller statistisk betydning til å bli kjørt fram som enkeltstatistikk. Et eksempel på dette er omstøtelse av ekteskap. Data og statistikk over slike hendelser kan imidlertid være nyttig som en del av et større bilde i form av et avsnitt eller setning, eller som bakgrunnsdata i tolkningen av hovedstatistikken. Slik statistikk er nødvendig for å kunne tallfeste de viktigste faktorene i et befolkningsregnskap.

Neste kategori er de hendelser som kan kalles tekniske, f.eks. endring av fødselsnummer. En del slike hendelser har stor nytte som individdata, men kan også ha en viss statistikkinteresse for spesielt interesserte.

Til sist kommer de hendelser/meldinger som ikke inngår i noen av de foregående kategoriene. Disse meldingene må tas vare på i original form. Mange av dem er rene tekniske korrigeringer i folkeregistreringssystemet, og avspeiler ikke faktiske hendelser i samfunnet.

Det må vurderes nærmere hvilke meldinger som bør behandles rutinemessig. Noen av dem opptrer sannsynligvis så sjelden at det ikke er verdt å gjøre noe med ut av dem. Inntil dette er klargjort, er dette forslaget til hendelsestyper som skal behandles av befolkningsstatistikksystemet:

1. Fødte	Hovedstatistikk
2. Døde	Hovedstatistikk
3. Flyttinger	
3.1. Innvandring	Hovedstatistikk
3.2. Utvandring	Hovedstatistikk
3.3. Flytting mellom kommuner	Hovedstatistikk
3.4. Flytting innen kommuner	Supplerende statistikk
4. Sivilstandsendringer	
4.1. Vigsel	Hovedstatistikk
4.2. Skilsmisse	Hovedstatistikk
4.3. Separasjon	Hovedstatistikk
4.4. Inngåelse av registrert partnerskap	Supplerende statistikk
4.5. Skilsmisse blant registrerte partnere	Supplerende statistikk
4.6. Separasjon blant separerte partnere	Supplerende statistikk
4.7. Oppløsning av ekteskap ved død	Supplerende statistikk
4.8. Opphør av separasjon	Supplerende statistikk
4.9. Omstøtelse av ekteskap	Supplerende statistikk
5. Overgang til norsk statsborgerskap	Hovedstatistikk
6. Adopsjon	Hovedstatistikk
7. Annen tilgang/avgang	
7.1. Annen tilgang	
7.2. Utgått dublett	
7.3. Annen avgang	
7.8. Annullert tilgang	
7.9. Forsvunnet	
8. Identifikasjonsnummerendringer	
8.1. Fødselsnummerendringer (linkfil)	
8.2. Overganger mellom D-nummer og fødselsnummer?	

Masse

Massen i kopibasen skal minst være identisk med sist mottatte loadregister. Det innebærer at også alle D-nummer er med. D-nummer tas ut bare som spesielle oppdrag for dem som trenger dem.

I siste loadregisteret er ikke inkludert utgåtte fødselsnummer uten link til nytt nummer. Det må diskuteres om utgåtte fødselsnummer som SSB har skal legges til massen. Noen av dem har i SSB (fra gammelt av) link til nytt fødselsnummer. Antakelig må en slik inkludering gjøres i basen for egne situasjonsvariabler.

Generelt om kjennemerker

1. Alle årstall skal være på 4 posisjoner.

2. Alle aldre og tidsrom (målt i hele år), skal være på 3 posisjoner, selv der det er biologisk umulig med en tresifret verdi.
3. Alder og tidsrom skal normalt regnes på hendelsesdato, altså ikke ved utgangen av året. Noen unntak finnes imidlertid, f.eks. skal valgalder regnes ved utgangen av året.
4. Alle variabler med opplysninger om mor skal også gjelde for far (mulig unntak for noen biologiske variabler kan diskuteres).
5. Variabler som skal gå igjen på alle hendelser bør identifiseres. Hendelsefilene bør ha en samordnet oppbygging, men det kreves ikke at alle filene har en fast del.
6. Det bør i visse tilfeller legges til rette for at situasjon og hendelse kan ha samme filbeskrivelse (gjelder f.eks. sivilstandsendringer og parbestanden). Det gjøres ved å ta med variabler som skiller mellom de to datatypene og ellers at variablene tilfredsstiller begge behov.
7. Variabelrekkefølgen må bli systematisk. Fødselsnummer må alltid komme først.
8. Fødselsdato (og ev. alder) og kjønn per. statistikkuttaksdato må tas med på statistikk og situasjonsfiler. Dermed står en friere til å bruke linkfilen. Fødselsdatoen må selvsagt skrives med 8 siffer. Alder og kjønn må generelt regnes ut tidlig i prosessen, slik at dataene blir lettere å bruke.

Noen obligatoriske og noen ønskelige nye variabler i Bebas

1. Alle hendelsesfiler skal ha variabelen *statistikkår* (se nedenfor om bakgrunnen). Det må diskuteres om også *filår* trengs når det skal lages flerårsfiler. Det må diskuteres om situasjonsfiler må ha *perdato* som variabel.

Statistikkår trengs for å kunne lage flerårsfiler, for å kunne kjøre offisiell statistikk fra meldingsregisterfiler der etterslep er tatt med, og for å kunne lage offisiell endringsstatistikk for et år som inkluderer ettermølere etter året før (uten å lage to ulike filer). Helst bør statistikkår legges inn på gamle filer.

2. Forrige personens registreringsstatus (statuskode) må alltid tas med der nåværende personens registreringsstatus oppgis. Formålet er i første rekke å kunne skille de som er døde etter utvandring fra tidligere bosatte.
3. Samlet botid i Norge, dvs. summen av alle enkeltopphold, bør regnes ut. Saken bør nok ikke ha høyeste prioritet. Planer for en slik variabel finnes også i SCB.
4. Botid må inn på statsborgerskapsendringer.

Vedlegg 2. Oversikt over organisasjonsformer

AEH, 7.7.98

OVERSIKT OVER ORGANISASJONSFORMER

ORGANISA- SJONSFORM	UNDERENHET	OPPDATERER BOF	SEKTORKODE ²⁶	NACEKODE	STATISTISK POPULASJON
ANNA	BEDR	JA	770, 660, 740	JA	JA
ANS	BEDR	JA	760, 490, 630, 660	JA	JA
AS	BEDR	JA	710, MANGE	JA	JA
ASA	BEDR	JA	710, MANGE	JA	JA
BA	BEDR	JA	710, 680, 740	JA	JA
BBL	BEDR	JA	710	70.111	JA
BRL	AAFY	JA	760	70.201	JA
DA	BEDR	JA	760, 490, 660	JA	JA
ENK	BEDR	JA	790	JA	JA
EØFG	BEDR	JA	760, 490	JA	JA
FLI	BEDR el. AAFY	JA	740, 310, 410, 470, 490, 770	JA	JA
FYLK	ORGL el. BEDR	JA	510	JA	JA
GFS	BEDR	JA	410, 470	JA	JA
KIRK	BEDR	JA	550	91.310	JA
KOMM	ORGL el. BEDR	JA	550	JA	JA
KS	BEDR	JA	760, 490	JA	JA
NUF ³	BEDR	JA	710, MANGE	JA	JA
ORGL	ORGL el. BEDR	JA	110, 510, 550, 610, 660	JA	JA
PERS	AAFY ²⁷	JA	810	95.000	JA
PRE	BEDR	JA	760	JA	JA
SF	BEDR	JA	635	JA	JA
SPA	BEDR	JA	250	JA	JA
STAT	ORGL el. BEDR	JA	110, 150	JA	JA
STI	BEDR el. AAFY	JA	740, 110, 410, 630, 680, 770	JA	JA
SÆR	BEDR	JA	770, MANGE	JA	JA
VPFO	-----	JA	380	JA	JA
IKJP	BEDR	JA	NEI	JA	JA
VIFE	BEDR	JA	NEI	JA	JA
BEDR	-----	JA	NEI	JA	JA
BO	AAFY ²	JA	NEI	JA	NEI
KBO	AAFY ²	JA	NEI	JA	NEI
KTRF	AAFY	JA	NEI	JA	NEI
NUF ²⁸	AAFY	JA	710, MANGE	JA	NEI
NUF ³	-----	JA	NEI	JA	NEI
OPMV	-----	JA	NEI	JA	NEI
TVAM	-----	JA	NEI	JA	NEI
UTBG	-----	JA	NEI	JA	NEI
REGN	-----	NEI	NEI	NEI	NEI
REV	-----	NEI	NEI	NEI	NEI
SAM	-----	NEI	NEI	NEI	NEI
UTLA	-----	NEI	NEI	NEI	NEI
AAFY	-----	NEI	NEI	JA	NEI

²⁶ Sektorkode påføres maskinelt etter gitte kombinasjoner mellom organisasjonsform og nacekode. I første omgang innen nacekode er fastsatt får enheten den sektorkode som er **uthevet** for hver organisasjonsform.

²⁷ AAFY opprettes automatisk.

²⁸ Det finnes tre forskjellige NUF-enheter: 1. NUF med fast forretningssted i Norge - skal tildeles bedrift og inngå i stat. pop. 2. NUF på kontinentalsokkelen - skal tildeles AAFY hvis Ja for ansatte, men inngår ikke i stat. pop. 3. NUF med norsk representant - her opprettes ikke noen underenhet, dette er kun en mulig moms-enhet og den inngår ikke i stat. pop.

Vedlegg 3. Filbeskrivelse BHU

BHU-status (i654a1a1) er organisert som en sekvensiell fil, sortert etter fødselsnummer.

Recordbeskrivelsen

Fra pos.	Til pos.	
****Persondata****		
1-	11	Fødselsnummer
12-	15	Bostedskommune pr. 1.10.
16-	19	Dato for flytting (år-måned)
20-	22	Alder pr. 31.12
23-		Kjønn 1 = mann 2 = kvinne
24-		Blank
25-	28	Dato for 1. opphold i landet (år-måned). Fra 1989 (tidligere blank)
29-	31	Statsborgerskap. Fra 1989 (tidligere blank)
32-	34	Fødeland. Fra 1989 (tidligere blank)
****Høyeste fullført utdanning****		
35-	40	Utdanningens art (uomkodet)
41-	42	Klassetrinn (uomkodet)
43-	48	Utdanningens art (omkodet)
49-	50	Klassetrinn (omkodet)
51-	55	Blanke
56-	58	Fullføringsland. Fra 1989 (tidligere blank)
59-	62	Fullføringstidspunkt (år-måned)
63-	67	ISCED-kode (knyttet til omkodet utdanningens art)
68-		Kode for fullført ped.sem. 1 = fullført ped.sem. blank = ikke fullført ped.sem.
69-		F.o.m. årgang 1998: blank
****Igangværende utdanning****		
70-	75	Utdanningens art
76-	77	Klassetrinn
78-		Heltid/deltid 1 = heltid 2 = deltid
79-	82	Skolekommune
83-	86	Påbegynnningstidspunkt (år-måned)

NB!

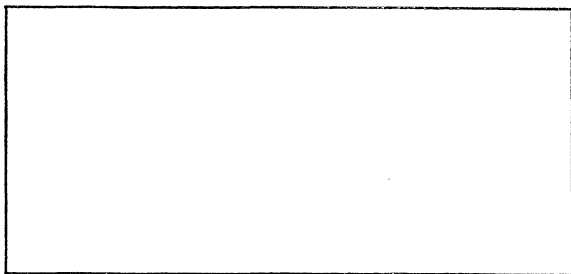
'Nivå' er det 1. siffer i variabelen 'utdanningens art'.

'Fagfelt' er det 2. siffer i variabelen 'utdanningens art'.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 98/74 E. Breivik: Arveavgiftsstatistikken: Dokumentasjon. 25s.
- 98/75 K. Bjønnes og J. Johansen: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Fødsels- og sykepengene 1992-1993. 175s.
- 98/76 L-C. Zhang og O. Klungsøy: Med orden på data - Estimering av terminvise omsetningstall. 21s.
- 98/77 M.H. Erichsen og T. Halvorsen: Marshallplanen og norsk offisiell statistikk. 20s.
- 98/78 K.A. Brekke og R. Aaberge: Ekvivalensskala og velferd. 18s.
- 98/79 E. Gulløy, S. Opdahl og I. Øyangen: Levekår og forbruk blant studenter 1998: Hovedresultater og dokumentasjon. 174s.
- 98/80 D. Roll-Hansen: Forbruksundersøkelsen 1997: Dokumentasjonsrapport. 88s.
- 98/81 Ø. Døhl: Temperaturkorrigering av energiforbruket: En empirisk analyse. 109s.
- 98/82 T. Vogt: Dokumentasjonsrapport AKU - 1997. 44s.
- 98/83 A.B. Svinnet: Plan for SSBs arbeid med KOSTRA fram til fullskala drift. 25s.
- 98/84 D. Roll-Hansen, L. Solheim og L.C. Zhang: Kopiering ved universiteter og høyskoler. Korrigert utgave. 88s.
- 98/85 T. Vogt: Dokumentasjonsrapport - Arbeidsmiljø og omstilling. 18s.
- 98/86 A. Hallenstvedt og E. Sørensen: Omsetningsstatistikk for industrien. 29s.
- 98/87 B. Mathisen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 1997. 40s.
- 98/88 J. Sexton: Fremskrivning av tidsreier i KNR. 20s.
- 98/89 A.H. Foss: Definisjoner og beregningsmetoder for dødelighetstabell. 16s.
- 98/90 T. Dale: Samordnet levekårsundersøkelse 1998 - panelundersøkelsen: Dokumentasjonsrapport. 95s.
- 98/91 L. Lindholt: Rammvilkår for energigjenvinning av plast. 14s.
- 98/92 T. Vogt: Folatkunnskap blant kvinner i fertil alder: Dokumentasjonsrapport. 17s.
- 98/93 B.L. Western: Beregning av vektorer til inntekts- og formuesundersøkelsene 1995. 14s.
- 98/95 R. Johannessen: Prisindeks for hotellovernatting - delundersøkelse i konsumprisindeksen. 18s.
- 98/96 K.J. Einarsen: Definisjonskatalog for videregående opplæring: Utarbeidet av arbeidsutvalget i FylkesKOSTRA-utdanning og statistikkgruppen i Prosjekt LINDA-opplæring. 1. Utgave. 27s.
- 98/97 K.A. Brekke: Om metoder for beregning av miljøprofil for ulike varer, og hva vi trenger det til. 20s.
- 98/98 I.S. Wold: Modellering av husholdningenes transportkonsum for en analyse av grønne skatter: Muligheter og problemer innenfor rammen av en nyttetremodell. 81s.
- 98/99 R. Gudem: Utvikling av statistikk over bygg- og anleggsavfall. 56s.
- 98/100 T. Skjerpen: Konsumfordelingssystemet i KVARTS: Teknisk dokumentasjon. 42s.
- 99/1 F. Thorkildsen: FoB2000. Kobling av adresser fra GAB og DFS - status og utvikling. 22s.
- 99/2 K. Ibenholt og K.A. Brekke: Rammvilkår for produksjon av brunt papir. 12s.
- 99/3 I. Øyangen: Liv og helse i Akershus: Dokumentasjonsrapport. 22s.
- 99/4 M.V. Dysterud og E. Engelién: Tettstedsavgrensning 1998: Teknisk dokumentasjon av nye rutiner. 53s.

Notater

Tillatelse nr.
159 000/502

B *Returadresse:*
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Statistisk sentralbyrå

Oslo:
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger:
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway